

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ**

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА
АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК**

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**МАЗМҰНЫ**

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕСІ	3-4
---	-----

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ	5-14
---	------

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК:

Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есеп	15-16
Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	17
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп	18-19
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	20-23
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	24-27
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер	28-222

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕСІ

Басшылық Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – «ҚҰБ») және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі ҚҰБ мен оның еншілес ұйымдары бірге – «Ұлттық Банк») 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жыл үшін оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және меншікті капиталдағы өзгерістерді шынайы көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілікті шоғырландырылған қаржылық есептілікке 2-ескертпеде сипатталған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына (бұдан әрі – «қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттары») сәйкес дайындауға жауап береді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде Басшылық:

- есеп саясатының қағидаттарын дұрыс таңдауды және қолдануды қамтамасыз ету;

- ақпараттың, оның ішінде есеп саясаты туралы деректердің осындай ақпараттың орындылығын, шынайылығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда ұсынылуы;

- шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттары талаптарының сақталуы;

- Ұлттық Банк өз қызметін таяу болашақта жалғастыратын болады дей отырып шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін жауапкершілік атқарады.

Басшылық сонымен қатар:

- Ұлттық Банктегі ішкі бақылаудың тиімді әрі сенімді жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдау көрсету;

- Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген уақытта жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен дайындауға және Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің қаржылық есептілікті дайындау қағидаттарының талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесіне қолдау көрсету;

- бухгалтерлік есептің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізілуі;

- Ұлттық Банк активтерінің сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі барлық ақылға сыйымды ықтимал шаралардың қолданылуы;

- қаржылық және өзге де теріс пайдалану фактілерін анықтау және болдырмау үшін жауапкершілік атқарады.

Осы 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті Басшылық 2019 жылғы 8 сәуірде бекітті.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Е.А. Досаев
Төраға

2019 жылғы 8 сәуір
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2019 жылғы 8 сәуір
Алматы қ., Қазақстан

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектеулі серіктестік
Қазақстан, 050051 Алматы,
Достық д-лы 180,
Тел.: +7 (727) 298-08-98

Товарищество с ограниченной
ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, 050051 Алматы,
пр. Достык 180,
E-mail: company@kpmg.kz

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасына

Ескертпесі бар пікір

Біз 2018 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептен, көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша пайда немесе зиян, жиынтық кіріс, меншікті капиталдағы өзгерістер және ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептерден, сондай-ақ есеп саясатының маңызды ережелері мен басқа түсіндірмелі ақпараттан тұратын Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі – «Ұлттық Банк») шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше, біздің есепте «Ескертпесі бар пікір білдіруге негіздеме» бөлімінде көрсетілген мән-жайдың ықпалын есептемегенде, қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік барлық елеулі аспектілерде Ұлттық Банктің 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоғырландырылған қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның көрсетілген күні аяқталған жылдағы шоғырландырылған қаржылық нәтижелерін және ақша қаражатының шоғырландырылған қозғалысын шоғырландырылған қаржылық есептілікке 2-ескертпеде сипатталған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына (бұдан әрі – «қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттары») сәйкес әділ көрсетеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ*Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі***Ескертпесі бар пікір білдіруге негіздеме**

Ұлттық Банктің бағасы белгіленбейтін үлестік бағалы қағаздардың әділ құнының сенімді бағасын алу мүмкіндігінің болмауына байланысты Ұлттық Банк 2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша оларды 750,000,000 мың теңге сомасында өзіндік құны бойынша бағалаған. Әділ құнның сенімді бағасын алуға болар еді, соның нәтижесінде көрсетілген инвестициялар қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына сәйкес әділ құны бойынша көрсетілуге тиіс еді. Қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарынан мұндай шегінудің 2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы және көрсетілген күні аяқталған жылдардағы әділ құнды пайдалану кезінде туындайтын инвестициялық бағалы қағаздардың құнына, жиынтық кіріске, бөлінбеген пайдаға және қаржы активтерінің әділ құн өзгерістерінің резервіне ықпалы айқындалған жоқ.

Біз Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің жауапкершілігіміз бұдан әрі есебіміздің «Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары кеңесінің Кәсіби бухгалтерлерге арналған әдеп кодексіне («БХӘСК кодексі») және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін Қазақстан Республикасында қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес Ұлттық Банкке қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз басқа да әдептілік міндеттемелерімізді осы талаптарға және БХӘСК кодексіне сәйкес орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің ескертпесі бар пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері – біздің кәсіби пайымдауымыз бойынша, ағымдағы кезеңнің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитінде ең маңызды болған мәселелер. Бұл мәселелер толығымен біздің шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитінің мән-мәтіні мен осы есептілік туралы біздің пікіріміздің қалыптасуында қарастырылды және біз осы мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

«Ескертпесі бар пікір білдіруге негіздеме» бөлімінде қаралған мәселелерге қосымша біз есебімізде хабарлауымыз қажет аудиттің негізгі мәселелері ретінде төменде сипатталған мәселелерді айқындадық.

«Қаржы құралдары» 9 ХҚЕС-ке (IFRS) өту	
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке 5-ескертпені қараңыз.	
Аудиттің негізгі мәселесі	Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық рәсімдер
Қаржы құралдарын пайдалану Ұлттық Банктің негізгі қызметін білдіреді, ал қаржы активтері Ұлттық Банк активтерінің көп бөлігін құрайды. 2018 жылғы 1 қаңтарынан бастап Ұлттық Банк 9 ХҚЕС-ке (IFRS) қаржы құралдарын есепте жаңа стандартқа өтті, ол айтарлықтай мөлшерде қаржы активтерінің жіктелуі мен бағалануын өзгертті. Ұлттық Банктің қаржы активтері портфельдерінің және осы жіктеуге негіз болатын, қолданылатын кәсіби пайымдаулар мен жол берулердің маңызды және әр түрлі болуына байланысты біз борыштық қаржы активтерін жіктеу мәселесіне ерекше назар аударамыз.	Осы саладағы біздің аудиторлық рәсімдеріміз жіктеу әдіснамасын талдаудан және қаржы құралдарының 9 ХҚЕС (IFRS) талаптарына сәйкес келуін бағалаудан, қаржы активтерін жіктеу процесін бақылауды бағалаудан тұрады. Борыштық қаржы активтері бойынша ақша қаражаты ағындарының борыштық қаржы активтерінің портфельдеріне қолданылатын SPPI мен бизнес-модельдер өлшемшартына сәйкестігін бағалауға баса назар аударылды. Өз кезегінде, біз борыштық қаржы активтерін қаржы активтері шарттарының түрлі типтері мен үлгілерін ескере отырып қалыптастырылған қаржы активтерін тәуелсіз іріктеуге негізделген SPPI өлшемшартына сәйкестігі тұрғысынан қайта тексердік. Біз жүргізген тестілеу шеңберінде SPPI өлшемшартына сәйкес келу талаптарын орындауды бағалау мақсаттары үшін растайтын құжаттарға талдау жасадық. Сонымен қатар біз Ұлттық Банк қаржы активтерін ұстауға негіз болатын бизнес-модельдерді айқындау кезінде қолданылатын өлшемшарттарға жауапты қызметкерлерге

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

Басшылық шарттарда көзделген ақша ағындарының жергілікті екінші деңгейдегі банктер шығарған реттелген конвертацияланатын борыштық бағалы қағаздар бойынша, арнайы мақсаттағы компаниялар шығарған борыштық бағалы қағаздар бойынша 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жалпы баланстық құны 642,200,567 мың теңге болатын негізгі соманы және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне пайыздарды («SPPI» өлшемшарттары) төлеу болып табылатындығын бағалады. Жаңа талаптардың күшіне енуіне байланысты, қаржы құралдарының қолданыстағы есеп тәртібін айтарлықтай өзгерту, сонымен қатар Ұлттық Банк қаржылық жағдайына және қызметінің нәтижелеріне жаңа стандарттың айтарлықтай әсер етуі, бұл сала аудиттің негізгі мәселелерінің бірі болып табылады.	сұратулар жіберу, Ұлттық Банктің ішкі құжаттамасын зерделеу және қаржы активтерінің таңдалған маңызды портфельдері бойынша ішкі бизнес-процестерді талдау арқылы талдау жасадық. Біз сонымен бірге жаңа стандартқа өту жөніндегі жария етуді қоса алғанда, шоғырландырылған қаржылық есептілікті жария ету Ұлттық Банктің қаржы құралдарын жіктеу жөніндегі тиісінше пайымдауды көрсететіндігіне не көрсетпейтіндігіне бағалау жүргіздік.
---	---

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКИ

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

Банк секторын қалыпқа келтіру шығыстарын тану	
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке 11-ескертпені қараңыз.	
Аудиттің негізгі мәселесі	Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық рәсімдер
Қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету жөніндегі қызмет шеңберінде Ұлттық Банк екінші деңгейдегі банктері қаржылай қолдауға бағытталған бірқатар бағдарламаны іске асыруда. Осы операциялардың маңызды болуына байланысты, сондай-ақ мұндай операцияларды есепке алу мәселелері кәсіби пайымдауларды және бағалаулар мен олардың негізінде жатқан жол берулерді қолдануды талап ететіндіктен, біз бұл мәселелерге ерекше назар аударамыз. Есепті кезеңде мұндай операцияларға екінші деңгейдегі банктер мен мемлекеттік және квазимемлекеттік секторлардың қаржы ұйымдары шығарған, банкаралық қарыздар ретінде қаржылық жағдай туралы	Біз жүргізілген операциялардың және оларды шоғырландырылған қаржылық есептілікте танудың және көрсетудің экономикалық маңыздылығына талдау жүргіздік. Біз болжанатын ақша ағындары мен дисконттау мөлшерлемелерін қоса алғанда, екінші деңгейдегі банктер мен мемлекеттік және квазимемлекеттік секторлардың қаржы ұйымдарының сатып алынған облигацияларын бастапқы тану кезінде әділ құнды есептеу негіз болатын негізгі жол берулерді тексердік. Біз болжанатын ақша ағындарының негізділігін бағаладық және дисконттау мөлшерлемелері сияқты негізгі шығыс деректерін сыртқы дереккөздерінен алынған салалық, қаржылық және экономикалық деректермен салыстырдық. Біз шоғырландырылған қаржылық есептілікке жария етулер бастапқы тану кезінде әділ құнды бағалауға қатысты пайымдауларды қоса алғанда, сатып алынған облигацияларды бастапқы тануға қатысты негізгі пайымдауларды тиісінше көрсететіндігін тексердік.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

шоғырландырылған есепте танылған борыштық бағалы қағаздарды сатып алу да жатады.

Маңызды жағдай – салыстырмалы ақпарат

Біз шоғырландырылған қаржылық есептіліктің 2(е) ескертпесіне назар аударамыз, ол жерде 2017 жылдың 31 желтоқсан жағдайы бойынша және көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін салыстырмалы ақпарат өзгертілгендігі көрсетілген. Біздің пікір бұл жағдайға қатысты модификацияланбаған.

Салыстырмалы ақпаратқа байланысты басқа мәлімет

Біз жүргізген 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жылға шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті аясында біз 2017 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жылға салыстырмалы ақпаратты қайта есептеу үшін және 2017 жылдың 1 қаңтарындағы жағдай бойынша қаржылық жағдайы есебіне қолданылған 2(е) ескертпесінде көрсетілген түзетулерге аудиторлық тексеріс жүргіздік. Біздің пікіріміз бойынша 2(е) ескертпесінде көрсетілген түзетулер тиісті және лайықты түрде қолданылған.

Басқа ақпарат

Басшылық басқа ақпарат үшін жауапты. Басқа ақпарат ішінде Ұлттық Банктің Қазақстан Республикасының Президентіне 2018 жылғы жылдық есебі туралы ақпаратты қамтиды (бұдан әрі, «Жылдық есеп»), бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілік пен ол туралы біздің аудиторлық есепті қамтымайды. Жылдық есеп бізге, шамамен, осы аудиторлық есеп күнінен кейін ұсынылады.

Біздің шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікіріміз басқа ақпаратқа қатысты қолданылмайды және біз бұл ақпаратқа қатысты қандай да бір нысандағы сенімділік қорытындысын білдірмейміз.

Біздің шоғырландырылған қаржылық есептілікке аудит жүргізуімізге байланысты міндетіміз ол қолжетімді болғанда өзге ақпаратпен танысудан

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

және басқа ақпарат пен шоғырландырылған қаржылық есептілік немесе біз аудит барысында алған біліміміз арасында айтарлықтай сәйкессіздіктердің бар-жоғын және өзге ақпаратта басқа да ықтимал айтарлықтай бұрмаланған ақпараттың бар-жоғын қараудан тұрады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін Ұлттық Банк басшылығы мен корпоративтік басқаруға жауапты адамдардың жауапкершілігі

Басшылық қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына сәйкес көрсетілген шоғырландырылған қаржылық есептіліктің дайындалуы мен шынайы ұсынылуына және жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп есептейтін ішкі бақылау жүйесіне жауапкершілік атқарады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Ұлттық Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалау үшін, қызметтің үздіксіздігіне жататын мәліметтерді тиісті жағдайларда ашқаны үшін және басшылық Ұлттық Банкті таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниетті болатын немесе онда таратудан немесе қызметті тоқтатудан басқа қандай да бір нақты балама болмаған жағдайларды қоспағанда, есептілікті қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде жасағаны үшін жауапкершілік атқарады.

Корпоративтік басқаруға жауапты адамдар Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауды қадағалау үшін жауапкершілік атқарады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз шоғырландырылған қаржылық есептіліктің жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан және біздің пікіріміз қамтылған аудиторлық есепті шығару елеулі бұрмаланбағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алудан тұрады. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит елеулі бұрмалануларды, ол бар болған кезде әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар жосықсыз әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ*Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі*

мүмкін және, егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде пайдаланушылар қабылдайтын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек, біз мыналарды орындаймыз:

- жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз; біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, себебі жосықсыз әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;

- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен, бірақ Ұлттық Банктің ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсіне аламыз;

- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылық дайындаған ашып көрсетілген ақпаратты бағалаймыз;

- басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды қолдануының заңдылығы туралы қорытынды, ал алынған аудиторлық дәлелдер негізінде – нәтижесінде Ұлттық Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыра алу мүмкіндігіне қатысты айтарлықтай күмән туындауы мүмкін оқиғаларға немесе талаптарға байланысты маңызды белгісіздіктің болу-болмауы туралы қорытынды шығарамыз. Егер маңызды белгісіздіктің бар екендігі туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық есебімізде шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі ақпаратты тиісінше жария етуге назар аударуымыз немесе, егер мұндай ақпаратты жария ету тиісінше болмаса, пікірімізді түрлендіруіміз қажет. Біздің қорытындымыз аудиторлық есептің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақтағы оқиғалар немесе талаптар Ұлттық Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыру мүмкіндігін жоғалтуына әкеп соғуы мүмкін;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ*Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі*

- ақпаратты ашып көрсетуді қоса алғанда, тұтастай алғанда шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептілікке негіз болған операциялар мен оқиғалардың әділ ұсынылуын қамтамасыз ететіндей көрсетілуін бағалаймыз;

- шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін ұйымдардың қаржылық ақпаратына немесе Ұлттық Банк ішіндегі іскерлік әрекеттерге қатысты жеткілікті, тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Біз Ұлттық Банктің аудитіне басшылық жасау, бақылау және жүргізу үшін жауап береміз. Біз аудиторлық пікіріміз үшін толығымен жауапты болып қаламыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты адамдармен, олардың назарына басқасымен қатар аудиттің жоспарланған көлемі мен уақыты, сондай-ақ біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері енетін аудиттің нәтижелері бойынша айтарлықтай ескертулері туралы ақпаратты жеткізе отырып, ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз.

Біз, сонымен қатар, корпоративтік басқаруға жауапты адамдарға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті әдептілік талаптарын сақтағанымыз туралы және осы адамдарға барлық өзара қарым-қатынастар мен аудиторлардың тәуелсіздігіне әсер етеді деп негізді түрде санауға болатын өзге мәселелер, ал қажет болған жағдайларда тиісті сақтық шаралары туралы хабарлағанымыз жайында мәлімдеме береміз.

Корпоративтік басқаруға жауапты адамдардың назарына жеткізілген мәселелердің ішінен біз ағымдағы кезеңнің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудиті үшін маңыздырақ болған және, сәйкесінше, аудиттің негізгі мәселелері болып табылатын мәселелерді айқындаймыз. Біз бұл мәселелер туралы ақпаратты жария ашып көрсету заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған жағдайларды қоспағанда немесе қандай да бір мәселе туралы ақпараттың біздің аудиторлық есебімізде хабарланбауға тиіс деген тұжырымға келетін өте сирек жағдайларда аудиторлық есебімізде сипаттаймыз, себебі мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдарлары оны хабарлаудан болатын қоғамдық маңызы бар пайдадан асады деп негізді түрде болжауға болады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ*Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі*

Нәтижесінде тәуелсіз аудиторлардың осы аудиторлық есебі шығарылған тапсырманың жетекшісі:

Урдабаева А.А.

Қазақстан Республикасының

сертификатталған аудитору,

2012 жылғы 27 тамызда берілген

№ МФ-0000096 аудитордың біліктілік куәлігі

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі аудиторлық қызметпен айналысу үшін 2006 жылғы 6 желтоқсанда берген №0000021 мемлекеттік лицензия

Дементьев С.А.

«КПМГ Аудит» ЖШС-нің Жарғы негізінде әрекет ететін Бас директоры

2019 жылғы 8 сәуір

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ПАЙДА
НЕМЕСЕ ЗИЯН ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескерт- пе	2018 жыл мың теңге	Қайта есептелді 2017 жыл * мың теңге
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер	6	203,791,814	187,970,355
Пайыздық шығыстар	6	(380,589,570)	(357,178,632)
Таза пайыздық зиян		(176,797,756)	(169,208,277)
Комиссиялық кірістер	7	21,174,702	28,491,105
Комиссиялық шығыстар	8	(4,002,690)	(2,781,621)
Таза комиссиялық кіріс		17,172,012	25,709,484
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан түсетін таза пайда	9	72,824,567	52,190,694
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздармен жүргізілетін операциялардан түсетін таза пайда (зиян)	10	(11,712,700)	9,203,671
Қауымдасқан ұйымдардың (зиянындағы) пайдасындағы үлес		(85,659)	1,585
Банк секторын қалыпқа келтіру шығыстары	11	(102,377,515)	(585,623,196)
Еншілес ұйымның шығуы бойынша шығыстар	11	-	(507,474,058)
Басқа да операциялық кірістер, нетто	12	55,606,794	39,381,166
Операциялық шығыстар		(145,370,257)	(1,135,818,931)
Кредиттік зиянға арналған резервті қалпына келтіру (құру)	13	15,917,321	(40,868,966)
Бағалау міндеттемелері бойынша резерв	35	(35,445,680)	(9,053,080)
Банкноттар мен монеталарды шығару шығыстары	14	(2,692,080)	(2,384,962)
Тысқары ұйымдарды қаржыландыру	15	(53,257)	(149,432)
Қызметкерлерге арналған шығыстар	16	(28,714,526)	(26,066,223)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескерт- пе	2018 жыл мың теңге	Қайта есептелді 2017 жыл * мың теңге
Амортизация және тозу		(3,362,961)	(2,919,100)
Басқа да жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар	17	(11,891,739)	(10,859,838)
Табыс салығын шегергенге дейінгі зиян		(211,613,179)	(1,228,120,532)
Табыс салығы бойынша үнем	18	23,908,748	83,628,931
Бір жылдағы зиян		(187,704,431)	(1,144,491,601)
Мыналарға тиесілі (зиян) кіріс:			
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне		(188,326,091)	(1,144,965,444)
- бақыламайтын акционерлерге		621,660	473,843
Бір жылдағы зиян		(187,704,431)	(1,144,491,601)

* Ұлттық Банк 9 ХҚЕС-ті (IFRS) 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолдана бастады. Оған өтудің таңдап алынған әдістеріне сәйкес салыстырмалы ақпарат қайта есептелмейді (2(д) ескертпені қараңыз). 9 ХҚЕС-ті (IFRS) қолдану нәтижесінде Ұлттық Банк белгілі бір баптарды ұсыну тәртібін өзгертті, салыстырмалы деректерді ұсыну да тиісінше өзгертілді (3(х) ескертпені қараңыз).

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Е.А. Досаев
Төраға

2019 жылғы 8 сәуір
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2019 жылғы 8 сәуір
Алматы қ., Қазақстан

28-222-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША
ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2018 жыл мың теңге	Қайта есептелді 2017 жыл * мың теңге
Бір жылдағы зиян	(187,704,431)	(1,144,491,601)
Табыс салығын шегергендегі басқа да жиынтық кіріс		
<i>Пайда немесе зиян құрамына қайта жіктелген немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін баптар:</i>		
Әділ құнның өзгеру резерві (борыштық құралдар):		
- әділ құнның таза өзгеруі	(18,875,589)	35,703,043
- пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған нетто-шама	15,307,913	(4,656,200)
<i>Пайда немесе зиян құрамына қайта жіктелген немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін барлық баптар</i>	<i>(3,567,676)</i>	<i>31,046,843</i>
<i>Пайда немесе зиян құрамына кейіннен қайта жіктелуі мүмкін емес баптар:</i>		
Әділ құнның өзгеру резерві (үлестік құралдар):	(2,102,423)	-
Шетел валютасын қайта бағалау резерві	360,790,653	45,041,259
Бағалы металдарды қайта бағалау резерві	664,982,340	395,793,297
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау	-	7,554,738
<i>Пайда немесе зиян құрамына кейіннен қайта жіктелуі мүмкін емес барлық баптар</i>	<i>1,023,670,570</i>	<i>448,389,294</i>
Табыс салығын шегергендегі бір жылдағы басқа да жиынтық кіріс	1,020,102,894	479,436,137
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	832,398,463	(665,055,464)
Мыналарға тиесілі барлық жиынтық кіріс		
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне	831,776,825	(665,529,285)
- бақыламайтын акционерлерге	621,638	473,821
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	832,398,463	(665,055,464)

* Ұлттық Банк 9 ХҚЕС-ті (IFRS) 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолдана бастады. Оған өтудің таңдап алынған әдістеріне сәйкес салыстырмалы ақпарат қайта есептелмейді (2(д) ескертпені қараңыз). 9 ХҚЕС-ті (IFRS) қолдану нәтижесінде Ұлттық Банк белгілі бір баптарды ұсыну тәртібін өзгертті, салыстырмалы деректерді ұсыну да тиісінше өзгертілді (3(х) ескертпені қараңыз).

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Е.А. Досаев
Төраға

2019 жылғы 8 сәуір
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2019 жылғы 8 сәуір
Алматы қ., Қазақстан

28-222-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескертпе	2018 жыл мың теңге	Қайта есептелді 2017 жыл * мың теңге	Қайта есептелді 2016 жыл мың теңге
АКТИВТЕР				
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	19	107,951,780	49,964,397	133,165,880
Алтын	20	5,530,034,976	4,153,571,095	3,205,211,023
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	21	4,167,083,127	3,353,700,411	4,085,779,352
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	22	233,973,568	989,079,839	856,098,778
«Кері репо» мәмілелері	23	222,653,522	184,400,406	399,178,190
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	24	4,997,846,874	-	-
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	24	-	5,196,993,643	4,456,823,099
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	25	682,605,147	-	-
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар	25	-	40,252,954	98,977,873
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар		268,506	304,295	302,710
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер	26	67,765,194	62,298,821	55,266,393
Ағымдағы салықтық актив		1,181,113	1,878,261	3,320,437
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	18	114,394,028	86,166,315	30,278,026
Басқа да активтер	27	965,219,669	21,515,374	15,951,886
Барлық активтер		17,090,977,504	14,140,125,811	13,340,353,647
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Айналыстағы ақша	28	2,619,329,677	2,257,675,813	2,050,536,444
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	29	5,873,510,551	4,828,725,191	4,426,155,970
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	22	7,709,359	665,921	2,453,250
«Репо» мәмілелері	30	135,827,043	295,484,490	35,074,130
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	31	707,324,124	337,924,084	128,194,582
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	32	442,307,827	430,853,383	505,678,909
Клиенттердің шоттары	33	199,345,184	658,740,109	595,636,761

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескертпе	2018 жыл мың теңге	Қайта есептелді 2017 жыл * мың теңге	Қайта есептелді 2016 жыл мың теңге
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	34	4,113,400,912	3,209,726,402	2,506,039,966
Бағалау міндеттемелері	35	55,963,528	20,517,849	11,464,769
Ағымдағы салықтық міндеттеме		2,236,232	-	986,170
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	18	2,409,482	2,360,203	2,274,178
Басқа да міндеттемелер	36	61,123,433	14,097,232	12,519,559
Барлық міндеттемелер		14,220,487,352	12,056,770,677	10,277,014,688
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ				
Жарғылық капитал	37	20,000,000	20,000,000	20,000,000
Резервтік капитал	37	-	174,986,594	331,691,233
Кепілдік берудің арнайы резерві	35	495,014,899	459,135,686	395,247,203
Басқа да резервтер		4,823,888	3,633,018	3,430,633
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві		24,820,960	26,259,191	19,958,118
Қаржы активтерінің әділ құнының өзгеру резерві		(29,757,356)	(53,321,533)	(84,368,398)
Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві		3,753,931,172	2,727,777,171	2,284,132,234
Жинақталған зияндар		(1,403,996,916)	(1,280,090,695)	(226,103,349)
Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі барлық капитал		2,864,836,647	2,078,379,432	2,743,987,674
Бақыламайтын акционерлер үлесі	37	5,653,505	4,975,702	319,351,285
Барлық меншікті капитал		2,870,490,152	2,083,355,134	3,063,338,959
Барлық міндеттемелер мен меншікті капитал		17,090,977,504	14,140,125,811	13,340,353,647

* Ұлттық Банк 9 ХҚЕС-ті (IFRS) 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолдана бастады. Оған өтудің таңдап алынған әдістеріне сәйкес салыстырмалы ақпарат қайта есептелмейді (2(д) ескертпені қараңыз). 9 ХҚЕС-ті (IFRS) қолдану нәтижесінде Ұлттық Банк белгілі бір баптарды ұсыну тәртібін өзгертті, салыстырмалы деректерді ұсыну да тиісінше өзгертілді (3(х) ескертпені қараңыз).

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Е.А. Досаев
Төраға
2019 жылғы 8 сәуір
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер
2019 жылғы 8 сәуір
Алматы қ., Қазақстан

28-222-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2018 жыл мың теңге	Қайта есептелді 2017 жыл * мың теңге
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Салық салғанға дейінгі зиян	(211,613,179)	(1,228,120,532)
<i>Түзетулер:</i>		
Амортизация және тозу	5,029,877	4,599,163
Қаржы активтерінің кредиттік зиян резервтерін (қалыпқа келтіру) есептеу	(15,956,851)	40,227,556
Бағалау міндеттемелері бойынша резерв	35,445,680	9,053,080
Басқа да қаржылық емес активтердің күнсыздануынан болған зиян	39,530	13,575
Негізгі құрал-жабдықтардан болған зиян	-	643,415
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша дисконттың амортизациясы	314,545,771	291,403,821
Қаржы активтері бойынша сыйлықақының және дисконттың амортизациясы	(4,944,271)	(16,700,686)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары бойынша іске асырылмаған (пайда) зиян	6,558,374	(1,907,741)
Қауымдасқан ұйымдардың (пайдасындағы) зиянындағы үлес	85,659	(1,585)
Ұйымға салынған инвестицияларды шығынға жазудан болған зиян	-	62,975
Операциялық активтердегі және міндеттемелердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен ақша қаражатының түсуі (пайдаланылуы)	129,190,590	(900,726,959)
Операциялық активтердің ұлғаюы (азаяуы)		
Алтын	(711,481,541)	(552,566,775)
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	(320,336,413)	(1,111,802,525)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2018 жыл мың теңге	Қайта есептелді 2017 жыл * мың теңге
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	(85,756,480)	(134,822,187)
«Кері репо» мәмілелері	37,590,882	337,846,805
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	1,245,343,878	-
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	-	(598,763,706)
Басқа да активтер	(59,337,157)	470,116,754
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюы (азаюы)		
Айналыстағы ақша	361,653,864	207,139,370
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	470,959,604	344,801,933
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	523,562	(157,341)
«Репо» мәмілелері	(159,657,447)	260,410,360
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	369,400,040	209,729,502
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	12,884,022	(70,307,657)
Клиенттердің шоттары	(457,066,787)	63,160,429
Басқа да міндеттемелер	46,575,457	2,664,811
Табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза түсуі (пайдаланылуы)	880,486,074	(1,473,277,186)
Төленген табыс салығы	(1,331,065)	28,300,646
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза қозғалысы	879,155,009	(1,444,976,540)
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды сатып алу	(189,325,267)	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2018 жыл мың теңге	Қайта саналды 2017 жыл* мың теңге
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды өтеу	16,328,388	59,956,583
Негізгі құрал-жабдықтарды және материалдық емес активтерді иелену	(14,787,411)	(9,762,459)
Негізгі құрал-жабдықтарды және материалдық емес активтерді сатудан түскен түсімдер	4,291,160	5,030,522
Қауымдасқан ұйымдарға инвестицияларды шығынға жазудан түскен түсімдер	8,930	-
Инвестициялық қызметтен ақша қаражатының таза қозғалысы	(183,484,200)	55,224,646
ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІНЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар шығарылымынан түскен түсімдер	61,931,140,885	63,001,373,796
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(61,926,079,183)	(62,343,468,289)
Сыйақы төлеу	(300,628,803)	(245,622,892)
Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының қозғалысы (34-ескертпе)	(295,567,101)	412,282,615
Ақша қаражатының және оның баламаларының таза ұлғаюы (азаяуы)	400,103,708	(977,469,279)
Валюта бағамдары өзгерістерінің ақша қаражатының және оның баламаларының шамасына әсер етуі	223,570,539	(27,435,367)
Жылдың басындағы ақша қаражаты және оның баламалары (күтілетін кредиттік зиянға арналған резерві шегерілгенге дейін)	1,554,181,888	2,559,086,534
Жылдың соңындағы ақша қаражаты және оның баламалары (күтілетін кредиттік зиянға арналған резерві шегерілгенге дейін) (19-ескертпе)	2,177,856,135	1,554,181,888

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

* Ұлттық Банк 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап 9-ХҚЕС-ті (IFRS) қолдана бастады. Іріктелген өту әдістеріне сәйкес салыстырмалы ақпарат қайта салыстырылмайды (2(д) ескертпені қараңыз). 9-ХҚЕС-ті (IFRS) қолдану нәтижесінде Банк белгілі бір баптарды ұсыну тәртібін өзгертті, салыстырмалы деректерді ұсыну да тиісті түрде өзгертілді (3(х) ескертпені қараңыз).

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде төленген және алынған пайыздар сомасы тиісінше 372,545,914 мың теңгені және 205,883,141 мың теңгені құрады (2017 жылғы 31 желтоқсанда: тиісінше 357,484,478 мың теңге және 186,501,913 мың теңге).

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Е.А. Досаев
Төраға

2019 жылғы 8 сәуір
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2019 жылғы 8 сәуір
Алматы қ., Қазақстан

28-222-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі меншікті капитал											
мың тенге	Жарғылық капитал	Резервтік капитал	Кепілдік берудің арнайы резерві	Басқа да резервтер	Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві	Қаржы активтерінің әділ құны өзгерістерінің резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	Жинақталған зиян	Барлығы	Бақыламайтын акционерлер үлесі	Барлық меншікті капитал
2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	174,986,594	459,135,686	3,633,018	26,259,191	(53,321,533)	2,727,777,171	(1,280,090,695)	2,078,379,432	4,975,702	2,083,355,134
2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 9-ХҚЕС-ке (IFRS) өтудің әсер етуі	-	-	-	-	-	29,234,254	-	(78,017,864)	(49,783,610)	-	(49,783,610)
Өткен жылдардың бөлінбеген пайдасын әділ құны бойынша қаржылық бағалауға байланысты қайта есептеу	-	-	-	-	-	-	-	3,273,546	3,273,546	-	3,273,546
2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қайта есептелген қалдық	20,000,000	174,986,594	459,135,686	3,633,018	26,259,191	(24,087,279)	2,727,777,171	(1,354,835,013)	2,032,869,368	4,975,702	2,037,845,070
Барлық жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	-	(188,326,091)	(188,326,091)	621,660	(187,704,431)
Бір жылдағы зиян	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Басқа да жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Әділ құн өзгерістерінің резерві (борыштық құралдар):	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Әділ құнның таза өзгерісі	-	-	-	-	-	(18,875,567)	-	-	(18,875,567)	(22)	(18,875,589)
Пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған нетто-шама	-	-	-	-	-	15,307,913	-	-	15,307,913	-	15,307,913

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР
ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі меншікті капитал										
	Жарғылық капитал	Резервтік капитал	Кепілдік берудің арнайы резерві	Басқа да резервтер	Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві	Қаржы активтерінің әділ құны өзгерістерінің резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	Жинақталған зиян	Барлығы	Бақыламайтын акционерлер үлесі	Барлық меншікті капитал
мың теңге											
Әділ құн өзгерістерінің резерві (үлестік құралдар):											
Әділ құнның таза өзгерісі	-	-	-	-	-	(2,102,423)	-	-	(2,102,423)	-	(2,102,423)
Шетел валютасын қайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	-	360,790,653	-	360,790,653	-	360,790,653
Бағалы металдарды қайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	-	664,982,340	-	664,982,340	-	664,982,340
Барлық басқа да жиынтық шығыс	-	-	-	-	-	(5,670,077)	1,025,772,993	-	1,020,102,916	(22)	1,020,102,894
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	(5,670,077)	1,025,772,993	(188,326,091)	(831,776,825)	621,638	832,398,463
Амортизациялау және шығынға жазу кезінде қайта бағалау резервін аудару	-	-	-	-	(1,438,231)	-	-	1,443,467	5,236	-	5,236
Меншік иелерімен жүргізілген, тікелей капиталдың құрамында көрсетілген операциялар:											
Кепілдік берудің арнайы резервін толықтыру (қайта есептелген)	-	-	24,757,295	-	-	-	379,455	(25,136,750)	-	-	-
Кепілдік берудің арнайы резервін толықтыру (12-ескертпе)	-	-	11,121,918	-	-	-	-	(11,121,918)	-	-	-
Резервтік капиталдан болған зиянды өтеу	-	(174,986,594)	-	-	-	-	-	174,986,594	-	-	-
Мүлікті коммуналдық меншікке өтеусіз беру	-	-	-	-	-	-	-	(8,179)	(8,179)	-	(8,179)
Резервтік капиталды және басқа да резервтерді толықтыру	-	-	-	1,190,870	-	-	-	(1,190,870)	-	-	-
Бақыламайтын акционерлер үлесінің өзгерісі	-	-	-	-	-	-	-	34,998	34,998	(34,933)	65
Еншілес ұйымның шығуы	-	-	-	-	-	-	1,553	156,846	158,399	91,098	249,497
Меншік иелерімен жүргізілген барлық операциялар	-	(174,986,594)	-	1,190,870	-	-	1,553	173,979,389	185,218	56,165	241,383
2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	-	495,014,899	4,823,888	24,820,960	(29,757,356)	3,753,931,172	(1,403,996,916)	2,864,836,647	5,653,505	2,870,490,152

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

мың теңге	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі меншікті капитал										
	Жарғылық капитал	Резервтік капитал	Кепілдік берудің арнайы резерві	Басқа да резервтер	Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві	Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	Жинақталған зиян	Барлығы	Бақыламайтын акционерлер үлесі	Барлық меншікті капитал
2017 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	331,691,233	-	3,430,633	19,958,118	(84,368,398)	2,368,114,148	(161,990,514)	2,496,835,220	319,351,285	2,816,186,505
Арнайы кепілдік беру резервін қалыптастыру (2(е) Ескертпе)	-	-	395,247,203	-	-	-	(83,981,914)	(52,648,066)	258,617,223	-	258,617,223
Резервті бағалау міндеттемелері бойынша тану (2(е) Ескертпе)	-	-	-	-	-	-	-	(11,464,769)	(11,464,769)	-	(11,464,769)
2017 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қайта есептелген қалдық	20,000,000	331,691,233	395,247,203	3,430,633	19,958,118	(84,368,398)	2,284,132,234	(226,103,349)	2,743,987,674	319,351,285	3,063,338,959
Барлық жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бір жылдағы зиян (қайта есептелген)	-	-	-	-	-	-	-	(1,144,965,444)	(1,144,965,444)	473,843	(1,144,491,601)
Басқа да жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Пайданың немесе зиянның құрамына қайта жіктелген немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін баптар:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	-	-	35,703,065	-	-	35,703,065	(22)	35,703,043
Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған таза өзгеруі	-	-	-	-	-	(4,656,200)	-	-	(4,656,200)	-	(4,656,200)
Пайданың немесе зиянның құрамына қайта жіктелген немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін барлық баптар	-	-	-	-	-	31,046,865	-	-	31,046,865	(22)	31,046,843
Пайданың немесе зиянның құрамына кейіннен қайта жіктелуі мүмкін емес баптар:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Шетел валютасын қайта бағалаудан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	-	45,041,259	-	45,041,259	-	45,041,259
Бағалы металдарды қайта бағалаудан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	-	395,793,297	-	395,793,297	-	395,793,297
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау	-	-	-	-	7,554,738	-	-	-	7,554,738	-	7,554,738
Пайданың немесе зиянның құрамына кейіннен қайта жіктелуі мүмкін емес барлық баптар	-	-	-	-	7,554,738	-	440,834,556	-	448,389,294	-	448,389,294
Барлық басқа да жиынтық кіріс	-	-	-	-	7,554,738	31,046,865	440,834,556	-	479,436,159	(22)	479,436,137
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	-	-	-	-	7,554,738	31,046,865	440,834,556	(1,144,965,444)	(665,529,285)	473,821	(665,055,464)
Амортизациялау және шығынға жазу кезінде қайта бағалау резервін аудару	-	-	-	-	(1,253,665)	-	-	1,182,193	(71,472)	89,444	17,972

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі меншікті капитал										
	Жарғылық капитал	Резервтік капитал	Кепілдік берудің арнайы резерві	Басқа да резервтер	Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві	Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	Жинақталған зиян	Барлығы	Бақыламайтын акционерлер үлесі	Барлық меншікті капитал
мың теңге											
Меншік иелерімен жүргізілген, тікелей капиталдың құрамында көрсетілген операциялар:											
Кепілдік берудің арнайы резервін толықтыру (қайта есептелген)	-	-	28,554,402	-	-	-	2,810,381	(31,364,783)	-	-	-
Кепілдік берудің арнайы резервін толықтыру (12-ескертпе)	-	-	35,334,081	-	-	-	-	(35,334,081)	-	-	-
Резервтік капиталды және басқа да резервтерді толықтыру (37-ескертпе)	-	832,736	-	202,385	-	-	-	(1,042,606)	(7,485)	7,485	-
Резервтік капиталдан болған зиянды өтеу	-	(157,537,375)	-	-	-	-	-	157,537,375	-	-	-
«Проблемалық кредиттер қор» АҚ-тың акцияларын ҚР Үкіметіне беру	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(314,946,333)	(314,946,333)
Меншік иелерімен жүргізілген барлық операциялар	-	(156,704,639)	-	202,385	-	-	-	156,494,769	(7,485)	(314,938,848)	(314,946,333)
2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	174,986,594	459,135,686	3,633,018	26,259,191	(53,321,533)	2,727,777,171	(1,280,090,695)	2,078,379,432	4,975,702	2,083,355,134

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Е.А. Досаев
Төраға
2019 жылғы 8 сәуір
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер
2019 жылғы 8 сәуір
Алматы қ., Қазақстан

28-222-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет

Ұсынылып отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі, «ҚҰБ») және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі, «Ұлттық Банк») қаржылық есептілігінен тұрады.

ҚҰБ Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің 1993 жылғы 13 сәуірдегі № 2134-ХІІ қаулысына сәйкес құрылған болатын. Осы Қаулыға сәйкес Қазақ КСР-дың Мемлекеттік Банкі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі болып қайта аталды.

ҚҰБ-ның негізгі мақсаты Қазақстан Республикасында баға тұрақтылығын қамтамасыз ету болып табылады. ҚҰБ-ға мынадай міндеттер жүктеледі: мемлекеттің ақша-кредит саясатын әзірлеу және жүргізу; төлем жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету; валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асыру; қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу; қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын, сондай-ақ құзыреті шегінде өзге де тұлғаларды реттеу, бақылау мен қадағалау; қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын және заңды мүдделерін қорғаудың тиісті деңгейін қамтамасыз ету; ақша-кредит статистикасы және сыртқы сектор статистикасы саласындағы статистикалық қызметті жүзеге асыру; Қазақстан Республикасының заңдарына және Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне сәйкес өзге де міндеттер.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

Ұлттық Банк өзіне жүктелген міндеттерге сәйкес мынадай негізгі функцияларды орындайды: Қазақстан Республикасының мемлекеттік ақша-кредит саясатын әзірлейді және жүргізеді; Қазақстан Республикасы ұлттық валютасы банкноттары мен монеталарының жалғыз эмитенті болып табылады және Қазақстан Республикасының аумағында қолма-қол ақша айналысын ұйымдастырады; Қазақстан Республикасында валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асырады; шетел валютасындағы және бағалы металдардағы активтерді басқаруды қамтамасыз етеді; Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын, сондай-ақ өзге де тұлғаларды реттеуді, бақылауды және қадағалауды жүзеге асырады; ҚҰБ мен Қазақстан Республикасының Үкіметі арасында жасалатын сенімгерлік басқару туралы шарттың негізінде Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын сенімгерлік басқаруды жүзеге асырады; ҚҰБ мен бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры арасында жасалған сенімгерлік басқару туралы шарттың негізінде «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» («БЖЗҚ» АҚ) зейнетақы активтерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асырады; «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Заңда, Қазақстан Республикасының өзге заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген өзге де функциялар мен өкілеттіктерді жүзеге асырады.

ҚҰБ-ның бас офісі мынадай мекенжай бойынша тіркелген: Алматы қаласы, 050040, Көктем-3 шағын ауданы, 21-й. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ-ның Қазақстан Республикасында 17 филиалы және 14 еншілес ұйымы бар.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

ҚҰБ-ның барлық еншілес ұйымдары Қазақстан Республикасында тіркелген және төмендегідей:

Атауы	Құрыл- ған жылы	Негізгі қызметі	Иелену үлесі, %	
			2018 жыл	2017 жыл
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан теңге сарайы» РМК	1994	Монеталар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» РМК»	1996	Электрондық ақша аударымдары	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банктік сервис бюросы» АҚ	1996	Бағдарламалық қамтамасыз етуге қызмет көрсету және әзірлеу	100.00	100.00
«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ (бұдан әрі, «ҚДКҚ» АҚ)	1999	Жеке тұлғалардың депозиттеріне кепілдік беру	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банкнот фабрикасы» РМК	2004	Банкноттар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің оқу орталығы» АҚ	2007	Жоғары оқу орнынан кейінгі кәсіби оқу бағдарламаларын іске асыру	100.00	100.00

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

Атауы	Құрыл- ған жылы	Негізгі қызметі	Иелену үлесі, %	
			2018 жыл	2017 жыл
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қызметін қамтамасыз ету орталығы» АҚ	2011	Көлік қызметі, мүлікті басқару жөніндегі шаруашылық қызметті жүзеге асыру	100.00	100.00
«Қазақстан Ұлттық Банкінің Ұлттық инвестициялық корпорациясы» АҚ (бұдан әрі, «ҚҰБ ҰИК» АҚ)	2012	Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының активтерін, ҚҰБ алтынвалюта активтерін, зейнетақы активтерін басқару	100.00	100.00
«Мемлекеттік кредиттік бюро» АҚ	2012	Кредиттік тарихты қалыптастыру және кредиттік есептерді беру	100.00	100.00
«Бағалы қағаздардың бірыңғай тіркеушісі» АҚ	2012	Бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізу	98.97	98.97
«Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ	1996	Депозитарлық қызмет	72.36	72.36
«Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» рейтингтік агенттігі» АҚ	2007	Кредиттік рейтингтерді беру және индекстеу	-	58.76
«Қазақстан қор биржасы» АҚ	1993	Қаржы нарықтарын ұйымдастыру және қызмет көрсету	50.10	50.10

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

Атауы	Құрыл- ған жылы	Негізгі қызметі	Иелену үлесі, %	
			2018 жыл	2017 жыл
«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ	2017	Екінші деңгейдегі банктерді қаржылық қолдау арқылы банк секторының қаржылық тұрақтылығына жәрдем беру	100.00	100.00
«Баспана» ипотекалық ұйымы» АҚ	2018	Халықтың ауқымды тобы үшін ипотекалық тұрғын үй қарыздарының қолжетімділігін қамтамасыз ету	100.00	-

Қазақстан Республикасы Президентінің «Президенттің бес әлеуметтік бастамасы» атты халыққа үндеуінде айтылған «Әрбір отбасына баспана алудың жаңа мүмкіндіктерін беру» бірінші бастамасының міндеттерін іске асыру мақсатында «7-20-25» бағдарламасы мақұлданды. 2018 жылы осы Бағдарлама бойынша оператор ретінде «Баспана» ипотекалық ұйымы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі, «Баспана» ИҰ» АҚ) құрылды, оның негізгі міндеті «7-20-25. Әрбір отбасына баспана алудың жаңа мүмкіндіктерін беру» бағдарламасында көзделген функцияларды жүзеге асыру болып табылады.

ҚҰБ-ның және «Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» рейтингтік агенттігі» АҚ акционерлерінің кезектен тыс жалпы жиналысының 2018 жылғы 15 ақпандағы № 2/2018 шешімдеріне сәйкес «Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» рейтингтік агенттігі» акционерлік қоғамын тарату туралы шешім қабылданды. 2018 жылғы қазанда «Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» рейтингтік агенттігі» АҚ банкрот болып танылды. Жоғарыда аталған еншілес кәсіпорын банкроттығының Ұлттық Банктің активтері мен міндеттемелеріне және бір жылдағы шығындарына әсер етуі айтарлықтай емес.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

Қазақстан Республикасының Президентінің 2017 жылғы 15 ақпандағы № 422 Жарлығымен бекітілген Мемлекет басшысының 2017 жылғы 31 қаңтардағы «Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі жалпыұлттық іс-шаралар жоспарының 39-тармағына сәйкес Қазақстан Республикасының банк секторының қаржылық орнықтылығын арттыру бағдарламасы мақұлданды. Осы Бағдарлама бойынша оператор ретінде «Қазақстанның орнықтылық қоры» акционерлік қоғамы (бұдан әрі, «ҚОҚ» АҚ) құрылды, оның негізгі қызметі екінші деңгейдегі банктерді қаржылық қолдау арқылы банк секторының қаржылық тұрақтылығына жәрдем беру болып табылады. Екінші деңгейдегі банктерді қаржылық қолдау меншікті және тартылған қаражат есебінен жүзеге асырылады.

2017 жылы «Мемлекет басшысының 2015 жылғы 30 қарашадағы «Қазақстан жаңа жаһандық нақты ахуалда: өсу, реформалар, даму» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасының Президентінің 2015 жылғы 25 желтоқсандағы № 143 Жарлығымен бекітілген Жалпыұлттық іс-шаралар жоспарының 7-тармағын, Қазақстан Республикасы Үкіметінің отырысында мақұлданған (отырыстың 2015 жылғы 8 желтоқсандағы № 51 хаттамасы) Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің экономикалық және әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз ету жөніндегі 2016 - 2018 жылдарға арналған дағдарысқа қарсы іс-қимыл жоспарының 4-тармағын, сондай-ақ Мемлекет басшысының 2017 жылғы 31 қаңтардағы «Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Қазақстан халқына Жолдауының «Макроэкономикалық тұрақтылық» үшінші басымдығын іске асыру мақсатында ҚҰБ Басқармасы 2017 жылғы 21 ақпанда «Проблемалық кредиттер қоры» акционерлік қоғамының жарғылық капиталын 470,196,000 мың теңгеге ұлғайту және «Проблемалық кредиттер қоры» акционерлік қоғамының Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне тиесілі жай акцияларын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті арқылы Қазақстан Республикасының Үкіметіне беру туралы қаулы қабылдады (11-ескертпе).

2017 жылы «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ-тың жай акциялары Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті арқылы Қазақстан Республикасының Үкіметіне берілді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(б) Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру жағдайлары

Ұлттық Банк өз қызметін басым түрде Қазақстанның аумағында жүзеге асырады. Тиісінше, Ұлттық Банктің бизнесіне Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары ықпал етеді, оларға дамушы нарықтың ерекшеліктері тән. Құқықтық, салықтық және әкімшілік жүйелердің дамуы жалғасуда, алайда олардың талаптарын біржақты түсіну тәуекелімен қатар жүреді, сонымен қатар олар өзгерістерге жиі ұшырайды, бұл басқа да заңдық және фискалдық кедергілермен бірге Қазақстанда бизнесін жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар жасайды.

Ұсынылып отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік басшылықтың Қазақстанда бизнес жүргізу талаптарының Ұлттық Банктің қызметіне және қаржылық жай-күйіне қалай әсер ететіні туралы көзқарасын көрсетеді. Шаруашылық жүргізудің болашақтағы талаптарының нақты әсер етуі оларды басшылықтың бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫ

(а) Қолданылатын стандарттар

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы № 2155 Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ҚҰБ өзінің есеп саясатын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары (бұдан әрі, «ХҚЕС») негізінде айқындайды.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік ҚҰБ қаржылық жағдайын және қызметінің нәтижелерін дәйекті көрсету мақсатында, Ұлттық Банктің Директорлар кеңесі 2013 жылғы 27 маусымда мақұлдаған, Ұлттық Банк орталық банк қызметінің сипатына сәйкес келеді деп қарастыратын ҚҰБ-ның есеп саясатына сәйкес дайындалды. ҚҰБ есеп саясаты Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі комитет (ХҚЕСК) шығарған ХҚЕС-ке және төменде сипатталған маңызды түрлендірулерді қоса алғанда, Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын түсіндіру жөніндегі комитет (ХҚЕСТК) шығарған түсіндірулерге негізделген:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Қолданылатын стандарттар, жалғасы

- алтын және депозиттегі алтын алтынның нарықтық құны бойынша қайта бағаланады; алтынды, сондай-ақ шетел валютасымен көрсетілген активтер мен міндеттемелерді қайта бағалаудан алынған пайда капиталдың құрамындағы басқа да жиынтық кіріс ретінде көрсетіледі. Тікелей капиталдағы басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетілген, құнды қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаюы есептен шығарылатын жағдайларды қоспағанда, қайта бағалау нәтижесінде туындайтын зиян пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Бұл жағдайда олар басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі;

- қаржылық есептілікте ақша-кредит саясатын іске асыру және қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу шеңберінде жүзеге асырылатын жекелеген операцияларды есепке алу, ұсыну және ашып жазу олардың экономикалық мәніне және/немесе Ұлттық Банктің мақсаттары мен міндеттеріне орай амортизацияланған құны, өзіндік құны не номиналдық құны бойынша жүзеге асырылады. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте мұндай операцияларға «банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер» және «банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері» ретінде ұсынылған туынды құралдар болып табылатын екінші деңгейдегі банктермен және басқа да қаржылық институттармен своп мәмілелері (21 және 29-ескертпелер) номиналды құны бойынша жатқызылады;

- орталық банктің рөлі мен функцияларын орындау мақсатында, сондай-ақ инвестициялық бағалы қағаздарды басқару нәтижелеріне шартта көзделген ақша ағындарын алуға және сол сияқты оларды сатуға байланысты қол жеткізілетіні фактісін ескере отырып, ҚҰБ портфеліндегі сыртқы басқарудағы осы борышты қаржылық 2018 жылға дейін ҚҰБ портфеліндегі сыртқы басқарудағы аталған борышты қаржылық активтер 39-ХҚЕС (IAS) сәйкес «пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын» болып жіктелгендігіне қарамастан «басқа да жиынтық құны арқылы әділ құны бойынша бағаланатындар» санаттары бойынша жіктеледі.

Бұл Банктің қаржылық есептілігінің бірінші жиынтығы, оны жасау кезінде «Қаржы құралдары» 9-ХҚЕС (IFRS) қолданылды. Есеп саясатының негізгі ережелерінің өзгерістері 2(д) ескертпеде сипатталған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

(б) Қаржылық көрсеткіштерді бағалау қағидаттары

Шоғырландырылған қаржылық есептілік нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды, оған алтын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары және басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар, және әділ құны бойынша көрсетілетін сату үшін қолда бар қаржы активтері, және қайта бағаланған құн бойынша көрсетілген үйлер, ғимараттар, жер учаскелері және автокөлік құралдары жатпайды.

(в) Функционалдық валюта және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсету валютасы

ҚҰБ-ның және оның еншілес ұйымдарының көпшілігінің функционалдық валютасы Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы болып табылатын Қазақстан теңгесі, ҚҰБ жүргізетін операциялардың және олармен байланысты, оның қызметіне әсер ететін жағдайлардың көпшілігінің экономикалық мәнін барынша жақсы көрсетеді. Қазақстан теңгесі сонымен қатар осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсету валютасы болып табылады.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің барлық деректері бүтін мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектенген.

(г) Бағалау мен пайымдауды пайдалану

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ХҚЕС талаптарына сәйкес дайындау басшылықты есеп саясатын қолдануға және шоғырландырылған қаржылық есептілікте ұсынылған активтер мен міндеттемелердің, кірістер мен шығыстардың шамасына әсер ететін пайымдаулар, есептік бағалау және жорамалдар жасауға міндеттейді. Нақты нәтижелердің көрсетілген бағалаулардан айырмашылығы болуы мүмкін.

Бағалаулар және олардың негізінде жатқан жорамалдар тұрақты негізде қайта қаралады. Бағалаудағы түзетулер тиісті бағалаулар қайта қаралған есепті кезеңде және олар қозғайтын кез келген кейінгі кезеңдерде танылады.

Пайымдаулар

Есеп саясатын қолдану кезінде пайдаланылған, қаржылық есептілікте танылған шамаларға неғұрлым айтарлықтай әсер еткен пайымдаулар туралы ақпарат мынадай ескертпелерде ашып көрсетілді:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ
ДАЙЫНДАУДЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ****(г) Бағалау мен пайымдауды пайдалану, жалғасы*****2018 жылға ғана қатысты:***

- қаржы активтерін жіктеу: шеңберінде қаржы активтері ұсталатын бизнес-модельді бағалау және қаржы активінің шарттық талаптарында негізі сома мен негізгі соманың өтелмеген қалдығына пайыздарды ғана төлеудің көзделетінін не көзделмейтінін бағалау – 3 (з) (і) ескертпе.

- қаржы активі бастапқы танылған сәттен бастап ол бойынша кредит тәуекелінің айтарлықтай өскенін не өспегенін бағалау өлшемшарттарын белгілеу, ККЗ-ны бағалауға болжамдық ақпаратты енгізу жөніндегі әдіснаманы айқындау, сондай-ақ күтілетін кредиттік зиянды («ККЗ») бағалау үшін пайдаланылатын модельдерді таңдау және бекіту – 4-ескертпе.

2017 және 2018 жылдарға қатысты:

- қолданылатын стандарттар – 2 (а) ескертпе;
- банк секторын қалыпқа келтіру және еншілес ұйымның шығуы бойынша шығыстарды есепке алу – 11-ескертпе.

Бағалаулардың жорамалдары және белгісіздігі

Белгісіздікке байланысты, 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктердегі деректерді айтарлықтай түзетудің себебі болып табылуы мүмкін айтарлықтай тәуекел болатын жорамалдар мен бағалаулар туралы ақпарат мынадай ескертпелерде ашып көрсетілген:

2018 жылға ғана қатысты:

- қаржы құралдарының құнсыздануы: ККЗ-ны бағалау моделі үшін бастапқы деректерді айқындау, оның ішінде болжамдық ақпаратты енгізу – 4-ескертпе.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

(г) Бағалау мен пайымдауды пайдалану, жалғасы

2018 және 2017 жылдарға қатысты:

- бастапқы тану кезіндегі реттелген борыштың және купондық облигациялардың әділ құны – 11-ескертпе;
- банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттардың, қарыздар мен депозиттердің құнсыздануы – 21-ескертпе;
- қаржы активтері және міндеттемелер: әділ құн және есептік жіктеулер – 44-ескертпе.

(д) Есеп саясатының және деректерді беру тәртібінің өзгеруі

2(а) ескертпеде көрсетілген модификациялар ескеріп Ұлттық Банк 9-ХҚЕС-ті (IFRS) 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолдана бастады.

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап басқа стандарттарға да түзетулер және түсіндірмелер күшіне енді, олар Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау кезінде 9-ХҚЕС-ке (IFRS) өтудің таңдалған әдістеріне сәйкес салыстырмалы ақпарат жалпы алғанда қайта салыстырылып оқылған жоқ.

Көрсетілген стандарттарды алғашқы қолданудың әсер етуі негізінен мынаған алып келеді:

- қаржы активтерінің құнсыздануынан болған шығындар сомасының ұлғаюына (5-ескертпені қараңыз);
- 7-ХҚЕС-ке (IFRS) талаптарына сәйкес ақпаратты қосымша ашуға (4 және 5-ескертпелерді қараңыз).

«Қаржы құралдары» 9-ХҚЕС (IFRS)

9-ХҚЕС-те (IFRS) қаржы құралдарын, қаржы міндеттемелерін және қаржылық емес активтерді сатып алуға немесе сатуға арналған кейбір шарттарды тануға және бағалауға қатысты талаптар белгіленеді. Бұл стандарт «Қаржы құралдары: тану және бағалау» 39-ХҚЕС-ті (IAS) ауыстырады. 9-ХҚЕС-тің (IFRS) талаптары 39-ХҚЕС-тің (IAS) талаптарынан айтарлықтай өзгеше. Жаңа стандартпен қаржы активтерін есепке алуға және қаржы міндеттемелерін есепке алудың кейбір аспектілеріне түбегейлі өзгерістер енгізіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

(д) Есеп саясатының және деректерді беру тәртібінің өзгеруі, жалғасы
«Қаржы құралдары» 9-ХҚЕС (IFRS), жалғасы

9-ХҚЕС-ке (IFRS) өту нәтижесінде Ұлттық Банк «Қаржылық есептілікті табыс ету» 1-ХҚЕС-ке (IAS) түзетулерді де қолданды, оларға сәйкес тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістерді пайда немесе зиян туралы есепте бөлек ұсыну талап етіледі. Бұрын Ұлттық Банк көрсетілген кірістердің сомасын шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелерде ашып көрсетті.

Сонымен қатар, Ұлттық Банк «Қаржы құралдары: ақпаратты ашу» 7-ХҚЕС-ке (IFRS) 2018 жылғы ақпаратты ашуларға қатысты тиісті түзетулерді қолданды, көрсетілген түзетулер салыстырмалы кестеге қатысты қолданылған жоқ.

Одан әрі Ұлттық Банктің есеп саясатының 9-ХҚЕС-ті (IFRS) қолданумен негізделген басты өзгерістер туралы қорытынды ақпарат ұсынылды.

Қаржы активтерін және қаржы міндеттемелерін жіктеу

9-ХҚЕС-те (IFRS) қаржы активтерін бағалаудың негізгі үш санаты көзделеді: амортизациялық құны бойынша, басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша және пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша. 9-ХҚЕС-ке (IFRS) қаржы активтерін жіктеу негізінен бизнес-модель негізінде айқындалады, оның шеңберінде қаржы активін және осы актив бойынша шартта көзделген ақшалай қаражатты басқару жүзеге асырылады. Стандарт 39-ХҚЕС-тегі (IAS) қаржы активтерінің санаттарын жабады: өтеу мерзіміне дейін ұсталатын, кредиттер және дебиторлық берешек және сату үшін қолда бар. 9-ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес негізгі шарт қаржы активі болып табылатын шарттарда берілген, 9-ХҚЕС-ті (IFRS) қолдану аясына жататын туынды қаржы құралдары негізгі шарттан ешқашан бөлінбейді. Осының орнына бүкіл гибридті құрал тұтас оны жіктеу мәніне бағаланады. Ұлттық Банктің қаржы активтерін 9-ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес қалай жіктейтініне қатысты түсіндірмелер 3 (з)(і) ескертпеде келтірілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

(д) Есеп саясатының және деректерді беру тәртібінің өзгеруі, жалғасы
«Қаржы құралдары» 9-ХҚЕС (IFRS), жалғасы

Қаржы активтерін және қаржы міндеттемелерін жіктеу, жалғасы
9-ХҚЕС (IFRS) 39-ХҚЕС-тің (IAS) қаржы міндеттемелерін жіктеуге қатысты талаптарын айтарлықтай дәрежеде сақтайды.

Ұлттық Банктің қаржы активтерін 9-ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес қалай жіктейтініне қатысты түсіндірмелер 3 (з)(і) ескертпеде келтірілген.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

9-ХҚЕС (IFRS) 39-ХҚЕС-те (IAS) пайдаланылатын «келтірілген зиян» моделін «күтілетін кредиттік зиян» моделіне ауыстырады. Құнсыздануды бағалаудың жаңа моделі қарыздар беру және қаржылық кепілдік беру шарттары бойынша кейбір міндеттемелерге де қолданылады, бірақ үлестік құралдарға инвестицияларға қолданылмайды.

9-ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес кредиттік зиян 39-ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес талаптарға қарағанда ерте танылады. Ұлттық Банктің 9-ХҚЕС-тің (IFRS) құнсыздануды бағалауға қатысты талаптарын қалай қолданатыны 3 (з)(iv) ескертпеде түсіндіріледі.

Жаңа стандартқа өту

Есеп саясатындағы 9-ХҚЕС-тің (IFRS) күшіне енуімен негізделген өзгерістер төменде сипатталған жағдайларды қоспағанда, ретроспективті түрде қолданылды.

- салыстырмалы кезеңдердің деректері қайта салыстырылып оқылған жоқ. 2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің бұрынғы баланстық құны және олардың 9-ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес баланстық құны арасындағы айырмалар бөлінбеген пайданың және меншікті капитал резервтерінің құрамында көрсетіледі. Тиісінше, 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл үшін берілген ақпаратта 9-ХҚЕС-тің (IFRS) талаптары көрсетілмейді және тиісінше, оны 9-ХҚЕС-тің (IFRS) талаптарына сәйкес 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл үшін берілген ақпаратпен салыстыруға болмайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

**(д) Есеп саясатының және деректерді беру тәртібінің өзгеруі, жалғасы
«Қаржы құралдары» 9-ХҚЕС (IFRS), жалғасы**

Жаңа стандартқа өту, жалғасы

Ұлттық Банк салыстырмалы кезеңдердің деректерін қайта оқуға мүмкіндік бермейтін босатуды пайдаланды, бірақ 9-ХҚЕС-пен (IFRS) 1-ХҚЕС-ке (IAS) енгізілген түзетулерді ескере отырып «тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістерді» пайда немесе зиян туралы есепте бөлек баппен ұсыну талабын енгізді және салыстырмалы деректерді тиісті түрде ұсынуды былайша өзгертті: «пайыздық кірістер» бабының атауын «тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер» деп өзгертті.

Келесі бағалаулар бастапқы қолдану күнгі фактілер мен жағдайлар негізінде жасалды:

- 2(а) ескертпеде көрсетілген есептік саясаттағы модификация ескермей шеңберінде қаржы активі ұсталатын бизнес-модельді анықтау;

- Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша кейбір қаржы активтерін және қаржы міндеттемелерін пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жіктеу және бұрынғы жіктеуді жою;

- Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша саудаға арналмаған үлестік құралдарға кейбір инвестицияларды басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жіктеу;

- егер борыштық бағалы қағаздың 9-ХҚЕС-ті (IFRS) бастапқы қолдану күні төмен кредит тәуекелі болса, онда Ұлттық Банк актив бастапқы танылған сәттен бастап ол бойынша кредит тәуекелінің айтарлықтай болмағаны туралы жорамалды негізге алады.

9-ХҚЕС-ті (IFRS) қолданумен негізделген өзгерістер және осы өзгерістердің ықтимал салдарлары туралы неғұрлым толық ақпарат 5-ескертпеде берілген.

(е) Есеп саясатын қолданудағы өзгеріс

Ұлттық Банктің 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауы кезінде қатысушы банктерден түсетін жарналарды және міндеттемелері құрамында кепілдік беру қорының резервтері ретінде есепке алынатын депозиттерге кепілдік беру резервін толықтыру шығыстарын есепке алуға қатысты есеп саясатындағы түрлендіру қайта қаралды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

(е) Есеп саясатын қолданудағы өзгеріс, жалғасы

Бұл 2017 жылғы 31 желтоқсандағы және 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күндері аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктің тиісті баптарына әсер етті. Шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі салыстырмалы ақпарат есепті кезеңнің өзгерістеріне сәйкес келуі үшін қайта оқылды.

«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ-тың (бұдан әрі «ҚДКҚ» АҚ) есеп саясатының ережелеріндегі өзгерістерге сәйкес 2018 жылдан бастап қатысушы банктердің міндетті күнтізбелік жарналары, тұрақсыздық айыптары және таратылатын қатысушы банктің тарату комиссиясынан түскен түсімдер кірістер баптарында көрсетіледі, мәжбүрлеп таратылатын банктің салымшыларына өтемақылар шығыстар баптарында кейіннен нәтижесін капитал құрамындағы кепілдік өтемақы төлеуге арналған арнайы резервке бөле отырып көрсетіледі. Кепілдіктерді өтеуге арналған резервті есептеу әдістемесіне сәйкес есептелген, кепілдік өтемақы төлеуге байланысты күтілетін кредиттік зиян қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте бағалау міндеттемелері ретінде танылады.

2018 жылға дейін Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігінде қатысушы банктерден түсетін жарналар және 2015 жылғы 24 қарашадағы жағдайы бойынша түзетулермен «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес депозиттерге кепілдік беру резервін толықтыру шығыстары міндеттемелер құрамында есепке алынды. Міндетті кепілдік беру жүйесінің объектісі болып табылатын депозиттер бойынша бағалау міндеттемелері депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесінің қатысушылары болып табылатын банктерден түсетін жарналар түсімдерінің нақты сомасына тең болды.

2018 жылдан бастап 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігінде арнайы кепілдік беру резерві капиталдың құрамында көрсетіледі, кепілдік өтемақы төлеуге байланысты кепілдіктерді өтеуге арналған бағалау міндеттемелері «ҚДКҚ» АҚ есеп саясатына сәйкес міндеттемелер құрамында танылды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

(е) Есеп саясатын қолданудағы өзгеріс, жалғасы

Басшылық мұндай есепті ХҚЕС талаптарына сәкес келеді және алдағы жылдарда қолданылған ХҚЕС модификациясын алып тастау деп санайды, бұл ұсынулар қаржылық есептіліктің пайдаланушылары үшін барынша тиісті болып табылады деп санайды.

Тиісті көрсеткіштерге арналған есеп саясатын қолданудағы өзгерістердің ықпалының әсері төмендегі кестеде көрсетілген:

мың теңге	Есеп саясатын қолданудағы өзгеріс		
	Бұрын ұсынылған деректер	өзгерістің ықпалы	Қайта саналған деректер
2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есеп МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Кепілдік беру қоры резервтері	307,151,304	(307,151,304)	-
Бағалау міндеттемелері	-	20,517,849	20,517,849
Міндеттемелердің барлығы	12,343,404,132	(286,633,455)	12,056,770,677
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ			
Арнайы кепілдік беру резерві	-	459,135,686	459,135,686
Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	2,808,948,704	(81,171,533)	2,727,777,171
Жинақталған зиян	(1,188,759,997)	(91,330,698)	(1,280,090,695)
Ұлттық Банк меншік иелеріне тиісті капиталдың барлығы	1,791,745,977	286,633,455	2,078,379,432
Меншікті капиталдың барлығы	1,796,721,679	286,633,455	2,083,355,134
Міндеттемелер мен меншікті капиталдың барлығы	14,140,125,811	-	14,140,125,811

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

(е) Есеп саясатын қолданудағы өзгеріс, жалғасы

мың теңге	Бұрын ұсынылған деректер	Есеп саясатын қолданудағы өзгерістің ықпалы	Қайта саналған деректер
2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған пайда немесе зиян туралы және жиынтық кіріс туралы есеп			
Басқа да операциялық (шығыстар) кірістер, нетто	(9,152,915)	48,534,081	39,381,166
Операциялық шығыстар	(1,184,353,012)	48,534,081	(1,135,818,931)
Бағалау міндеттемелер бойынша резервтер	-	(9,053,080)	(9,053,080)
Табыс салығын шегергенге дейінгі зиян	(1,267,601,533)	39,481,001	(1,228,120,532)
Бір жылғы зиян	(1,183,972,602)	39,481,001	(1,144,491,601)
Ұлттық Банк меншік иелеріне тиісті зиян	(1,184,446,445)	39,481,001	(1,144,965,444)
2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған жиынтық кіріс есебі			
Бір жылғы зиян	(1,183,972,602)	39,481,001	(1,144,491,601)
Бір жылғы жиынтық шығыс	(704,536,465)	39,481,001	(665,055,464)
Ұлттық Банк меншік иелеріне тиісті жиынтық шығыстың барлығы	(705,010,286)	39,481,001	(665,529,285)
2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп			
Бір жылғы зиян	(1,267,601,533)	39,481,001	(1,228,120,532)
<i>Мыналарды түзету:</i>			
Депозиттерге кепілдік беру резервін толтыру бойынша шығыстар	13,200,000	(13,200,000)	-
Бағалау міндеттемелерінің резервтері	-	9,053,080	9,053,080
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюы			
Кепілдік беру қорының резервтері	35,334,081	(35,334,081)	-
Операциялық қызметтегі ақша қаражатын табыс салығын төлегенге дейін таза пайдалану	(1,473,277,186)	-	(1,473,277,186)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

(е) Есеп саясатын қолданудағы өзгеріс, жалғасы

мың теңге	Бұрын ұсынылған деректер	Есеп саясатын қолданудағы өзгерістің ықпалы	Қайта саналған деректер
2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есеп			
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Кепілдік беру қорының резервтері	258,617,223	(258,617,223)	-
Бағалау міндеттемелері	-	11,464,769	11,464,769
Міндеттемелердің барлығы	258,617,223	(247,152,454)	11,464,769
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ			
Арнайы кепілдік беру резерві	-	395,247,203	395,247,203
Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	2,368,114,148	(83,981,914)	2,284,132,234
Жинақталған зиян	(161,990,514)	(64,112,835)	(226,103,349)
Ұлттық Банк меншік иелеріне тиісті капиталдың барлығы	2,496,835,220	247,152,454	2,743,987,674
Меншікті капиталдың барлығы	2,816,186,505	247,152,454	3,063,338,959
Міндеттемелер мен меншікті капиталдың барлығы	13,340,353,647	-	13,340,353,647

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ

2(д) ескертпесінде көрсетілген өзгертулерді ескермегенде, Ұлттық Банк осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте берілген барлық есепті кезеңдерде жүйелі түрде есеп саясатының келесі жағдайын қолданды.

(а) Шоғырландыру қағидаттары

(i) Еншілес ұйымдар

Ұлттық Банктің бақылауындағы инвестициялар объектілері еншілес ұйымдар болып табылады. Егер Ұлттық Банк инвестициялар объектісінде қатысудан ауыспалы кіріске байланысты тәуекелге ұшыраса, немесе мұндай кірісті алуға құқылы болса, сондай-ақ инвестициялар объектісіне қатысты өзінің өкілеттіктерін пайдалану арқылы көрсетілген кірістің шамасына әсер ету қабілеті болса, Ұлттық Банк инвестициялар объектісін бақылайды. Атап айтқанда, Ұлттық Банк өзі шын мәнінде бақылайтын инвестициялар объектілерінің қаржылық есептілігін шоғырландырады. Еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігі шоғырландырылған қаржылық есептілікке көрсетілген бақылауды нақты белгілеген күннен бастап бақылауды нақты тоқтату күніне дейін енгізіледі.

(ii) Қорларды басқару

Ұлттық Банк инвесторлардың мүдделері үшін инвестициялық компаниялардың активтерін басқарады. Ұлттық Банк мұндай компанияны бақылайтын жағдайларды қоспағанда, осы компаниялардың қаржылық есептілігі Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне енгізілмейді.

(iii) Бақыламайтын акционерлердің үлестерін сатып алу және сату

Ұлттық Банк шоғырландырылған қаржылық есептілікте бақыламайтын акционерлердің үлестерін сатып алуды және шығынға жазуды акционерлермен операциялар ретінде көрсетеді.

Бақыламайтын акционерлердің үлестері түзетілген құн мен төленген немесе алынған өтемнің әділ құны арасындағы кез келген айырма тікелей капиталдың құрамында көрсетіледі және Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі болады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Шоғырландыру қағидаттары, жалғасы

(iv) Қауымдасқан ұйымдар

Қаржылық және шаруашылық саясатына Ұлттық Банк айтарлықтай ықпал ететін, бірақ Ұлттық Банк бақыламайтын ұйымдар қауымдасқан ұйымдар болып табылады. Шоғырландырылған қаржылық есептілікке Ұлттық Банктің қауымдасқан ұйымдардың пайдасындағы және зиянындағы көрсетілген айтарлықтай ықпал ету нақты белгіленген күннен бастап айтарлықтай ықпал нақты тоқтатылған күнге дейін үлестік қатысу әдісі бойынша есептелген үлесі туралы деректер кіреді. Қауымдасқан ұйымның зиянындағы Ұлттық Банктің үлесі Ұлттық Банктің қауымдасқан ұйымға қатысу үлесінен (ұзақ мерзімді кредиттерді қоса алғанда) асып кеткен жағдайларда, көрсетілген қатысу үлесі нөлге дейін азайтылады және Ұлттық Банктің осы қауымдасқан ұйымға қатысты міндеттемелері болған жағдайды қоспағанда, кейінгі зияндарды көрсету тоқтатылады.

(v) Шоғырландыру барысында алып тасталатын операциялар

Ұлттық Банктің қатысушылары арасындағы операциялар, осындай операциялар бойынша берешек қалдықтары, сондай-ақ көрсетілген операцияларды жасау барысында туындайтын іске асырылмаған пайда шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау барысында алып тасталады. Қауымдасқан ұйымдармен операциялардан түскен іске асырылмаған пайда Ұлттық Банктің осы ұйымдардағы үлесіне тең шамаға дейін шоғырландырылған қаржылық есептіліктен алып тасталады. Қауымдасқан ұйымдармен операциялардан түскен іске асырылмаған пайда осы ұйымдарға инвестициялар шотымен байланыстырыла отырып шоғырландырылған қаржылық есептіліктен алып тасталады. Іске асырылмаған зиян құнсыздану белгілерінің пайда болу жағдайларын қоспағанда, шоғырландырылған қаржылық есептіліктен пайда сияқты алып тасталады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Шоғырландыру қағидаттары, жалғасы

(vi) Бақыламайтын акционерлердің үлестері

Бақыламайтын акционерлердің үлестері ҚҰБ-ға тікелей немесе жанама тиесілі емес еншілес ұйымдағы капиталды білдіреді.

Бақыламайтын акционерлердің үлестері қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте капиталдың құрамында ҚҰБ меншік иелеріне тиесілі капиталдан бөлек көрсетіледі. Пайданың немесе зиянның және жалпы жиынтық кірістің құрамындағы бақыламайтын акционерлердің үлестері пайда немесе зиян туралы және жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте бөлек баппен көрсетіледі.

(б) Тоқтатылған қызмет

Ұлттық Банктің бизнесінің құрамдас бөлігі тоқтатылған қызмет болып табылады, оның қызметі және ақша қаражатының ағыны Ұлттық Банктің қалған бөлігінен нақты ерекшеленуі мүмкін және мыналарды:

- қызметтің жекелеген маңызды түрін немесе операцияларды енгізудің географиялық ауданын білдіреді;
- қызметтің жекелеген маңызды түрін немесе операцияларды енгізудің географиялық ауданын шығарудың бірыңғай үйлестірілген жоспарының бөлігі болып табылады; немесе
- кейіннен қайта сату мақсатында ғана сатып алынған еншілес кәсіпорын болып табылады.

Қызмет оны шығару сәтінде немесе бұл қызмет сатуға арналған ретінде жіктеу өлшемшарттарына жауап беретін сәтте, егер соңғысы бұрынырақ болса тоқтатылған ретінде жіктеледі. Қызмет тоқтатылған ретінде жіктелетін болса, бұл қызмет тиісті салыстырмалы кезеңнің басында тоқтатылса пайда немесе зиян туралы есептің салыстырмалы деректері ретінде ұсынылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ**(в) Алтын**

Алтын шетелдік банктердегі депозиттердегі алтыннан және сақтау орындарындағы құйма алтыннан тұрады. Алтын шоғырландырылған қаржылық есептілікте есепті күнгі нарықтық құны бойынша есепке алынады. Нарықтық құн Лондон бағалы металдар нарығы қауымдастығы белгілеген таңертеңгі фиксинг негізінде белгіленеді. Алтынның нарықтық құны бойынша қайта бағалаудан түскен кірістер басқа да жиынтық кіріс құрамында тікелей көрсетіледі. Қайта бағалаудан болған зиян пайда немесе зиян құрамында олар өткен кезеңдердің іске асырылмаған таза пайдасынан асатын бөлікте көрсетіледі, олай болмаған жағдайда олар тікелей капиталдағы басқа да жиынтық кірісті азайтады. Алтынды қайта бағалау пайда немесе зиянның құрамына аударылмайды.

(г) Шетел валютасы

Шетел валютасындағы операциялар Ұлттық Банктің құрамына кіретін ұйымдардың тиісті функционалдық валюталарына операцияларды жүргізу күні қолданылған валюта бағамдары бойынша аударылады. Есепті күнгі жағдай бойынша шетел валютасымен көрсетілген ақшалай активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданылған валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасымен көрсетілген ақша активтерімен және міндеттемелермен жүргізілген операциялардан түскен пайда немесе болған зиян кезең басындағы жағдай бойынша функционалдық валютадағы, тиімді мөлшерлеме бойынша есептелген пайыздардың шамасына түзетілген амортизациялық құн және кезең ішіндегі төлемдер мен есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша айырбастау бағамымен функционалдық валютаға аударылған шетел валютасындағы амортизациялық құн арасындағы айырманы білдіреді. Шетел валютасымен көрсетілген, әділ құны бойынша бағаланатын ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнды айқындау күнгі қолданылған валюта бағамдары бойынша функционалдық валютаға аударылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ**(г) Шетел валютасы, жалғасы**

Шетел валютасымен көрсетілген және нақты шығын бойынша көрсетілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер операция жүргізу күнгі қолданылған валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасына аудару нәтижесінде туындаған оң бағамдық айырмалар басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Қайта бағалау нәтижесінде туындаған зияндар басқа да жиынтық кірістің құрамында тікелей капиталда көрсетілген құнды қайта бағалау нәтижесіндегі алдыңғы ұлғаюды есептен шығару жүргізілген жағдайларды қоспағанда, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Осы жағдайда олар басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі. Шетел валютасын қайта бағалау пайда немесе зиян құрамына аударылмайды.

(д) Ақша қаражаты және оның баламалары

Ақша қаражатына және олардың баламаларына басқа да банктердегі қолма-қол банкноттар мен монеталар, бос қалдықтар («ностро» түріндегі шоттар), сондай-ақ әділ құнның өзгеруінің айтарлықтай тәуекеліне ұшырамайтын және Ұлттық Банк қысқа мерзімді міндеттемелерді реттеу үшін пайдаланатын бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем өтімділігі жоғары қаржы активтері кіреді. Ақша қаражаты және олардың баламалары қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

(е) Пайыздық кірістер мен шығыстар

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты

Тиімді пайыздық саясат

Пайыздық кірістер мен шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. «Тиімді пайыздық саясат» – бұл мыналарды:

- қаржы активінің жалпы баланстық құнына; немесе
- қаржы міндеттемесінің амортизацияланған құнына дейін нақты қаржы құралының күтулі қолданылатын мерзімі ішінде есептік болашақ ақша төлемдері мен түсімдерін дисконттайтын мөлшерлеме.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(е) Пайыздық кірістер мен шығыстар, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Тиімді пайыздық саясат, жалғасы

Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құндызданған активтер болып табылмайтын қаржы құралдары бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу кезінде Ұлттық Банк осы қаржы құралының барлық шарттық талаптарын назарға ала отырып, бірақ күтілетін кредиттік зиянды есепке алмай ақша қаражатының болашақ ағындарын бағалайды. Сатып алынған немесе құрылған кредиттік-құндызданған активтер үшін кредиттік тәуекелді ескере отырып, түзетілген тиімді пайыздық саясат күтілетін кредиттік зиянды қоса алғанда, ақша қаражатының күтілетін болашақ ағындарының мөлшерін пайдалана отырып есептеледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу мәміле бойынша шығындарды, сондай-ақ сыйақыны және төленген немесе алынған сомаларды қамтиды, олар тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылады. Мәміле бойынша шығындар қаржы активін немесе қаржы міндеттемесін сатып алуға немесе шығаруға тікелей қатысты қосымша шығындарды қамтиды.

Амортизацияланған құн және жалпы баланстық құн

Қаржы активінің немесе қаржы міндеттемесінің «Амортизацияланған құны» – бұл бастапқы тану кезіндегі қаржы активі немесе қаржы міндеттемесі бағаланатын, борыштың негізгі сомасының шотына төлемдері қосатын, көрсетілген бастапқы сома және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген және зиянға арналған бағалау резервін ескере отырып түзетілген қаржы активтеріне қолданылатын өтеу мерзімі басталған кезде төлемге сома арасындағы жинақталған амортизация сомасын қосатын немесе қоспайтын сома (немесе 2018 жылғы 1 қаңтарға дейін құнсыздану резерві).

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын «Қаржы активінің жалпы баланстық құны», – бұл бағалау резервін шығынның көлеміне түзеткенге дейінгі қаржы активінің амортизацияланған құны.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(е) Пайыздық кірістер мен шығыстар, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Пайыздық кіріс пен шығыстың есебі

Қаржы активі немесе қаржы міндеттемесі бойынша тиімді пайыздық саясат қаржы активін немесе қаржы міндеттемесін бастапқы тану кезінде есептеледі. Пайыздық кіріс пен шығысты есептеу кезінде тиімді пайыздық саясат активтің жалпы баланстық құнының (актив кредиттік-құнсызданған болып табылмаса) немесе міндеттемелердің амортизацияланған құнының мөлшеріне қолданылады. Тиімді пайыздық саясат нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруін көрсету мақсатында өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар құралдар бойынша ақша қаражатының ағындарын кезеңмен қайта бағалау нәтижесінде қайта қаралады. Тиімді пайыздық саясат тиісті түзету амортизациясы басталған күні әділ құнды хеджирлеуге байланысты түзетулерді көрсету үшін қайта қаралады.

Алайда бастапқы танылғаннан кейін кредиттік-құнсызданған қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс қаржы активінің амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы есептеледі. Егер қаржы активі енді кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын болса, онда пайыздық кірістің есебі жалпы баланстық құнның негізінде қайта жүргізіледі.

Бастапқы тану кезінде кредиттік-құнсызданған қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені қаржы активінің амортизацияланған құнының мөлшеріне қолдану арқылы есептеледі. Осындай активтер бойынша пайыздық кірістің есебі, егер олар бойынша кредиттік тәуекел кейін азайса да, жалпы баланстық құн негізінде жүзеге асырылмайды.

Қаржы активтері қандай жағдайда кредиттік-құнсыздану болып табылатындығы туралы ақпарат 3(з)(iv) ескертпеде берілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(е) Пайыздық кірістер мен шығыстар, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Ақпарат ұсыну

Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген, пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған пайыздық кірістер, мыналарды қамтиды:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер;
- басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кірістер.

Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған пайыздық шығыстар амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері бойынша пайыздық шығыстар қамтиды.

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес борыштық қаржы активтер бойынша пайыздық кірістер шоғырландырылған пайда немесе зиян туралы есепте «Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан түсетін таза пайда (зиян)» бабына көрсетілген.

2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты

Тиімді пайыздық саясат

Пайыздық кірістер мен шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Тиімді пайыздық саясат қаржы активінің немесе қаржы міндеттемесінің баланстық құнына дейін қаржы активінің немесе қаржы міндеттемесінің (немесе мұнда бұл барынша қысқа мерзім ішінде орынды болса) қолданылуының күтулі мерзімі ішінде есептік болашақ ақша төлемдері мен түсімдерін дәл дисконттайтын мөлшерлемені білдіреді. Тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу кезінде Топ қаржы құралының барлық шарттық талаптарын ескере отырып, бірақ болашақ кредиттік зиянды есепке алмай ақша қаражатының болашақ ағындарын бағалайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(е) Пайыздық кірістер мен шығыстар, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Тиімді пайыздық саясат, жалғасы

Тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу мәміле бойынша шығындарды, сондай-ақ сыйақыны және төленген немесе алынған сомаларды қамтиды, олар тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылады. Мәміле бойынша шығындар қаржы активін немесе қаржы міндеттемесін сатып алуға немесе шығаруға тікелей қатысты қосымша шығындарды қамтиды.

Ақпарат ұсыну

Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген, пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған пайыздық кірістер, мыналарды қамтиды:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер;

- басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кірістер.

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес борыштық қаржы активтер бойынша пайыздық кірістер шоғырландырылған пайда немесе зиян туралы есепте «Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан түсетін таза пайда (зиян)» бабына көрсетілген.

Шоғырландырылған пайда немесе зиян туралы есебіндегі көрсетілген пайыздық шығыстар амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттер бойынша пайыздық шығыстардан тұрады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(ж) Комиссиялық кірістер мен шығыстар

Қаржы активі немесе қаржы міндеттемесі бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялық кірістер мен шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеменің есебіне қосылады (3(е) ескертпені қараңыз).

Комиссиялық кірістер, тиісті қызмет көрсетуге орай танылатын, активтерді басқарғаны үшін комиссиялар, , зейнетақы активтерін басқару үшін комиссиялар, депозитарлық қызмет және қаржы нарығына қызмет көрсету үшін және аудару операциялары үшін комиссиялар жатқызылады.

Басқа да комиссиялық шығыстар, негізінен, активтерді басқару үшін сыйақыларды төлеу бойынша шығындарды, кастодияндық қызмет және брокерлік операциялар бойынша комиссияны қамтиды, олар тиісті көрсетілген қызметтерді алу шығыстарына жатқызылады.

Дивидендтер нысанындағы кіріс дивидендтерді жариялаған күні пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

(з) Қаржы құралдары

(і) Қаржы құралдарын жіктеу

Қаржы активтері – 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты

Бастапқы тану кезінде қаржы активі бағаланатын не амортизацияланған құны бойынша не басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша не пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша жіктеледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(і) Қаржы құралдарын жіктеу, жалғасы

Қаржы активтері – 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Қаржы активі, егер ол төменде аталған екі талапқа жауап беретін және Ұлттық Банктің ұйғарымы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелмеген жағдайда ғана амортизацияланған құн бойынша бағаланады:

- актив бизнес-модель шеңберінде ұсталады, оның мақсаты шартта көзделген ақша қаражатының ағынын алу үшін активтерді ұстау болып табылады; және

- қаржы активінің шарттық талаптарында борыштың негізгі сомасын және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген пайыздарды төлеуді білдіретін ақша қаражаты ағындарының белгіленген мерзімде туындауы көзделген.

Борыштық құрал, егер ол төменде аталған екі талапқа жауап беретін және Ұлттық Банктің ұйғарымы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелмеген жағдайда ғана әділ құн бойынша бағаланады, 2(а) ескертпеде көрсетілген есеп саясатындағы модификацияны ескермегенде:

- актив бизнес-модель шеңберінде ұсталады, оның мақсаты шартта көзделген ақша қаражатының ағынын алу арқылы, сол сияқты қаржы активтерін сату арқылы қол жеткізіледі; және

- қаржы активінің шарттық талаптарында борыштың негізгі сомасын және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген пайыздарды төлеуді білдіретін ақша қаражаты ағындарының белгіленген мерзімде туындауы көзделген.

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері бойынша пайда және зиян амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайда немесе зиян құрамында танылатын мынадай баптарды қоспағанда, басқа да жиынтық кіріс құрамында танылады:

- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер;

- күтілетін кредиттік зиян және құнсызданудан болған зиян сомасын қалпына келтіру.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(i) *Қаржы құралдарын жіктеу, жалғасы*

Қаржы активтері – 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Әділ құны бойынша бағаланған борыштық қаржы активін тану тоқтатылған кезде басқа да жиынтық кіріс арқылы, басқа да жиынтық кіріс құрамында бұрын танылған жинақталған пайда немесе зиян меншікті капитал құрамынан пайда немесе зиян құрамына қайта жіктеледі.

Саудаға арналған инвестицияларды үлестік құралдарға бастапқы тану кезінде Ұлттық Банк өзінің ұйғарымы бойынша оны кейіннен күшін жою құқығынсыз, басқа да жиынтық кіріс құрамында инвестициялардың әділ құнының кейінгі өзгерістерін беру туралы шешім қабылдай алады. Бұл таңдау әрбір инвестициялар үшін жеке жүргізіледі.

Осындай үлестік құралдар бойынша пайда және зиян пайданың және зиянның құрамына ешқашан қайта жіктелмейді және пайданың және зиянның құрамындағы құнсыздану танылмайды.

Дивидендтер инвестициялардың бастапқы құнының бір бөлігін қайтарған жағдайлардан басқа, пайда немесе зиян құрамында танылады және бұл жағдайда дивидендтер басқа да жиынтық кіріс құрамында танылады. Инвестицияларды шығару кезінде басқа да жиынтық кіріс құрамында танылған жинақталған пайда мен зиян бөлінбеген пайданың (жинақталған зиян) құрамына көшіріледі.

Барлық басқа да қаржы активтері әділ құны бойынша бағаланатын пайда немесе зиян арқылы жіктеледі.

Бұдан басқа, бастапқы тану кезінде, егер бұл туындауы мүмкін есептік сәйкес келмеуді жоюға немесе айтарлықтай азайтуға мүмкіндік берсе, Ұлттық Банк өзінің ұйғарымы бойынша басқа да жиынтық кіріс арқылы амортизацияланған құны немесе әділ құны бойынша бағалау өлшемшарттарына сәйкес келетін қаржы құралын пайда немесе зиян арқылы әділ құнды бағалау санатына кейіннен қайта жіктеу құқығынсыз жіктейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(і) Қаржы құралдарын жіктеу, жалғасы

Қаржы активтері – 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Бизнес-модельді бағалау

Ұлттық Банк бизнес-модельдің мақсатын бағалайды, оның шеңберінде қаржы активі қаржы құралдары портфелінің деңгейінде ұсталады, сол себепті ол бизнесті басқару және ақпаратты басшылыққа ұсыну тәсілін барынша жақсы етіп көрсетеді. Ұлттық Банк мынадай ақпаратты талдайды:

- портфельді басқару үшін белгіленген саясат және мақсат, сондай-ақ практикада көрсетілген саясатты іске асыру. Атап айтқанда, басқару стратегиясы шартта көзделген пайыздық кірісті алуға, пайыздық мөлшерлемелердің белгілі бір құрылымын қолдауға, қаржы активтерінің өтеу мерзімін осы активтерді пайдалану немесе активтерді сату арқылы ақша қаражатының ағынын іске асыру үшін пайдаланатын қаржы міндеттемелерін өтеу мерзіміне сәйкестігін қамтамасыз етуге бағдарланған ба;

- портфельдің нәтижелілігі қалай бағаланады және осы ақпарат ҚҰБ-ның басшылығына қалай хабарланады;

- бизнес-модельдің (және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталынатын қаржы активтерінің) нәтижелілігіне әсер ететін тәуекелдер және осы тәуекелдерді басқару қалай жүзеге асырылады;

- портфельді басқаратын менеджерлер қалай сыйақы алады (мысалы, осы сыйақы олар басқаратын активтердің әділ құнына немесе олар шартта көзделген активтерден алатын ақша ағындарына байланысты ма);

- өткен кезеңдердегі сатудың жиілігі, көлемі және мерзімі, сондай-ақ сатудың болашақтағы деңгейіне қатысты күтулер. Алайда сату деңгейі туралы ақпарат бөлек қаралмайды, бірыңғай тұтас талдау шеңберінде қаралады, ҚҰБ мәлімдеген қаржы активтерін басқаруға қалай қол жеткізіледі және ақша ағыны қалай іске асырылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(і) Қаржы құралдарын жіктеу, жалғасы

Қаржы активтері – 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Бизнес-модельді бағалау, жалғасы

Сауда үшін ұсталатын және олар басқаруды жүзеге асыратын және олардың нәтижелілігі әділ құн негізінде бағаланатын қаржы активтері пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын болады, сол себепті олар шартта көзделген ақша ағындарын алу мақсатында, шартта көзделген ақша ағындарын қалай алу, сол сияқты қаржы активтерін сату мақсатында ұсталмайды.

Шартта көзделген ақша ағындарының тек қана негізгі сома мен пайыздарды төлеу болып табылатынын бағалау

Аталған бағалаудың мақсаттары үшін «негізгі сома» қаржы активінің оны бастапқы тану кезіндегі әділ құны ретінде есептеледі. «Пайыздар» белгілі бір кезең ішінде өтелмей қалған негізгі сомаға қатысты ақшаның уақытша құны үшін, кредиттік тәуекел үшін және басқа да негізгі тәуекелдер үшін және кредиттеуге байланысты шығындарды (мысалы, өтімділік тәуекелі және әкімшілік шығындар) өтеу ретінде анықталады, сондай-ақ пайда маржасын қамтиды.

Шартта көзделген ақша ағындарының негізгі соманы және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне («SPPI өлшемшарты») пайыздарды төлеу болып табылатынын бағалау кезінде Ұлттық Банк қаржы құралының шарттық талаптарына талдау жүргізеді. Бұған қаржы активі шартта көзделген ақша ағындарының мерзімдері мен сомаларын қаржы активі талданатын талаптарды қанағаттандыра алмайтындай етіп өзгерте алатын қандай да бір шарттық талаптарды көздеуін бағалау да кіреді. Ұлттық Банк бағалау жүргізу кезінде мыналарды ескереді:

- ақша ағындарының мерзімін немесе сомасын өзгерте алатын шартты оқиғалар;
- рычаг әсері (левередж) бар талаптар;
- мерзімінен бұрын өтеу және қолданылу мерзімін ұзарту туралы талаптар;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(і) Қаржы құралдарын жіктеу, жалғасы

Қаржы активтері – 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Шартта көзделген ақша ағындарының тек қана негізгі сома мен пайыздарды төлеу болып табылатынын бағалау

- Ұлттық Банктің талаптарын алдын ала келісілген активтерден болған ақша ағындарынан шектейтін талаптар (мысалы, регресс құқығынсыз қаржы активтері); және

- ақшаның уақытша құнын өтеуді өзгертуге әкелетін талаптар;
- мысалы, пайыздық мөлшерлемелерді кезеңдік негізде қайта қарау.

Қайта жіктеу

Қаржы активтерін жіктеу бастапқы танылғаннан кейін Ұлттық Банк қаржы активтерін басқару бойынша өзінің бизнес-моделін өзгерткеннен кейінгі кезеңнен басқа кезеңде өзгертпейді.

Қаржы міндеттемелері – 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты

9-ХҚЕС (IFRS) қаржы міндеттемелерін жіктеуге қатысты 39-ХҚЕС (IAS) нақты талаптарын едәуір дәрежеде сақтайды.

Бұдан басқа, 39-ХҚЕС (IAS) сәйкес Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша әділ құны бойынша бағаланатын, пайда немесе зиян арқылы жіктелетін қаржы міндеттемелерінің әділ құнының барлық өзгерістері пайда немесе зиян құрамында танылады, мұнда 9-ХҚЕС (IFRS) сәйкес бұл өзгерістер, жалпы алғанда, мынадай тәртіппен танылады:

- осы қаржы міндеттемесі бойынша кредиттік тәуекелдің өзгерістеріне себепші болған қаржы міндеттемесінің әділ құнының өзгертін сол бөлігі бастапқы жиынтық кіріс құрамында беріледі;

- осы қаржы міндеттемесінің әділ құнын өзгертудің қалған бөлігі пайда немесе зиян құрамында беріледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(і) Қаржы құралдарын жіктеу, жалғасы

Қаржы міндеттемелері – 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Қайта жіктеу

Қаржы міндеттемелерін жіктеу олар бастапқыда танылғаннан кейін өзгеруге тиіс емес.

Қаржы активтері – 2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты

Ұлттық Банк қаржы активтерін мынадай санаттардың біреуіне жіктейді:

- қарыздар және дебиторлық берешек;
- өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын;
- сату үшін қолда бар; және
- пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша және мыналар сияқты осы санат шеңберінде бағаланатын:

– саудаға арналған; немесе

– Ұлттық Банктің қалауы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын.

3(к)(л) ескертпесін қараңыз.

Қаржы міндеттемелері – 2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты

Ұлттық Банк амортизацияланған құны бойынша немесе әділ құны бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелерін пайда немесе зиян арқылы жіктейді, 44-ескертпені қараңыз.

Қайта жіктеу

Қаржы міндеттемелерін жіктеу олар бастапқыда танылғаннан кейін өзгеруге тиіс емес.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(ii) *Тануды тоқтату*

Қаржы активтері

Ұлттық Банк қаржы активін тануды шартта көзделген осы активтен ақша қаражаты ағындарына құқықтардың қолданыс мерзімі аяқталған не осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалар іс жүзінде басқа тарапқа берілетін немесе Ұлттық Банк осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайдаларды бермейтін, сақтамайтын және осы қаржы активіне бақылауды сақтамайтын мәміле нәтижесінде ол осы активтен ақша қаражаты ағындарын алуға құқықты берген кезде тоқтатады.

Қаржы активін тануды тоқтатқан кезде активтің баланстық құны (немесе тануы тоқтатылған активтің бір бөлігіне бөлінген баланстық құн) және (i) алынған өтемақы сомасы (өзіне қабылдаған жаңа міндеттеменің шамасын шегергендегі алынған жаңа активтің шамасын қоса алғанда) және (ii) басқа да жиынтық кіріс құрамында танылған кез келген жинақталған пайда немесе зиян арасындағы айырма пайда немесе зиян құрамында танылады.

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жіктелген үлестік инвестициялық бағалы қағаздар бойынша басқа да жиынтық кіріс құрамында танылған пайданың/зиянның кез келген жинақталған сомасы осындай бағалы қағаздарды тануды тоқтату кезінде пайда немесе зиян құрамында қайта жіктеуге жатпайды. Ұлттық Банк құрған немесе өзінде сақталған тануды тоқтату үшін оларға қатысты талаптар сақталатын берілген қаржы активтеріндегі кез келген қатысу үлесі жекелеген актив немесе міндеттеме ретінде танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(ii) *Тануды тоқтату, жалғасы*

Қаржы активтері, жалғасы

Ұлттық Банк талаптары бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылған активтерді беру көзделетін мәмілелер жасайды, бірақ бұл ретте берілген активтерге меншік құқығына байланысты барлық немесе іс жүзінде тәуекелдердің және пайдалардың барлығы немесе бір бөлігі өзінде қалады. Мұндай жағдайда берілген активтер есебінде тануды тоқтату жүргізілмейді. Қарызға бағалы қағаздарды беру және «РЕПО» мәмілелері осындай мәмілелердің мысалы болып табылады.

Ұлттық Банк қаржы активіне меншік құқығына байланысты іс жүзінде барлық тәуекелдерді және пайдаларды өзінде сақтамайтын, бермейтін және берілген активтерге бақылауды сақтайтын мәмілелерде, ол Ұлттық Банктің берілген активтер құнының өзгеру тәуекеліне ұшырайтын дәреже ретінде айқындалатын активте өзінің қатысуын сақтайтын дәрежеде активті тануды жалғастырады.

Қаржы міндеттемелері

Ұлттық Банк бойынша шарттық міндеттемелер орындалған, жойылған немесе тоқтатылған болса, қаржы міндеттемелерін тануды тоқтатады.

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жіктелген қаржы міндеттемелері бойынша басқа да жиынтық кіріс құрамында танылған пайданың/зиянның кез келген жинақталған сомалары осындай қаржы міндеттемелерін тануды тоқтату кезінде пайда немесе зиян құрамында қайта жіктеуге жатпайды (3(м) ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің талаптарын түрлендіру

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты

Қаржы активтері

Егер қаржы активінің талаптары өзгертін болса, Ұлттық Банк осындай түрлендірілген актив бойынша ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болатындығын бағалайды. Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болса («талаптарды айтарлықтай түрлендіру»), шартта көзделген бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындарына деген құқық тоқтатылды деп саналады. Бұл жағдайда бастапқы қаржы активін тану тоқтатылады және жаңа қаржы активі есепте мәміле бойынша тиісті шығындарды қоса алғанда әділ құны бойынша танылады. Түрлендіру шеңберінде туындаған алынған комиссиялық сыйақы сомасы есепте төмендегідей танылады:

- жаңа активтің әділ құнын айқындау кезінде есепке алынатын комиссиялық сыйақы сомасы, сол сияқты мәміле бойынша тиісті шығындарды өтеуді білдіретін комиссиялық сыйақы сомалары осы активтің бастапқы бағасына енгізіледі; және

- комиссиялық сыйақының басқа да сомалары тануды тоқтатудан пайданың немесе зиянның бір бөлігі ретінде пайда немесе зиян құрамында танылады.

Қолда бар қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері бойынша ақша қаражаты ағындары шамасының өзгеруі егер олар шарттың ағымдағы талаптарының салдары болса, талаптардың түрленуі деп саналмайды.

Ұлттық Банк талаптардың түрленуі айтарлықтай болып табылатындығына қатысты сандық және сапалық бағалауды жүргізеді, яғни бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындары және түрлендірілген немесе оны алмастырған қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болатындығын бағалайды. Ұлттық Банк сапалық факторларды, сандық факторларды және сандық және сапалық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, талаптарды түрлендірудің елеулі болуы мәніне қатысты сандық және сапалық бағалауды жүргізеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің талаптарын түрлендіру, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Қаржы активтері, жалғасы

Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болса, онда шартта көзделген бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындарына құқық тоқтатылды деп саналады. Бұл бағалауды жүргізу кезінде Ұлттық Банк осындай қаржы міндеттемелерін тануды тоқтатуға қатысты нұсқаулықтарды басшылыққа алады.

Ұлттық Банк талаптарды түрлендіру төмендегі сапалық факторлар негізінде айтарлықтай болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржы активі валютасын өзгерту;
- қамтамасыз ету түрін және активтің сапасын арттырудың басқару құралдарын өзгерту;
- SPPI өлшемшарттарына сәйкес келмеуге әкелетін қаржы активінің талаптарын өзгерту (мысалы, конвертация талаптарын қосу).

Егер түрлендіру контрагенттің эмитенттің қаржылай қиындықтарына байланысты болса, осындай түрлендірудің мақсаты, әдетте, бастапқыдан айтарлықтай өзгеше болатын талаптармен жаңа активті құру (беру) емес, шарттың бастапқы талаптарына сәйкес активтің құнын барынша ықтимал сомада өтеу болып табылады.

Егер Ұлттық Банк қаржы активін қолданыстағы шартта көзделген ақша қаражат ағындарының бір бөлігін кешіруге әкелетіндей түрлендіруді жоспарласа, онда ол осы активтің бір бөлігін түрлендіруді жүргізгенге дейін есептен шығару қажеттілігін талдауға тиіс (төмендегі есептен шығаруға қатысты саясатты қар.). Бұл тәсіл сандық бағалау нәтижесіне ықпал етеді және тиісті қаржы активін тануды тоқтату үшін өлшемшарттардың мұндай жағдайда әдетте сақталмауына әкеледі. Ұлттық Банк сол сияқты талаптарды түрлендірудің айтарлықтай болуын сапалық бағалауды жүргізеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің талаптарын түрлендіру, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Қаржы активтері, жалғасы

Егер амортизациялық құны немесе басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активінің талаптарын түрлендіру осы қаржы активін тануды тоқтатуға әкелмесе, онда Ұлттық Банк осы актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып осы активтің жалпы баланстық құнын қайта есептейді және туындаған айырманы пайда немесе зиян құрамында түрлендіруден пайда немесе зиян ретінде таниды. Өзгермелі пайыздық мөлшерлемені қаржы активтеріне қатысты түрлендіруден болатын пайда немесе зиянды есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме түрлендіруді жүргізу сәтіне ағымдағы нарықтық талаптарды көрсету үшін түзетіледі.

Осындай түрлендіру шеңберінде туындаған келтірілген шығындар немесе төленген комиссиялар және алынған комиссиялық сыйақылар түрлендірілген қаржы активінің жалпы баланстық құнын түзетеді және түрлендірілген қаржы активінің қалған қолданыс мерзімі бойы амортизацияланады.

Егер осындай түрлендіру контрагенттің/эмитенттің қаржылай қиындықтарына байланысты болса, онда тиісті пайда немесе зиян құнсызданудан болатын зиян құрамында беріледі. Қалған жағдайларда тиісті пайда немесе зиян тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер құрамында беріледі (3(е) ескертпені қар.).

Қаржы міндеттемелері

Ұлттық Банк қаржы міндеттемелерін тануды оның талаптары түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша қаражаты ағындарының шамасы айтарлықтай өзгерген кезде тоқтатады. Бұл жағдайда түрлендірілген талаптары бар жаңа қаржы міндеттемесі әділ құны бойынша танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің талаптарын түрлендіру, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Қаржы міндеттемелері, жалғасы

Алдыңғы қаржы міндеттемесінің баланстық құны мен түрлендірілген талаптары бар жаңа қаржы міндеттемесінің құны арасындағы айырма пайда немесе зиян құрамында танылады. Төленген өтемақы, егер ондайлар болса, берілген қаржы емес активтерді және жаңа түрлендірілген қаржы міндеттемесін қоса алғанда, қабылданған міндеттемелерді қамтиды.

Ұлттық Банк сапалық факторларды, сандық факторларды және сандық және сапалық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, талаптардың түрлендірудің елеулілігін сандық және сапалық бағалауды жүргізеді.

Ұлттық Банк талаптарды түрлендіру төмендегі сапалық факторлардың негізінде айтарлықтай болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржы міндеттемесінің валютасын өзгерту;
- конвертация талаптарын қосу;
- қаржы міндеттемесінің субординациясын өзгерту.

Сандық бағалауды жүргізу мақсаты үшін талаптар, егер бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған, алынған комиссиялық сыйқақыны шегергендегі комиссиялық сыйақыны төлеуді қоса алғанда, жаңа талаптарға сәйкес ақша қаражаты ағындарының келтірілген құны бастапқы қаржы міндеттемесі бойынша қалған ақша қаражаты ағындарының дисконтталған келтірілген құнынан кем дегенде 10% ерекше болатын болса, айтарлықтай өзгеше деп саналады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің талаптарын түрлендіру

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Қаржы міндеттемелері, жалғасы

Егер қаржы міндеттемесінің талаптарын түрлендіру оны тануды тоқтатуға әкелмесе, онда міндеттеменің амортизацияланған құны бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша ақша қаражатының түрлендірілген ағындарын дисконттау арқылы қайта есептеледі және нәтижесінде туындаған айырма пайда немесе зиян құрамында түрлендіруден болған пайда немесе зиян ретінде танылады. Өзгермелі пайыздық мөлшерлемесімен қаржы міндеттемелеріне қатысты түрлендіруден болатын пайда немесе зиянды есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме түрлендіруді жүргізу кезінде ағымдағы нарықтық талаптарды көрсету үшін түзетіледі.

Түрлендіру шеңберінде туындаған келтірілген шығындар немесе төленген комиссиялар міндеттеменің баланстық құнын түзету ретінде танылады және құралдар бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу арқылы түрлендірілген қаржы міндеттемесінің қалған қолданыс мерзімі бойына амортизацияланады.

2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты

Қаржы активі

Егер қаржы активінің талаптары өзгеретін болса, Ұлттық Банк осындай түрлендірілген актив бойынша ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болатындығын бағалайды. Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болса, онда шартта көзделген бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындарына құқықтар тоқтатылды деп саналады. Бұл жағдайда бастапқы қаржы активін тану тоқтатылады (3(з)(ii) ескертпені қар.) және жаңа қаржы активі есепте мәміле бойынша тиісті шығындарды қоса алғанда әділ құны бойынша танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің талаптарын түрлендіру, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Қаржы активтері, жалғасы

Егер қаржы активінің талаптарын түрлендіру контрагенттің қаржылай қиындықтарына байланысты болса және түрлендіру активті тануды тоқтатуға әкелмесе, онда активтің құнсыздану сомасын бағалау кезінде түрлендіруге дейінгі пайыздық мөлшерлеме пайдаланылады (3(з)(iv) ескертпені қар.).

Қаржы міндеттемелері

Ұлттық Банк қаржы міндеттемесін тануды оның талаптары түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша қаражаты ағындарының шамасы айтарлықтай өзгерген кезде тоқтатады. Бұл жағдайда түрлендірілген талаптарымен жаңа қаржы міндеттемесі әділ құны бойынша танылады. Алдыңғы қаржы міндеттемесінің баланстық құны мен түрлендірілген талаптарымен жаңа қаржы міндеттемесінің құны арасындағы айырма пайда немесе зиян құрамында танылады. Төленген өтемақы, егер ондайлар болса, берілген қаржы емес активтерді және жаңа түрлендірілген қаржы міндеттемесін қоса алғанда, қабылданған міндеттемелерді қамтиды.

Егер қаржы міндеттемесінің талаптарын түрлендіру оны тануды тоқтатуға әкелмесе, онда келтірілген шығындар немесе түрлендіру шеңберінде туындаған төленген комиссиялар қаржы міндеттемесінің баланстық құнын түзету ретінде танылады және құралдар бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені қайта есептеу арқылы түрлендірілген қаржы міндеттемесінің қалған қолданыс мерзімі бойы амортизацияланады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану

Сондай-ақ 4-ескертпені қар.

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты

Ұлттық Банк күтілетін кредиттік зиянға арналған бағаланатын резервті пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын төмендегі қаржы құралдары бойынша таниды:

- борыштық құралдар болып табылатын қаржы активтері;
 - қаржылық кепілдіктің шығарылған шарттары;
- займ беру бойынша шығарылған міндеттемелер.

Үлестік құралдарға инвестициялар бойынша құнсызданудан болатын зиян танылмайды.

Ұлттық Банк зиянға арналған резервтерді танылатын резерв сомасы 12-айлық күтілетін кредиттік зиянға тең төмендегі құралдарды қоспағанда, бүкіл кезең ішіндегі ККЗ-ға тең сомада бағалайды:

- есепті күнгі жағдай бойынша төмен кредит тәуекелі бар борыштық инвестициялық бағалы қағаздар; және
- басқа да қаржы құралдары, олар бойынша кредит тәуекелі оларды бастапқы танудан бері айтарлықтай көтерілген жоқ (4-ескертпені қар.).

Ұлттық Банк борыштық инвестициялық бағалы қағаздардың, егер оның кредиттік рейтингі әлемде жалпы қабылданған «инвестициялық сапа» рейтингі анықтамасына сәйкес келсе, төмен кредит тәуекелі бар деп санайды.

12-айлық күтілетін кредиттік зиян— есепті күннен кейін 12 ай ішінде болуы ықтимал қаржы құралдары бойынша дефолт оқиғасы салдарынан болатын күтілетін кредиттік зиянның бір бөлігі. 12-айлық күтілетін кредиттік зиян танылатын қаржы құралдары «1-сатыдағы» қаржы құралдарына жатады.

Бүкіл кезең ішінде күтілетін кредиттік зиян («бүкіл кезең ішінде ККЗ») оның қолданысының бүкіл күтілетін мерзімі бойы қаржы құралдары бойынша дефолттың барлық ықтимал оқиғалары нәтижесінде ККЗ ретінде айқындалады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты

Бүкіл мерзім ішінде ККЗ танылатын қаржы құралдары «2-саты» (егер, қаржы құралдары бойынша кредит тәуекелі оны бастапқы таныған сәттен бастап айтарлықтай көтерілсе, бірақ қаржы құралы кредиттік-құнсызданған болып табылмайды) және «3-саты» (егер қаржы құралы кредиттік-құнсызданған болып табылған жағдайда) қаржы құралдарына жатады.

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау

Күтілетін кредиттік зиян дефолттың туындау ықтималдығы деңгейі бойынша сараланған кредиттік зиянды есептік бағалауды білдіреді. Олар төмендегідей бағаланады:

- есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын қаржы активтеріне қатысты: барлық күтілетін толық алынбаған ақша қаражатының келтірілген құны ретінде (яғни шартқа сәйкес Ұлттық Банкке тиесілі ақша ағындары мен Ұлттық Банк алуды күтетін ақша ағындары арасындағы айырма);

- есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік-құнсызданған болып табылатын қаржы активтеріне қатысты: активтердің жалпы баланстық құны мен есептік болашақтағы ақша ағындарының келтірілген құны арасындағы айырма.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау

- қарыздар беру міндеттемелерінің пайдаланбаған бөлігіне қатысты: егер қарыз алушы кредитті және Ұлттық Банк алу үшін күтіп отырған ақша қаражатының ағынын алуға өзінің құқығын пайдаланса, егер бұл кредит берілген болса, шартта көзделген Ұлттық Банкке шарт бойынша тиесілі ақша қаражаты ағындарының арасындағы айырманың келтірілген құны ретінде; және
- қаржы кепілінің шарттарына қатысты: Ұлттық Банк өтеу үшін күтіп отырған сомаларды шегере отырып оларға келтірілген кредиттік зиянды өтеу үшін шарт ұстаушысына күтілетін төлемдердің келтірілген құны ретінде.

Сонымен бірге 4-Ескертпені қар.

Қайта құрылымдалған қаржы активтері

Тараптардың келісімі бойынша қаржы активінің талаптарын немесе қаржы активі талаптарын түрлендіруді қайта қараған немесе контрагенттің/эмитенттің қаржы қиындықтары себепті қолданыстағы қаржы активін жаңасына ауыстырған жағдайда осы қаржы активін тануды тоқтату қажеттілігі мәніне қатысты бағалау жүргізіледі және күтілетін кредиттік зиян төмендегідей бағаланады:

- егер күтілетін қайта құрылымдау қолда бар активті тануды тоқтатуға әкелмесе, түрлендірілген қаржы активі бойынша ақша қаражатының күтілетін ағындары қолда бар актив бойынша ақша қаражатының толық алынбаған сомасының есебіне енгізіледі (4-ескертпені қар.);

- егер күтілетін қайта құрылымдау қолда бар активті тануды тоқтатуға әкелсе, онда жаңа активтің күтілетін әділ құны оны тануды тоқтату кезінде қолда бар актив бойынша ақша қаражатының соңғы ағыны ретінде қарастырылады. Бұл сома қолда бар қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып тануды тоқтатудың күтілетін күнінен есепті күнге дейінгі кезең ішінде дисконтталатын қолда бар қаржы активі бойынша ақша қаражатын толық алмау сомасының есебіне енгізіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Кредиттік - құнсызданған қаржы активтері

Әрбір есепті күнге Ұлттық Банк амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерін және басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын борыштық қаржы активтерін олардың кредиттік құнсыздануына қатысты бағалауды жүргізеді. Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша ақша қаражатының есептік болашақ ағындарына теріс ықпал етуі мүмкін бір немесе бірнеше оқиғалар болғанда «кредиттік-құнсызданған» болып табылады.

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері

Атап айтқанда, төмендегі бақыланатын деректер қаржы активінің кредиттік-құнсыздануының растауы болып табылады:

- контрагенттің немесе эмитенттің айтарлықтай қаржы қиындықтары;
- дефолт немесе төлемнің мерзімін өткізіп алу сияқты шарт талаптарын бұзу;
- Ұлттық Банктің өзге жағдайларда өзі қарамайтын талаптармен қарызды немесе аванстық төлемді қайта құрылымдауы;
- контрагенттің банкроттық немесе өзге қаржылай қайта ұйымдастырылу ықтималдығының туындауы; немесе
- қаржы қиындықтары нәтижесінде бағалы қағаздар үшін белсенді нарықтың болмауы.

Егер бұл шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алмау тәуекелі айтарлықтай төмендегендігін және құнсызданудың басқа белгілерінің жоқ екендігін білдіріп қана қоймайтын болса, қарыз алушының қаржылық жағдайының нашарлауы салдарынан талаптары қайта қаралған кредит, әдеттегідей, кредиттік-құнсызданған болып саналады. Бұдан басқа, өтеу мерзімі 90 күнге немесе одан астам мерзімге кешіктірілген кредиттер кредиттік-құнсызданған деп саналады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) *Құнсыздану, жалғасы*

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері, жалғасы

Борышкері мемлекет болып табылатын мемлекеттік облигацияларға (өзге қаржы активтеріне) инвестициялардың кредиттік-құнсыздауына қатысты бағалау кезінде Ұлттық Банк төмендегі факторларды қарайды:

- облигациялар кірістілігінде көрсетілген кредит қабілеттілігін нарықтық бағалау;
- рейтингтік агенттіктер орындаған кредит қабілеттілігін бағалау.
- елдің жаңа борышты шығару үшін капитал нарықтарына қолжетімділікті алу қабілеттілігі;
- ұстаушылардың борышты ерікті немесе мәжбүрлеп кешіру нәтижесінде шығынға ұшырауына әкелуі мүмкін борышты қайта құрылымдау ықтималдығы;
- осындай елге «соңғы сатыдағы кредитор» ретінде қажетті қолдауды қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін халықаралық қолдау көрсету тетігінің болуы, сол сияқты мемлекеттік органдардың және ведомстволардың осы тетіктерді пайдалану деген ниетінің жария мәлімдемелерде көрсетілуі. Бұл көрсетілген тетіктер ықпалының тиімділігін бағалауды және саяси ниетінің қандай болғандығына қарамастан талап етілетін өлшемшарттарды сақтау қабілетінің болуын қамтиды.

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте күтілетін кредиттік зиянға арналған бағалау резервтерін ұсыну

Күтілетін кредиттік зиянға арналған бағалау резервінің сомалары қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте төмендегідей көрсетілген:

- амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржы активтері: осы активтердің жалпы баланстық құнының азаюы ретінде;
- берілген заемдар бойынша міндеттемелер және қаржылық кепілдік шарттары: жалпы жағдайда резерв ретінде;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Қаржы активінің ажырамас бөлігі болып табылмайтын қаржылық кепілдік шарттары

2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

- басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар: зиянға арналған бағалау резерві қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, өйткені осы активтердің баланстық құны олардың әділ құны болып табылады. Алайда зиянға арналған бағалау резервінің шамасы әділ құнның өзгеру резервінің құрамында ашып көрсетіледі және танылады.

Есептен шығару

Қарыздар және борыштық бағалы қағаздар қаржы активін толық сомада немесе оның бөлігінде өтеуді негізді күту болмағанда есептен шығарылуға (ішінара немесе толық сомада) жатады. Әдетте, бұл Ұлттық Банк контрагентте есептен шығаруға жататын берешек сомасын өтеу үшін жеткілікті көлемде ақша қаражатының ағындарын туындата алатын активтердің немесе кіріс көздерінің жоқ екендігін айқындайтын жағдай. Бұл бағалау әрбір актив үшін жеке орындалады.

Бұрын есептен шығарылған сомаларды өтеу пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте «борыштық қаржы активтерінің құнсыздануынан болған зиян» бабында көрсетіледі.

Есептен шығарылған қаржы активтеріне қатысты Ұлттық Банк тиесілі сомаларды өтеу бойынша саясатқа сәйкес берешекті өндіріп алу бойынша қызметті жүзеге асыруды жалғастыра алады.

Ұлттық Банк алынған қаржылық кепілдік шартының осындай құралдың құрауышы ретінде есепке алынатын қаржы активінің ажырамас құрауышы болып табылатынын не табылмайтынын немесе ол бөлек есепке алынатын шарт болып табылатынын бағалайды. Ұлттық Банк осы бағалауды жүргізу кезінде қарайтын факторларда мыналар қамтылады:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) *Құнсыздану, жалғасы*

Есептен шығару, жалғасы

- кепілдіктің болуы борыштық құрал жөніндегі шарттың талаптарында көзделген;

- кепілдіктің болуы заңнамада және осы борыштық құрал бойынша шарттың орындалуын реттейтін нормативтік-құқықтық актілерде негізделген;

- кепілдік шарты бір мезгілде және борыштық құрал жөніндегі шарттың талаптары ескеріле отырып жасалған; және

- кепілдікті қарыз алушының бас компаниясы немесе қарыз алушы тобының құрамындағы басқа компания берген.

Егер Ұлттық Банк кепілдіктің борыштық қаржы активінің ажырамас құрамдас бөлігі болып табылатынын айқындаса, онда қаржы активін бастапқы тануға байланысты төленетін кез келген сыйлықақы осы активті сатып алуға байланысты мәміле бойынша шығын ретінде қаралады. Ұлттық Банк борыштық құралдың әділ құнын бағалау кезінде және ККЗ-ны бағалау кезінде кепілдікпен берілетін қорғаудың әсер етуін назарға алады.

Егер Ұлттық Банк кепілдіктің борыштық құралдың ажырамас құрамдас бөлігі болып табылмайтынын айқындаса, онда ол кепілдік үшін алдын ала ақы төлеуді білдіретін активті және кредиттік шығын үшін өтемақы алуға құқықты таниды. Алдын ала төленген сыйлықақы бойынша актив, егер өзіне қатысты кепілдік алынған қаржы активі кредиттік тұрғыда құнсызданған болып табылмаған және ол бойынша кепілдікті алу сәтінде кредит тәуекелі айтарлықтай асып кетпеген жағдайда ғана танылады.

Осы активтер «басқа да активтер» ретінде танылады. Ұлттық Банк өтемақы алу құқығына қатысты пайданы немесе зиянды «кредиттен болатын зиянға арналған резерв құру» бабы бойынша пайда немесе зиян құрамында ұсынады.

Құнсыздануды объективті көрсету

Әрбір есепті күнге Ұлттық Банк пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша есепке алынбайтын қаржы активтеріне қатысты құнсыздануды объективті көрсетудің болуына қатысты бағалауды жүргізеді. Қаржы активі немесе қаржы активтерінің тобы, егер активті (активтерді) бастапқы танудан кейін зиянға әкелген оқиға орын алғандығы объективті көрсетілсе ғана және көрсетілген оқиға сенімділікпен бағалауға болатын осы актив (активтер) бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарына ықпал еткен жағдайда құнсызданған деп саналады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) *Құнсыздану, жалғасы*

Құнсыздануды объективті көрсету, жалғасы

Мыналар қаржы активтерінің құнсызданғандығын объективті көрсету болып табылады:

- контрагенттің немесе эмитенттің айтарлықтай қаржы қиындықтары;
- контрагенттің міндеттемелерді орындамауы (дефолт) немесе төлемнің мерзімін өткізіп алуы;
- Ұлттық Банктің өзге жағдайларда өзі қарамайтын талаптармен берілген қарыздарды немесе аванстық төлемді қайта құрылымдауы;
- контрагенттің немесе эмитенттің ықтимал банкроттығының белгілері;
- бағалы қағаздар үшін белсенді нарықтың болмауы; немесе
- топқа кіретін контрагенттердің немесе эмитенттердің төлем жасау қабілеттілігінің нашарлауы, немесе көрсетілген топқа кіретін контрагенттердің немесе эмитенттердің міндеттемелерді орындамауымен (дефолтпен) байланысты экономикалық жағдайлардың өзгеруі сияқты активтер тобына жататын бақыланатын деректер.

Контрагенттің қаржылық жағдайының нашарлауы салдарынан талаптары қайта қаралған қарыз, әдетте, егер шартта көзделген ақша қаражаты ағындарын толық алмау тәуекелі айтарлықтай төмен екендігін көрсету болмаса және құнсызданудың басқа белгілері болмаса ғана құнсызданған деп саналады.

Оған қоса, борыштық бағалы қағазға инвестициялардың әділ құнының айтарлықтай немесе жалғасып отырған төмендеуі оның бастапқы құнынан төмен болса, ол құнсызданудың объективті көрінісі болады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3 ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Құнсыздануды объективті көрсету, жалғасы

Ұлттық Банк жеке (яғни әрбір актив бойынша жеке-жеке), сол сияқты топтық негізде өтеуге дейін ұсталатын қарыздарға және дебиторлық берешекке, инвестициялық бағалы қағаздарға қатысты құнсызданудың болуына қатысты бағалауды жүргізеді. Қарыздарға және дебиторлық берешекке, өтеуге дейін ұсталған инвестициялық бағалы қағаздарға қатысты әрқайсысының жеке алғандағы шамасы елеулі болса, бағалау жеке жүргізіледі. Жеке негізде бағалау нәтижелері бойынша құнсыздану белгілері анықталмаған активтер келтірілген, бірақ әлі де анықталмаған ('IBNR') құнсызданудан болған зиянның болуына қатысты топтық негізде бұдан әрі бағалануға жатады. Әрқайсысының жеке алғандағы шамасы елеулі болып табылмайтын өтеуге дейін ұсталатын қарыздар, дебиторлық берешек және инвестициялық бағалы қағаздар топтық негізде құнсыздану мәніне бағаланады, ол үшін кредит тәуекелінің өздеріне ұқсас сипаттамалары бар топтарға біріктіріледі.

Борышкері мемлекет болып табылатын мемлекеттік облигацияларға (өзге қаржы активтеріне) инвестициялардың құнсыздануына қатысты бағалау кезінде Ұлттық Банк төмендегі факторларды қарайды:

- облигациялар кірістілігінде көрсетілген кредит қабілеттілігін нарықтық бағалау;
- рейтингтік агенттіктер орындаған кредит қабілеттілігін бағалау.
- елдің жаңа борышты шығару үшін капитал нарықтарына қолжетімділікті алу қабілеттілігі;
- ұстаушылардың борышты ерікті немесе мәжбүрлеп кешіру нәтижесінде шығынға ұшырауына әкелуі мүмкін борышты қайта құрылымдау ықтималдығы.
- осындай елге «соңғы сатыдағы кредитор» ретінде қажетті қолдауды қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін халықаралық қолдау көрсету тетігінің болуы, сол сияқты мемлекеттік органдардың және ведомстволардың осы тетіктерді пайдалану деген ниетінің жария мәлімдемелерде көрсетілуі. Бұл көрсетілген тетіктер ықпалының тиімділігін бағалауды және саяси ниетінің қандай болғандығына қарамастан талап етілетін өлшемшарттарды сақтау қабілетінің болуы қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) *Құнсыздану, жалғасы*

2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Жеке немесе топтық негізде бағалау

Жеке негізде құнсыздануды бағалау алуға күтілетін ақша қаражаты ағындарының келтірілген құнын басшылықтың ең үздік бағалауын ескере отырып жүргізіледі. Көрсетілген ақша қаражаты ағындарын бағалау кезінде басшылық контрагенттің қаржылық жағдайына қатысты пайымдауды қолданады. Әрбір құнсыздаған актив үшін проблемалық берешекті реттеу жөніндегі стратегияны және өтеуге күтілетін ақша қаражаты ағындарының шамасын бағалауды ескере отырып, оның құнын өтеуді бағалау жүргізіледі.

Құнсыздануды бағалау

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын активтердің құнсыздануынан болған зиян тиісті қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған баланстық құны мен бағаланатын болашақтағы ақша қаражаты ағындарының келтірілген құны арасындағы айырма ретінде есептеледі. Сату үшін қолда бар активтердің құнсыздануынан болған зиян баланстық және әділ құны арасындағы айырма ретінде есептеледі.

Құнсызданудан болған зиян сомасын қалпына келтіру

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын активтерге қатысты: егер құнсызданудан болған зиянды танудан кейін болған оқиға құнсызданудан болған зиян сомасын азайтуға әкелсе, онда құнсызданудан болған зиянды азайту шамасы тиісті сомаларды пайда немесе зиян құрамында көрсете отырып қалпына келтіріледі.

Сату үшін қолда бар борыштық бағалы қағаздарға қатысты: егер бұдан былайғы кезеңде сату үшін қолда бар құнсызданған борыштық бағалы қағаздардың әділ құны өссе, және ұлғаю құнсызданудан болған зиянды танудан кейін болған оқиғаға объективті түрде байланысты болса, онда құнсызданудан болған зиян пайда немесе зиян құрамында тиісті сомаларды көрсете отырып қалпына келтіріледі; басқа жағдайда әділ құнның кез келген ұлғаюы басқа да жиынтық кіріс құрамында танылады.

Кез келген бұдан былайғы сату үшін қолда бар құнсызданған үлестік бағалы қағаздардың әділ құнын қалпына келтіру әрқашан басқа да жиынтық кіріс құрамында танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ**(з) Қаржы құралдары, жалғасы****(iv) Құнсыздану, жалғасы**

2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты, жалғасы

Ақпарат ұсыну

Құнсызданудан болған зиян пайда немесе зиян құрамында танылады және қарыздардың және кредиторлық берешектің немесе өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздардың құнсыздануына арналған резерв шоты бойынша көрсетіледі. Құнсызданған қаржы активтері бойынша пайыздық кірісті тану дисконтты босату арқылы жалғастырылады.

Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздардың құнсыздануынан болған зиян басқа да жиынтық кіріс құрамында танылған жинақталған зиянды қайта жіктелген түзету ретінде пайда немесе зиян құрамына аудару арқылы танылады. Басқа да жиынтық кіріс құрамынан пайда немесе зиян құрамына қайта жіктелген жинақталған зиян негізгі соманы кез келген төлеуді және амортизацияны шегергендегі сатып алу құны мен пайда немесе зиян құрамында бұрын танылған құнсыздаудан болған зиянды шегергендегі ағымдағы әділ құн арасындағы айырманы білдіреді.

Ақшаның уақытша құнына жататын құнсыздану сомасының өзгеруі пайыздық кірістің құраушы ретінде көрсетіледі.

Есептен шығару

Ұлттық Банк қарызды немесе инвестициялық борыштық бағалы қағаздарды Ұлттық Банк тиісті берешекті өндіріп алу мүмкін еместігін айқындаған соң құнсыздануға арналған тиісті резерв есебінен ішінара немесе толық сомада есептен шығарады.

(v) Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жіктеу

Қаржы активтері

Ұлттық Банк бастапқы тану кезінде өзінің ұйғаруы бойынша кейбір қаржы активтерін пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатындар ретінде жіктеді, өйткені мұндай жіктеу туындауы мүмкін есептік сәйкессіздікті жояды немесе айтарлықтай дәрежеде азайтады.

Қаржы міндеттемелері

Бастапқы тану кезінде Ұлттық Банк өзінің ұйғаруы бойынша кейбір қаржы міндеттемелерін пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеді:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(у) Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жіктеу, жалғасы

- міндеттемелерді басқару және басқарудың нәтижелілігін бағалау әділ құны негізінде жүзеге асырылады, сол сияқты басшылыққа ішкі есептерде ұсынылатын ақпарат осы негізде қалыптастырылады, немесе
- мұндай жіктеу туындауы мүмкін есептік сәйкессіздікті жояды немесе айтарлықтай дәрежеде азайтады.

(vi) «Репо» және «кері репо» мәмілелері

Кері сатып алу міндеттемесімен сату туралы келісімдер шеңберінде сатылған бағалы қағаздар (бұдан әрі, «репо» мәмілелері») кепілмен қамтамасыз етілген қаржыландыруды тарту бойынша операция ретінде көрсетіледі, бұл ретте бағалы қағаздардың қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептілікте көрсетілуі жалғастырылады, ал қарсы агент алдындағы міндеттемелер қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есептіліктің жеке жолында «репо» мәмілелері ретінде көрсетіледі. Сату бағасы мен кері сатып алу бағасы арасындағы айырма пайыздық кірісті білдіреді және тиімді сыйақы мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып «репо» мәмілесін қолдану кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Кері сату міндеттемесімен сатып алу туралы келісімдер (бұдан әрі, «кері репо мәмілелері») шеңберінде сатып алынған бағалы қағаздар қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есептіліктің жеке жолында «кері репо» мәмілелері ретінде көрсетіледі. Сатып алу бағасы мен кері сату бағасы арасындағы айырма пайыздық кірісті білдіреді және тиімді сыйақы мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып «кері репо» мәмілесінің қолданылу кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

(vii) Туынды құралдар

Туынды құралдарға «своп» мәмілелері, форвард келісімшарттары және фьючерс мәмілелері, «спот» мәмілелері және пайыздық мөлшерлемеге арналған опциондар, шетел валютасы, бағалы металдар және бағалы қағаздар, сондай-ақ жоғарыда аталған құралдардың кез келген тәсілдері кіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(vii) Туынды құралдар, жалғасы

Туынды құралдар бастапқыда мәміле жасау күнгі әділ құны бойынша көрсетіледі және кейіннен әділ құны бойынша қайта бағаланады. Барлық туынды құралдар, егер олардың әділ құны оң болып табылса, активтер ретінде, егер олардың әділ құны теріс болып табылса, міндеттемелер ретінде көрсетіледі.

Туынды құралдардың әділ құнының өзгерістері жедел түрде пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Ұлттық Банктің тәуекелдерді хеджирлеу мақсатында туынды құралдармен сауда операцияларын жүзеге асыратынына қарамастан, көрсетілген операциялар хеджирлеу операцияларын есепке алу қағидаларын қолдануға арналған өлшемшарттарға сәйкес келмейді.

Ақша-кредит саясатын жүзеге асыру шеңберінде жасалған форвард, фьючерс, опцион және своп мәмілелері олардың мазмұны мен экономикалық мәніне байланысты амортизацияланған, өзіндік құн не номиналдық құны бойынша есепте көрсетіледі.

Енгізілген туынды құралдар

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты

Туынды құралдар басқа шарттық қатынасқа (бұдан әрі, «негізгі шарт») енгізілуі мүмкін. Ұлттық Банк енгізілген туынды құралды есепте негізгі шарттан бөлек көрсетеді, мұнда:

- негізгі шарт 9 ХҚЕС-ті (IFRS) қолдану саласына қатысты актив болып табылмайды;
- негізгі шарт өздігінен пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жатпайды;
- енгізілген туынды құралының талаптары, егер олар жеке шартта қамтылған болса, туынды құралын айқындауға жауап беретін болса; және
- енгізілген туынды құралының экономикалық сипаттамалары және тәуекелдері негізгі шарттың экономикалық сипаттамаларымен және тәуекелдерімен тығыз байланысты емес.

Бөлінетін енгізілген туынды құралдар әділ құны бойынша бағаланады, онда барлық өзгерістер ақша қаражатының ағындарын немесе таза инвестицияларды хеджирлеу кезінде жіктелетін хеджирлеу талаптарының бір бөлігі болып табылатын жағдайларды қоспағанда, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(vii) Туынды құралдар, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты

Туынды құралдар басқа шарттық қатынасқа (бұдан әрі, «негізгі шарт») қосылуы мүмкін. Қосылған туынды құралдар негізгі шарттан бөлініп алынады және егер кіріктірілген туынды құралдардың экономикалық сипаттамалары және тәуекелдері негізгі шарттың экономикалық сипаттамаларымен және тәуекелдерімен тығыз байланыста болмаған жағдайда ғана, қосылған туынды құралдардың талаптары сияқты талаптары бар бөлек құрал туынды құралдардың анықтамасына сәйкес келсе және егер осы құрамдас құрал пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбаған жағдайда, шоғырландырылған қаржылық есептілікте дербес туынды құралдар ретінде көрсетіледі. Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелеріне қосылған туынды құралдар негізгі шарттан бөлініп алынбайды.

(viii) Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу

Ұлттық Банктің қаржы активтері мен міндеттемесі өзара есепке алынады және, егер бұл үшін заңды негіздер болған және тараптардың берешекті өзара есепке алу арқылы реттеуге немесе активті өткізуге және бірмезгілде міндеттемені орындауға ниеті болған жағдайда, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте бүктелген түрде көрсетіледі.

(и) Айналыстағы ақша

Айналыстағы ақша олардың номиналдық құны бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Айналыстағы ақша оны Ұлттық Банк коммерциялық банктерге берген кездегі міндеттеме ретінде есепке алынады. Сақтау орнында және кассадағы ұлттық валютадағы банкноттар мен монеталар айналыстағы ақша құрамына енгізілмеген.

Банкноттар мен монеталар шығару шығыстарына күзет, тасымалдау, сақтандыру бойынша шығыстар және басқа шығыстар кіреді. Банкноттар мен монеталар шығару шығыстары олардың резервтік қорларда есепке алынуына қарай танылады және пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте бөлек бапта көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(к) Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің «Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер» бабы мыналарды:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын банктерге берілген қарыздар, банктердегі шоттар мен депозиттер (3(з)(і) ескертпені қараңыз); олар бастапқыда оған мәміле бойынша қосымша тікелей шығындар қосылып әділ құны бойынша және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен олардың амортизацияланған құны бойынша бағаланады;

- SPPI өлшемшартына сәйкес келмеу себебінен пайда немесе зиян арқылы міндетті түрде әділ құны бойынша бағаланатын банктерге берілген қарыздар (3(з)(і) ескертпені қараңыз) немесе ұйымның өз ұйғарымы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жіктелгендер (3(з)(v) ескертпені қараңыз); олар әділ құны бойынша бағаланады, оның өзгерістері дереу пайда немесе зиянның құрамында танылады;

- туынды қаржы құралдар болып табылатын, бірақ номиналды құн бойынша көрсетілген (2-ескертпе), ақша-кредит саясатын іске асыру және қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу шеңберінде екінші деңгейлі банктермен және басқа қаржы институттарымен жасалған своп мәмілелері.

Банктерге берілген қарыздар, банктердегі шоттар мен депозиттер белсенді нарықта бағасы белгіленбеген және Ұлттық Банк оларды дереу немесе ең жақын болашақта сатуға ниеті жоқ белгіленген немесе айқындалатын төлемдермен туынды емес қаржы активтерін білдіреді.

Банктерге берілген қарыздарға, банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттерге мыналар:

- қарыздар және дебиторлық берешек ретінде жіктелген қарыздар; және
- туынды қаржы құралдар болып табылатын, бірақ номиналды құн бойынша көрсетілген (2-ескертпе), ақша-кредит саясатын іске асыру және қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу шеңберінде екінші деңгейлі банктермен және басқа қаржы институттарымен жасалған своп мәмілелері кіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(к) Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты

Банктерге берілген қарыздар, банктердегі шоттар мен депозиттер бастапқыда оған мәміле бойынша қосымша тікелей шығыстар қосылып әділ құны бойынша және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен олардың амортизацияланған құны бойынша бағаланады. Банктерге берілген қарыздар Ұлттық Банктің ұйғарымы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жіктелген кезде әділ құнының өзгерістері дереу пайда немесе зиянның құрамында танылады.

(л) Инвестициялық бағалы қағаздар

2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылатын есеп саясаты

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі «Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары», «Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар», «Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар» баптарында көрсетілген инвестициялық бағалы қағаздар мыналардан тұрады:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздар (3(з)(і) ескертпені қараңыз); олар бастапқыда оған мәміле бойынша қосымша тікелей шығыстар қосылып әділ құны бойынша және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен олардың амортизацияланған құны бойынша бағаланады;

- пайда немесе зиян арқылы міндетті түрде әділ құны бойынша бағаланатын немесе Ұлттық Банктің ұйғарымы бойынша осы санатқа жіктелетін борыштық және үлестік инвестициялық бағалы қағаздар (3(з)(і) және (з)(v) ескертпелерді қараңыз); олар әділ құны бойынша бағаланады, оның өзгерістері дереу пайда немесе зиянның құрамында танылады;

- басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар (3(з)(і) ескертпені қараңыз); және

Ұлттық Банктің ұйғарымы бойынша басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жіктелетін үлестік инвестициялық бағалы қағаздар (3(з)(і) ескертпені қараңыз).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(л) Инвестициялық бағалы қағаздар, жалғасы

2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты

Инвестициялық бағалы қағаздар бастапқыда пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын инвестициялық бағалы қағаздар жағдайында мәміле бойынша тиісті шығындар қосылып әділ құны бойынша бағаланады және кейіннен есепте олардың жіктелуіне байланысты не өтеу мерзіміне дейін ұсталатындар, не пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатындар, не сату үшін қолда барлар түрінде көрсетіледі.

Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар

Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар Ұлттық Банктің ұйғарымы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау немесе не сату үшін қолда барлар санатына жіктелгендер немесе кредиттер мен дебиторлық берешек анықтамасына сәйкес келетіндерден басқа, Ұлттық Банк оларға қатысты оларды өтеу мерзімі басталғанға дейін ұстап тұруға ниеті және мүмкіндігі бар белгіленген немесе айқындалған төлемдермен және өтеу мерзімі белгіленген туынды емес қаржы активтерін білдіреді.

Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар құнсызданудан болған зияндарды шегере отырып тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен амортизацияланған құны бойынша бағаланады (3(з)(iv) ескертпені қараңыз). Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестицияларды сату немесе аздаған сомадан асатын сомасын қайта жіктеу өтеу мерзіміне дейін ұсталатын барлық инвестицияларды «сату үшін қолда барларға» бағалау санатына қайта жіктеуге әкелер еді және Ұлттық Банкке инвестициялық бағалы қағаздарды ағымдағы және келесі екі қаржы жылдарының ішінде өтеу мерзіміне дейін ұсталатындарға жіктеуге мүмкіндік бермес еді. Алайда, сату немесе қайта жіктеу мұндай сату немесе қайта жіктеу мынадай:

- өтеу мерзіміне соншалықты жақын жүзеге асырылу себебінен нарықтық пайыздық мөлшерлеме қаржы активінің әділ құнына елеулі әсерін тигізбейтін;

- Ұлттық Банк активтің бастапқы негізгі сомасының барлығын дерлік алуды жүзеге асырған; және

- Ұлттық Банктің бақылауынан тыс жеке оқиғадан туындаған, біржолғы сипаттағы және оның басталуын Ұлттық Банк негізді болжай алмаған жағдайларда қайта жіктеу қажеттілігіне әкелмес еді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ**(л) Инвестициялық бағалы қағаздар, жалғасы*****2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты, жалғасы*****Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санаты**

Сатуға арналған активтерге Ұлттық Банк сатып алған немесе ең алдымен, сату немесе жақын болашақта сатып алу мақсатымен пайда болған немесе портфельдің бөлігі болып табылатын активтер жатады, оның құрамында активтерді басқару қысқа мерзімді пайда алу үшін бірлескен негізде жүзеге асырылады. Сатуға арналған активтер бастапқыда танылады және кейіннен қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте әділ құны бойынша бағаланады, бұл ретте мәміле бойынша тиісті шығындар пайда немесе зиянның құрамында танылады. Әділ құнның барлық өзгерістері пайда немесе зиянның құрамындағы сауда операциялары бойынша таза кірістің бөлігі ретінде танылады.

Ұлттық Банктің ұйғарымы бойынша жіктелген активтер. Жекелеген инвестициялық бағалы қағаздар Ұлттық Банктің ұйғарымы бойынша 3(з)(v) ескертпеде көрсетілгендей, пайда немесе зиянның құрамында әділ құнының өзгерістерін дереу көрсетумен пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатындар ретінде жіктелген.

Сату үшін қолда бар инвестициялар

Сату үшін қолда бар инвестициялар Ұлттық Банктің ұйғарымы бойынша сату үшін қолда барларға жіктелген немесе ешқандай да бір басқа санатқа жіктелмеген туынды емес қаржы активтерін білдіреді. Сату үшін қолда бар инвестицияларға үлестік бағалы қағаздар мен борыштық бағалы қағаздар кіреді. Әділ құнын сенімді бағалау мүмкін болмайтын бағасы белгіленбейтін үлестік бағалы қағаздар бастапқы құны бойынша көрсетіледі. Сату үшін қолда бар барлық басқа инвестициялар әділ құны бойынша бастапқы танылғаннан кейін бағаланады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ**(л) Инвестициялық бағалы қағаздар, жалғасы*****2018 жылғы 1 қаңтарға дейін қолданылатын есеп саясаты, жалғасы***

Пайыздық кірістер тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен пайда немесе зиянның құрамында танылады. Дивидендтер түріндегі кірістер Ұлттық Банктің дивидендтер алуға құқығы бар болғанда пайда немесе зиянның құрамында танылады. Шетелдік валютаға аудару нәтижесінде оң бағам айырмасы басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Қайта бағалау нәтижесінде пайда болған зияндар капиталда тікелей басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетілген құнды қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаюды есептен шығару болған жағдайларды қоспағанда, пайда немесе зиянның құрамында көрсетіледі (3(з)(iv) ескертпені қараңыз).

Құнсызданудан болған зияндардан бөлек әділ құнның басқа өзгерістері (3(з)(iv) ескертпені қараңыз) басқа да жиынтық кірістің құрамында танылады және меншік капиталдың құрамындағы әділ құнның өзгерістері резервінде ұсынылады. Тиісті қаржы активін тану тоқтатылған жағдайда басқа да жиынтық кірістің құрамында танылған әділ құн өзгерістерінің жиналған сомасы қайта жіктеп түзету арқылы меншік капиталының құрамынан пайда немесе зиянның құрамына ауыстырылады.

(м) Банктер мен басқа қаржы институттарының депозиттері, шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Банктер мен басқа қаржы институттарының депозиттері, шығарылған борыштық бағалы қағаздар бастапқыда мәміле бойынша тиісті шығындарды шегерумен әділ құны бойынша және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен кейіннен амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар мәміле жасасу күніне бухгалтерлік есепте танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(н) Кепілдік берудің арнайы резервтері

2015 жылғы 24 қарашадағы жағдай бойынша түзетулермен қоса, «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ҚҰБ-ның еншілес ұйымы, «ҚДКҚ» АҚ қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда қатысушы банктер салымшыларына белгілі деңгейге дейін сомаларды қайтарып беруге міндетті. Ұлттық Банк депозиттерге кепілдік беру жоспарына қатысатын банктердің жарналарын жинақтау мақсатында кепілдік қоры резервтерін құрады. Ұлттық Банктің есеп саясатына сәйкес кепілдік беру қорының резервтері, негізінен, қатысушы банктердің жарналары және Ұлттық Банктің шығыстары есебінен қалыптастырылады.

(о) Басқарудағы активтер

Ұлттық Банк кастодиандық қызмет көрсетеді, оның нәтижесінде үшінші тараптардың атынан активтерді иеленеді. Осы активтер және олар бойынша кірістер шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілмейді, себебі бұл активтер Ұлттық Банкке тиесілі емес. Қызметтің осы түрінен алынатын комиссиялық сыйақылар пайда немесе зиян құрамында комиссиялық кірістер түрінде берілген.

(п) Негізгі құрал-жабдықтар

(і) Меншікті активтер

Негізгі құрал-жабдықтардың объектілері, бұдан әрі сипатталғандай, қайта бағалау құны бойынша көрсетілетін үйлерді, ғимараттарды, жер телімдерін және автокөлік құралдарын қоспағанда, жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған зияндарды шегере отырып, нақты шығындар бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Егер негізгі құрал-жабдықтар объектісі әртүрлі тиімді пайдалану мерзімі бар бірнеше құрауыштан тұрған жағдайда, осындай құрауыштар негізгі құрал-жабдықтардың бөлек объектілері ретінде көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(п) Негізгі құрал-жабдықтар, жалғасы

(ii) Қайта бағалау

Үйлер, ғимараттар, жер телімдері және автокөлік құралдары бес жылда бір рет және баланстық құнының әділ құнынан айтарлықтай айырмашылығы болған кезде қайта бағалануға тиіс. Үйлерді, ғимараттарды, жер учаскелерін және автокөлік құралдарын қайта бағалау нәтижесіндегі ұлғаю пайда немесе зиян құрамында көрсетілген, аталған объектілердің құнын қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы төмендеуді өтеу жүргізілген жағдайларды қоспағанда, басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Осы жағдайда қайта бағалау нәтижесі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетілген, аталған объектілердің құнын қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаюды есептен шығару жүргізілген жағдайларды қоспағанда, үйлердің, ғимараттардың, жер телімдерінің және автокөлік құралдарының құнын бағалау нәтижесіндегі төмендеу пайда немесе зиян есебі құрамында көрсетіледі. Осы жағдайда қайта бағалау нәтижесі басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі.

(iii) Амортизация

Негізгі құрал-жабдықтар бойынша амортизация олардың болжамды тиімді пайдаланылу мерзімі ішінде біркелкі есептеу әдісі бойынша есептеледі және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Банкноттар мен монеталар өндірісі үшін «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банкнот фабрикасы» РМҚ және «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан теңге сарайы» РМҚ пайдаланатын жабдықтың амортизациясы жекелеген активтердің күтілетін өнімділігі негізінде өнімнің өлшем бірлігі әдісі бойынша есептеледі және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Амортизация объектіні сатып алған күннен бастап, ал шаруашылық жүргізу тәсілімен тұрғызылған негізгі құрал-жабдықтар үшін объектінің құрылысы аяқталған және ол пайдалануға дайын болған кезден бастап есептеледі. Жер учаскелері бойынша амортизация есептелмейді. Негізгі құрал-жабдықтардың әртүрлі объектілерінің тиімді пайдалану мерзімдері мынадай түрде берілуі мүмкін:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(п) Негізгі құрал-жабдықтар, жалғасы

(iii) Амортизация, жалғасы

Үйлер мен ғимараттар	7 жылдан 50 жылға дейін
Жиһаз және жабдық	5 жылдан 10 жылға дейін
Компьютер жабдығы	3 жылдан 8 жылға дейін
Көлік құралдары	5 жылдан 25 жылға дейін.

(р) Материалдық емес активтер

Сатып алынған материалдық емес активтер жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған зияндарды шегере отырып, нақты шығындар бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуге арналған лицензияларды сатып алу және оны ендіру шығындары тиісті материалдық емес активтің құнында капиталдандырылады.

Материалдық емес активтер бойынша амортизация олардың тиімді пайдаланудың болжанған мерзімі ішінде біркелкі есептеу әдісі бойынша есептеледі және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Материалдық емес активтердің тиімді пайдалану мерзімдері 1 жылдан 10 жылға дейін өзгеріп отырады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(с) Активтердің құнсыздануы

Қаржылық емес активтер

Кейінге қалдырылған салық активтерінен өзгеше қаржылық емес активтер әрбір есептік күнгі жағдай бойынша құнсыздану белгілерінің болуына бағаланады. Гудвилдің өтелетін құны әрбір есептік күнгі жағдай бойынша бағаланады. Қаржылық емес активтердің өтелетін құны сату бойынша шығыстарды және пайдаланудан түскен құндылықтарды шегергендегі әділ құнның неғұрлым үлкен шамасы болып табылады. Пайдаланудан түскен құндылықтарды айқындау кезінде ақша қаражатының болжанатын болашақ ағындары салық салғанға дейінгі дисконттау мөлшерлемелерін пайдалана отырып олардың бағалау күнгі құнына сәйкестендірілген құнына дисконтталады, ол ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын және осы активке тән тәуекелдерді көрсетеді. Ақша қаражатының ағынына айтарлықтай дәрежеде тәуелсіз, ақша қаражатының ағынын тудырмайтын актив үшін өтелетін құн актив жатқызылған ақша қаражатын тудыратын активтер тобы бойынша айқындалады.

Құнсызданудан болған зиян ақша қаражатын тудыратын активтің немесе активтер тобының баланстық құны оның өтелетін құнынан артық болған кезде танылады.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болған барлық зиян пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі және өтелетін құнды айқындау кезінде пайдаланылатын бағаларда өзгерістер болған жағдайда ғана қалпына келтірілуі тиіс. Егер құнсызданудан болған зиян шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілмесе, активтің құнсыздануынан болған кез келген зиян қалыптасуы мүмкін осындай баланстық құннан (амортизация шегерілген) аспайтын активтің баланстық құны көлемінде қалпына келтірілуі тиіс. Гудвилдің құнсыздануынан зиянға есептен шығарылған сома қалпына келтірілмейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(т) Кредиттік сипаты бар шартты міндеттемелер

Ұлттық Банк ағымдағы шаруашылық қызметті жүзеге асыру барысында пайдаланылмаған кредиттік желіні, аккредитивтер мен кепілдіктерді қамтитын кредиттік сипаты бар шартты міндеттемелерді қабылдайды және кредиттік сақтандырудың басқа нысандарын ұсынады.

Қаржылық кепілдіктер – бұл Ұлттық Банкті қаржылық кепілдікті ұстаушыға белгілі бір дебитор борыштық құрал шарттарымен белгіленген мерзімде төлем жасай алмау нәтижесінде келтірілген ысыраптарды өтейтін белгіленген төлемдерді жүзеге асыруға міндеттейтін шарттар.

Шығарылған қаржылық кепілдіктер шарттары немесе қарыздар беру бойынша міндеттемелер бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады. Кейіннен олар мынадай түрде:

- 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап: екі шаманың ең үлкені бойынша: 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес белгіленген зиянға арналған бағалау резервінің сомасына (3(з)(iv) ескертпені қараңыз), және 15 ХҚЕС-тің (IFRS) қағидаларына сәйкес танылған, тиісті жағдайларда кірістің жиналған сомасын шегергенде бастапқыда танылған сомаға; және

- 2018 жылғы 1 қаңтарға дейін: екі шаманың ең үлкені бойынша: 37 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес белгіленген сомаға, және 18 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес танылған, тиісті жағдайларда амортизацияның жиналған сомасын шегергенде, бастапқыда танылған сомаға бағаланады.

(у) Салық салу

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҚҰБ табыс салығынан және қосымша құн салығын төлеуден босатылған.

ҚҰБ-ның еншілес және қауымдасқан ұйымдары салықтардың барлық түрі бойынша салық төлеушілер болып табылады.

Табыс салығының сомасына ағымдағы салық сомасы және кейінге қалдырылған салық сомасы кіреді. Табыс салығы басқа да жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін операцияларға немесе тиісінше басқа да жиынтық табыстың құрамында немесе тікелей капиталдың құрамында көрсетілетін тікелей капитал шоттарында көрсетілетін меншік иелерімен жүргізілген операцияларға қатысты сомаларды қоспағанда, толық көлемде пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(у) Салық салу, жалғасы

Ағымдағы табыс салығы есепті күнгі жағдай бойынша қолданылған, табыс салығы бойынша мөлшерлемені, сондай-ақ өткен есепті жылдардағы табыс салығының сомаларын нақтылау нәтижесінде туындаған міндеттемелердің сомалары ескеріле отырып, бір жыл ішіндегі салық салынатын пайданың болжанып отырған мөлшері негізінде есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері оларды шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсету мақсаты үшін айқындалатын активтер мен міндеттемелердің баланстық құны және олардың салық базасы арасында туындайтын уақытша айырмаларына қатысты көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мынадай уақытша айырмаларға қатысты танылмайды: гудвилдің шоғырландырылған қаржылық есептілігінде көрсетумен байланысты және салық салынатын базаны азайтпайтын айырмалар; бастапқы көрсету фактілері бухгалтерлік және сол сияқты салық салынатын пайдаға әсер етпейтін активтер мен міндеттемелерге қатысты айырмалар; сондай-ақ негізгі компанияның көрсетілген айырмаларды іске асыру уақытын бақылауға мүмкіндігі болған және осы уақытша айырмалардың таяу болашақта іске асырылмайтындығына сенімділік болған жағдайда еншілес ұйымдарға салынатын инвестицияларға байланысты уақытша айырмалар.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін есептеу Ұлттық Банк есепті жылдың соңында активтердің және міндеттемелердің баланстық құнын өтеуге немесе жабуға жоспарлап отырған тәсілдерге байланысты салық салдарларын көрсетеді.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің өлшемі болашақта, уақытша айырмаларды қалпына келтіру кезінде қолданылатын салық мөлшерлемелерін ескере отырып, есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе іс жүзінде қолданысқа енгізілген заңдарға негізделі отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтері болашақта уақытша айырмаларды, салықтар бойынша қабылданбаған шығыстарды және пайдаланылмаған салық жеңілдіктерін жабу үшін жеткілікті болатын салық салынатын пайда алу мүмкіндігі болатындай мөлшерде көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтерінің мөлшері шегерілетін уақытша айырмалар пайдаланылуы мүмкін салық салынатын пайда алу мүмкіндігінің енді болмайтындай мөлшерінде азайтылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(ф) Сегменттік есептілік

8 «Операциялық сегменттер» ХҚЕС-тің (IFRS) мақсаттары үшін Ұлттық Банктің қызметі бір операциялық сегментті білдіреді. Операциялық сегмент Ұлттық Банктің коммерциялық қызметке тартылған құрамдас бөлігі болып табылады, осы қызметтен Ұлттық Банк пайда алады немесе зиян шегеді (Ұлттық Банктің басқа да құрауыштарымен операцияларға қатысты пайданы мен зиянды қоса алғанда), оның қызметінің нәтижесін операциялық шешімдерді қабылдау үшін жауапты тұлға сегменттер арасындағы ресурстарды бөлу кезінде және олардың қызметінің қаржылық нәтижелерін бағалау кезінде тұрақты талдайды және оған қатысты қаржылық ақпарат қолжетімді болады.

(х) Салыстырмалы деректерді ұсыну

9 ХҚЕС-ке (IFRS) көшу нәтижесінде Ұлттық Банк шоғырландырылған қаржылық есептіліктің негізгі есептерінде белгілі баптарды ұсыну тәртібін өзгертті. Салыстырмалы деректерді ұсыну да ағымдағы кезеңде ақпарат ұсыну тәртібіне сәйкес тиісті түрде өзгерді.

Негізгі өзгерістердің қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ақпарат ұсыну тәртібіне әсері 5-ескертпеде келтірілген.

Негізгі өзгерістердің пайда немесе зиян және 2017 жылы 31 желтоқсанда аяқталған бір жыл үшін басқа да жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте ақпарат ұсыну тәртібіне әсері мынадай болды:

- «Пайыздық кірістер» бабы «Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолданумен есептелген пайыздық кірістер» бабының құрамында көрсетілген.

(ц) Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар

Бірқатар жаңа стандарттар, стандарттарға түзетулер және түсініктемелер 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әлі қолданысқа енгізілген жоқ және осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданылған емес. Аталған жаңа енгізулердің ішінде келесі стандарттар, түзетулер мен түсініктемелердің Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы мен қызметінің нәтижелеріне әсер ету әлеуеті бар. Ұлттық Банк аталған стандарттар, түзетулер мен түсініктемелерді қолдануды олардың қолданысқа енгізілген сәтінен бастап бастауды жоспарлап отыр.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(ц) Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар, жалғасы

(i) 16 «Жалдау» ХҚЕС (IFRS)

16 ХҚЕС (IFRS) жалдауға қатысты іс-әрекеттегі басшылықтың орнына қолданылады, оның ішінде 17 «Жалдау» ХҚЕС (IAS), 4 «Келісімде жалдау белгілерінің болуын анықтау» ХҚЕСТК (IFRIC) түсіндірмесі, 15 «Операциялық жалдау - ынталандырулар» ТТК (SIC) түсіндірмесі және 27 «Заңдық нысандағы жалдау операцияларының мәнін талдау» ТТК (SIC) түсіндірмесі.

16 ХҚЕС (IFRS) 2019 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Стандартты 15 «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» ХҚЕС-ті (IFRS) 16 ХҚЕС-ті (IFRS) бастапқы қолдану күніне немесе оған дейін қолданатын кәсіпорындар үшін мерзімінен бұрын пайдалануға рұқсат етіледі.

16 ХҚЕС (IFRS) оларды жалдаушының балансында көрсетілуін ұйғаратын жалдаушылардың жалдау шарттарын есепке алудың бірыңғай моделін енгізеді. Осы модельге сәйкес жалдаушы өзіне базалық активті қолдану құқығын білдіретін пайдалану құқығы нысанында активтерді және жалдау төлемдерін жүзеге асыру міндеттерін білдіретін жалдау бойынша міндеттемелерді тануы тиіс.

Қысқа мерзімді жалдауға және құны төмен объектілерді жалдауға қатысты міндетті емес жеңілдіктер көзделген. Жалға берушілер үшін есепке алу ережелері жалпы сақталады – олар жалдауды қаржылық және операциялық жалдауға жіктеуді жалғастыратын болады.

Ұлттық Банк аталған стандартты мерзімінен бұрын қолдануға ниетті емес. Ұлттық Банк 16 ХҚЕС-тің (IFRS) шоғырландырылған қаржылық есептілікке ықтимал әсер етуін бағалау процесінде. Жаңа стандарт Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай ықпалы болмайды деп күтілуде.

(ii) Басқа стандарттар

Стандарттарға келесі түзетулер мен түсініктемелер, күтіліп отырғандай, Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсерін тигізбейді.

- «Пайда салығын есептеу ережелеріне қатысты белгісіздік» 23 ХҚЕСТК-ке (IFRIC) түсіндірме;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(ц) Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар, жалғасы

(ii) *Басқа стандарттар, жалғасы*

- «Қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорындарға ұзақ мерзімді салымдар» (28 ХҚЕС -ке (IAS) түзетулер);
- «Жоспарға түзетулер, жоспарды қысқарту немесе міндеттемелерді реттеу» (19 ХҚЕС -ке (IAS) түзетулер);
- ХҚЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2015-2017 жж. кезең – әртүрлі стандарттар;
- «ХҚЕС стандарттарындағы қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздеріне сілтемелерге түзетулер»;
- 17 ХҚЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттары».

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІҢ ТАЛДАУЫ

Аталған ескертпеде Ұлттық Банктің қаржылық тәуекелдеріне ұшырағыштығы келтірілген. Ұлттық Банктің қаржылық тәуекелдерін басқару жөніндегі қолданып отырған саясаты туралы ақпарат 39-ескертпеде келтірілген.

Кредит тәуекелі – күтілетін кредиттік зияндардың сомасы

Құнсыздануды бағалау үшін қолданылған бастапқы деректер, жол берулер және әдістер

3(3)(iv) ескертпедегі есеп саясатының сипаттамасын қараңыз.

Кредит тәуекелінің айтарлықтай өсуі

Қаржы құралы бойынша кредит тәуекелінің айтарлықтай өсуінің орын алуын оны бастапқы тану сәтінен бастап анықтауды бағалау кезінде Ұлттық Банк аса көп шығындарсыз немесе күш салусыз орынды және қолжетімді негіз келтірілген және расталған ақпаратты қарастырады. Бағалау сандық ақпаратпен қатар сапалық ақпаратты, Ұлттық Банктің тарихи тәжірибесіне негізделген талдауды, кредиттік сапаның сараптамалық бағалауын және болжамды ақпаратты қамтиды.

Бағалау мақсаты мыналарды:

- есепті күнгі жағдай бойынша барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолттың ықтималдылығын; және

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІҢ ТАЛДАУЫ, ЖАЛҒАСЫ

Кредит тәуекелі – күтілетін кредиттік зияндардың сомасы, жалғасы

- кредиттік тәуекелге ұшырағыш позицияны бастапқы тану кезінде анықталған уақыттың сол сәтіне қатысты есептелген барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолттың ықтималдылығын салыстыру арқылы кредиттік тәуекелге ұшырағыш позицияға қатысты кредит тәуекелінің айтарлықтай өсуінің орын алуы болғанын анықтау болып табылады.

Қаржы құралын бастапқы тану сәтінен бастап кредит тәуекелінің айтарлықтай өсуін бағалау құралды бастапқы тану күнін анықтауды талап етеді.

Ұлттық Банк кредит тәуекелінің айтарлықтай өсуінің орын алуын анықтау үшін екі өлшемшартты қолданады:

- дефолттың басталуы ықтималдылығының өзгеруіне негізделген сандық өлшемшарт;
- сапалық белгілер.

Кредит тәуекелінің ұлғаю деңгейлері (рейтингтері)

Ұлттық Банк дефолт тәуекелін болжау үшін анықталатын түрлі деректердің, сондай-ақ кредит бойынша сараптамалық пайымдауды қолдану арқылы кредит тәуекелі деңгейлерінің арасындағы кредит тәуекеліне ұшыраған әрбір позицияны бөледі. Банк 9 ХҚЕС-ке сәйкес (IFRS) кредит тәуекелін айтарлықтай өсуін анықтау үшін кредит тәуекелінің осы деңгейлерін қолданатын болады. Кредит тәуекелінің деңгейлері дефолт тәуекеліне нұсқайтын сапалық және сандық факторларды қолданумен анықталады. Бұл факторлар кредит тәуекеліне ұшыраған позицияның сипатына және контрагенттің түріне байланысты өзгеруі мүмкін.

Кредит тәуекелінің рейтингтері дефолттың басталу тәуекелі кредит тәуекелінің нашарлауына қарай экспонент бойынша өсетіндей етіп анықталады және жіктеледі – мысалы, кредит тәуекелінің 1-ші және 2-ші рейтингтері арасындағы тәуекел кредит тәуекелінің 2-ші және 3-ші рейтингтері арасындағы тәуекелден аз болып келеді.

Кредит тәуекеліне ұшыраған әрбір позиция қолда бар ақпараттың және халықаралық рейтингтік агенттіктерінің деректері бойынша тағайындалған кредиттік рейтингінің негізінде бастапқы тану күніне кредит тәуекелінің белгілі бір деңгейіне жатады. Кредит тәуекеліне ұшыраған позициялар тұрақты мониторингтен өтуі тиіс, ол бастапқы тану кезінде кредит тәуекелінің рейтингінен өзгеше рейтинг позициясын беруге әкелуі мүмкін. Мониторинг, әдетте, мынадай деректердің талдауын ұйғарады:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІҢ ТАЛДАУЫ

Кредит тәуекелі – күтілетін кредиттік зияндардың сомасы, жалғасы

Кредит тәуекелінің ұлғаю деңгейлері (рейтингтері), жалғасы

- кредиттік рейтингтік агенттіктерінің деректері, баспа басылымдары, сыртқы кредиттік рейтингтерінің өзгеруі туралы ақпарат;
- контрагенттер туралы ақпаратты кезеңдік негізде талдау нәтижесінде алынған ақпарат – мысалы, аудиттелген қаржылық есептілік, басқарушылық есептілік, бюджеттер, болжамдар және жоспарлар.
- мерзімі өткен берешектің мәртебесі туралы ақпаратты қоса алғанда, төлемдер туралы ақпарат.эмитенттердің облигациялары мен кредиттік дефолтының своптарына баға белгілеулер, егер бұл ақпарат қолжетімді болса;
- қаржылық, экономикалық жағдайлар мен қызметті жүзеге асыру жағдайларының ағымдағы және болжамды өзгерістері;
- контрагенттің саяси, нормативтік және технологиялық ортада қызметін жүзеге асырудағы немесе оның шаруашылық қызметіндегі нақты және күтілетін айтарлықтай өзгерістер.

Дефолт ықтималдылығының уақытша құрылымын жасау

Кредит тәуекелінің рейтингтері кредит тәуекеліне ұшырағыш позициялар үшін дефолт ықтималдылығының уақыт құрылымын жасау кезінде негізгі бастапқы шығыс деректері болып табылады. Ұлттық Банк юрисдикциясы мен өңіріне, өнімнің түрі мен контрагентке, сондай-ақ кредит тәуекелінің рейтингіне байланысты талданатын кредит тәуекеліне ұшырағыш позицияларға қатысты берешекке қызмет көрсету сапасы мен дефолт деңгейі туралы мәліметтер жинайды. Ұлттық Банк негізінен сыртқы кредиттік рейтингтік агенттіктерінен алынған ақпаратты пайдаланады.

Кредит тәуекелінің айтарлықтай орын алған-алмағанын бағалау

Әрбір есепті күнге Ұлттық Банк бастапқы тану сәтінен бастап кредит тәуекелінің айтарлықтай өсуі орын алған-алмағанын бағалайды. Кредит тәуекелін айтарлықтай өсуі тұрғысынан бағалау қаржы құралының сипатына, контрагенттің/эмитенттің түріне және географиялық өңірге байланысты болып келеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредит тәуекелінің айтарлықтай жоғарылауының болған-болмағандығын анықтау, жалғасы

Ұлттық Банк оны бастапқы тану сәтінен бастап нақты қаржы құралы бойынша кредит тәуекелінің айтарлықтай өсуін анықтауға арналған ақпаратты қамтитын бағалау әдіснамасын әзірледі. Аталған әдіснама Ұлттық Банктің кредит тәуекелін басқарудың ішкі процесімен келісіледі.

Кредит тәуекелінің айтарлықтай жоғарылауы – қаржы активінің кредиттік рейтингінің қаржы активін бастапқы тану күніндегі кредит тәуекелінің деңгейіне қатынасы бойынша және/немесе Ұлттық Банктің алдындағы міндеттемелерді орындау бойынша 30 күннен астам мерзімі өткен берешек болған кезде сатылардың белгіленген санына өзгеруі.

Бастапқы бағалау кезінде Standard and Poor's (бұдан әрі - S&P) немесе Moody's Investors Service (бұдан әрі - Moody's) немесе Fitch Ratings (бұдан әрі – Fitch)BBB/Baa2/BBB және одан жоғары рейтингі бар қаржы активтері үшін қаржы активі/қарсы әріптес/бағалы қағаздар эмитенті рейтингінің екі және одан көп дәрежеге төмендеуі кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюы болып танылады.

Бастапқы бағалау кезінде S&P немесе Moody's немесе Fitch-тің BBB/Baa2/BBB төмен рейтингі бар қаржы активтері үшін қаржы активі/қарсы әріптес/бағалы қағаздар эмитенті рейтингінің бір дәрежеге төмендеуі кредиттік тәуекелдің айтарлықтай ұлғаюы болып танылады.

«Дефолт» ұғымын анықтау

Қаржы активін Ұлттық Банк мынадай жағдайларда олар бойынша дефолт жағдайы басталған қаржы активтеріне жатқызады:

- Ұлттық Банктің қамтамасыз етуді (ол болған жағдайда) сату сияқты әрекеттерді қолдануынсыз контрагенттің/эмитенттің Ұлттық Банктің алдындағы кредиттік міндеттемелері толық көлемде өтеу ықтималдығының төмендігі;

- Ұлттық Банктің маңызды кредиттік міндеттемелерінің кез келгені бойынша контрагенттің берешегінің 90 күннен астам кешіктірілуі.

Контрагенттің/эмитенттің міндеттемелері бойынша дефолт оқиғасының туындауын бағалау кезінде Ұлттық Банк мынадай факторларды:

- сапалық – мысалы, шарттың шектеу талаптарының («ковенанттарды») бұзылуы;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

«Дефолт» ұғымын анықтау, жалғасы

- сандық – мысалы, мерзімі өткен берешек мәртебесін және бір эмитенттің Ұлттық Банк алдындағы басқа да міндеттемелері бойынша төлемеуін; сондай-ақ
- меншікті және сыртқы дерек көздерінен алынған өзге де ақпаратты ескереді.

Дефолт оқиғасының туындауын бағалау кезіндегі қаржы құралы мен оның маңыздылығы бойынша негізгі деректер уақыт өте келе мән-жайлардағы өзгерістерді көрсету үшін ауысуы мүмкін.

Болжамдық ақпаратты қосу

Ұлттық Банк қаржы құралын бастапқы тану сәтінен бастап кредит тәуекелінің айтарлықтай жоғарылауы тұрғысынан бағалауға, сол секілді күтілетін кредиттік зиянды бағалауға қосады.

Ұлттық Банк қаржы құралдарының әр портфелі бойынша кредит тәуекелі мен кредиттік зиянды бағалауға ықпал ететін негізгі факторлардың тізбесін айқындап, құжатпен ресімдеді және тарихи деректердің талдауын пайдалана отырып, макроэкономикалық ауыспалылар, кредит тәуекелі мен кредиттік зиян арасындағы өзара байланысты бағалады. Сондай-ақ, Ұлттық Банк қарсы серіктесінің/эмитентінің ағымдағы рейтингте негізделген PD болжамды мәнінің түзетімін есептегенде халықаралық рейтингтік агенттіктерінің болжамын (Rating Outlook) пайдаланады. Қаржы активінің әрбір кастодианы/қарсы серіктесі/эмитенті бойынша PD көрсеткіші жүргізілген макроэкономикалық талдау негізінде ΔPD есептік шамасымен толықтырылады. Макроэкономикалық талдау жұмыссыздықтың өзгерісі және ЖІӨ өзгерісі туралы деректер негізінде жүргізіледі.

Түрлендірілген қаржы активтері

Шартта көзделген қарыз талаптары нарықтық талаптардың өзгеруін және контрагенттің кредит төлеу қабілеттілігінің ағымдағы немесе ықтимал нашарлауына негізделген басқа да факторларды қоса алғанда, бірқатар себептер бойынша түрленуі мүмкін. 3(з)(iii) ескертпеде сипатталған есептік саясатқа сәйкес есепте талаптары түрлендірілген қарыздарды тану тоқтатылуы және нақты құны бойынша түрлендірілген талаптарымен жаңа қарызды тану көрсетілуі мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Түрлендірілген қаржы активтері, жалғасы

Егер қаржы активінің талаптары өзгерсе және талаптарды түрлендіру қаржы активін тануды тоқтатуға әкеп соқпаса, қаржы активі бойынша кредит тәуекелінің айтарлықтай жоғарылауының болған-болмағандығын анықтау салыстыру арқылы жүргізіледі:

- түрлендірілген шарт талаптарының негізінде есепті күнгі жағдай бойынша бүкіл мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолттың ықтималдылығы; және
- шарттың бастапқы талаптарының негізінде қаржы активін бастапқы тану кезінде уақыттың осы сәтіне қатысты есептелген бүкіл мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолттың ықтималдылығы.

Қарыз талаптарын түрлендіру оны тануды тоқтатуға әкеп соқса, жаңа танылған қарыз 1-сатыға жатады (ол тану күні кредиттік-құнсызданған болып танылмаған жағдайда).

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау кезіндегі негізгі деректер болып мынадай айнымалылардың уақытша құрылымдары саналады:

- дефолттың ықтималдығы (PD);
- дефолт болған жағдайдағы зиянның шамасы (LGD); және
- дефолт болған жағдайдағы тәуекелге арналған сома (EAD).

Дефолт ықтималдығын бағалау (PD) сыртқы рейтингтік агенттіктерінің ақпарат, оның ішінде сыртқы рейтингтік бағалары, болжамдары және дефолт статистикасы негізінде есептелетін белгілі бір күндегі бағалауды білдіреді. Егер кредит тәуекеліне ұшыраған қарсы агент немесе позиция рейтинг деңгейлері арасында орын ауыстырған болса, бұл дефолттың тиісті ықтималдығын бағалауда өзгерістерге алып келеді. Дефолт ықтималдығы кредит тәуекеліне ұшыраған позицияларды өтеудің шарттық мерзімдерін есепке ала отырып бағаланатын болады.

Дефолт болған жағдайдағы шығынның шамасы (LGD) дефолт жағдайындағы ықтимал шығынның шамасын білдіреді. Ұлттық Банк LGD көрсеткіштерін халықаралық рейтингтік агенттіктердің, «Bloomberg» жүйесінің және басқа дереккөздердің деректері бойынша қаражатты қайтару коэффициенттері туралы ақпаратқа қарай бағалайды.

Қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтерді есептеу мақсатында рейтингтік агенттіктердің консервативтік рейтингтік бағалауы, яғни Moody's, Fitch және S&P рейтингтік агенттіктерінің деректері бойынша ең төменгі рейтингтік бағасы қолданылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ**Күтілетін кредиттік зиянды бағалау, жалғасы**

Дефолт тәуекеліне ұшыраған талаптар шамасы (EAD) ECL есептелген күнгі өтелмеген талаптардың оң баланстық құнын білдіреді.

Бұл көрсеткішті Ұлттық Банк EAD ағымдағы шамасына және шарт бойынша болуы мүмкін өзгерістерге қарай есептейтін болады. Қаржы активі үшін дефолт болған жағдайдағы жиынтық баланстық құн EAD шамасы болып табылады.

Қаржы активтеріне арналған PD көрсеткіштері бірінші кәрізеңкеде 12 айға есептеледі.

Екінші кәрізеңкедегі қаржы активтеріне арналған PD және LGD көрсеткіштерін бағалау мақсатында қаржы активінің бүкіл мерзіміне PD мәні пайдаланылады.

Қаржы активтеріне арналған PD көрсеткіштері үшінші кәрізеңкеде 100% мәніне теңеледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік сапаны талдау

Келесі кестеде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар, амортизациялық құн бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген. Егер өзгеше көзделмесе, қаржы активтері бойынша сомалар кестеде жалпы баланстық құнның шамасын көрсетеді.

	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
<i>Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар және депозиттер</i>				
«AAA» кредиттік рейтингі бар	381,132,815	-	-	381,132,815
«AA-»-тен «AA+» -ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	553,464,792	-	-	553,464,792
«A-»-тен «A+» -ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	394,356,691	-	-	394,356,691
«BBB-»-тен «BBB+» -ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	525,172,690	2,769,196	-	527,941,886
«BB-»-тен «BB+» -ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	744,536,012	-	-	744,536,012
«B-»-тен «B»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	361,322,252	206,204,305	-	567,526,557
Тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	1,013,773,739	-	52,180,053	1,065,953,792
Жалпы баланстық құны	3,973,758,991	208,973,501	52,180,053	4,234,912,545
Зиянға арналған бағалау резерві	(9,061,204)	(6,588,161)	(52,180,053)	(67,829,418)
Баланстық құны	3,964,697,787	202,385,340	-	4,167,083,127

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік сапаны талдау, жалғасы

	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
<i>Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар</i>				
AAA кредиттік рейтингі бар «AA-»-тен «AA+» -ке дейінгі	248,385,279	-	-	248,385,279
кредиттік рейтингі бар «A-»-тен «A+» -ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	2,407,640,139	9,132,300	-	2,416,772,439
«BBB-»-тен «BBB+» -ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	540,116,608	2,388,892	-	542,505,500
«BB-»-тен «BB+» -ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,003,898,461	14,680,703	-	1,018,579,164
Тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	688,212	5,694,304	-	6,382,516
Баланстық құны	765,221,976	-	-	765,221,976
Зиянға арналған бағалау резерві	4,965,950,675	31,896,199	-	4,997,846,874
Баланстық құны – әділ құны*	(600,234)	(283,663)	-	(883,897)
	4,965,950,675	31,896,199	-	4,997,846,874
<i>Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар</i>				
AAA кредиттік рейтингі бар «AA-»-тен «AA+» -ке дейінгі	107,344,842	-	-	107,344,842
кредиттік рейтингі бар «A-»-тен «A+» -ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	116,587,023	-	-	116,587,023
«BBB-»-тен «BBB+» -ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	76,019,323	-	-	76,019,323
«BB-»-тен «BB+» -ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	356,301,099	-	-	356,301,099
Тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	26,479,380	-	-	26,479,380
Жалпы баланстық құны	682,731,667	-	-	682,731,667
Зиянға арналған бағалау резерві	(126,520)	-	-	(126,520)
Баланстық құны	682,605,147	-	-	682,605,147

* Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар әділ құны бойынша көрсетіледі, сол арада зиянға арналған бағалау резерві басқа жиынтық кіріс құрамында танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

5. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) ӨТУ

9 ХҚЕС (IFRS) бастапқы қолданылған күнгі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін жіктеу

Келесі кестеде Ұлттық Банктің қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері үшін 39 ХҚЕС (IAS) сәйкес негізгі бағалау санаттары және 2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес жаңа бағалау санаттары көрсетілген.

мың теңге	Ескерт- пе	39 ХҚЕС (IAS) сәйкес негізгі жіктеу	9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес жаңа жіктеу	39 ХҚЕС (IAS) сәйкес негізгі баланстық құны	9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес жаңа баланстық құны
Қаржы активтері					
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	19	Кредиттер және дебиторлық берешек	Амортизацияланған құны бойынша	49,964,397	49,964,397
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар және депозиттер (а)	21	Кредиттер және дебиторлық берешек	Амортизацияланған құны бойынша	2,025,928,192	1,962,142,032
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар және депозиттер (б)	21	Кредиттер және дебиторлық берешек	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша (міндетті тәртіппен)	192,717,587	192,717,587
Туынды қаржы құралдары	22	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша (міндетті тәртіппен)	11,119,223	11,119,223
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары - борыштық (в)	24	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша (ұйымның ұйғарымы бойынша)	Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша	977,960,616	977,960,616

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

5. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) ӨТУ, ЖАЛҒАСЫ

9 ХҚЕС (IFRS) бастапқы қолданылған күнгі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін жіктеу, жалғасы

мың теңге	Еске- ртпе	39 ХҚЕС (IAS) сәйкес негізгі жіктеу	9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес жаңа жіктеу	39 ХҚЕС (IAS) сәйкес негізгі баланстық құны	9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес жаңа баланстық құны
«Кері репо» мәмілелері	23	Кредиттер және дебиторлық берешек	Амортизацияланған құны бойынша	184,400,406	184,400,406
Сату үшін қолда бар борыштық және үлестік қаржы активтері – борыштық (г)	24	Сату үшін қолда бар	Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша	4,532,839,276	4,532,839,276
Сату үшін қолда бар қаржы активтері – үлестік	24	Сату үшін қолда бар	Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша	79,854	79,854
Сату үшін қолда бар борыштық және үлестік қаржы активтері – борыштық (д)	25	Сату үшін қолда бар	Амортизацияланған құны бойынша	543,956,284	577,142,182
Сату үшін қолда бар қаржы активтері – үлестік (е)	22	Сату үшін қолда бар	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша (ұйымның ұйғарымы бойынша)	120,118,229	120,118,229
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар	25	Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын Кредиттер және дебиторлық берешек	Амортизацияланған құны бойынша	40,252,954	40,256,316
Басқа қаржы активтері	27		Амортизацияланған құны бойынша	14,071,707	14,056,235
Қаржы активтерінің барлығы				8,693,408,725	8,662,796,353

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

5. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) ӨТУ, ЖАЛҒАСЫ

9 ХҚЕС (IFRS) бастапқы қолданылған күнгі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін жіктеу, жалғасы

мың теңге	Ескертпе	39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес негізгі жіктеу	9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес жаңа жіктеу	39 ХҚЕС (IAS) сәйкес негізгі баланстық құны	9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес жаңа баланстық құны
Қаржы міндеттемелері					
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері (ж)	29	Амортизацияланған құны бойынша	Амортизацияланған құны бойынша	3,568,707,058	3,568,707,058
Туынды қаржы құралдары	22	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша (міндетті тәртіппен)	665,921	665,921
«Репо» мәмілелері	30	Амортизацияланған құны бойынша	Амортизацияланған құны бойынша	295,484,490	295,484,490
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	31	Амортизацияланған құны бойынша	Амортизацияланған құны бойынша	337,924,084	337,924,084
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	32	Амортизацияланған құны бойынша	Амортизацияланған құны бойынша	430,853,383	430,853,383
Клиенттердің шоттары	33	Амортизацияланған құны бойынша	Амортизацияланған құны бойынша	658,740,109	658,740,109
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	34	Амортизацияланған құны бойынша	Амортизацияланған құны бойынша	3,209,726,402	3,209,726,402
Басқа қаржы міндеттемелері	36	Амортизацияланған құны бойынша	Амортизацияланған құны бойынша	4,950,359	4,950,359
Қаржы міндеттемелерінің барлығы				8,507,051,806	8,507,051,806

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

5. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) ӨТУ, ЖАЛҒАСЫ

9 ХҚЕС (IFRS) бастапқы қолданылған күнгі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін жіктеу, жалғасы

(а) 2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 1,135,054,632 мың теңге мөлшеріндегі туынды қаржы құралдары емес, банктегі депозиттер ретінде есептелетін және шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың қағидаттарына (2-есертпе) сәйкес номиналды құны бойынша бағаланатын своп мәмілелерінің активтердегі бөлігін қамтымайды.

(б) Реттелген борыш талаптарымен берілген кейбір қарыздар (11-ескертпені қараңыз) банктің қаржылық жағдайы нашарлаған және активтерді шығару фактілері анықталған жағдайда реттелген борышты банктің жай акцияларына айырбастаудың көзделген тетігінің болуына байланысты SPPI өлшемшартына сәйкес келмеуі себепті 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша міндетті түрде бағаланатын қарыздар ретінде жіктеледі.

(в) 39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес 2018 жылға дейін сыртқы басқарудағы кейбір борыштық қаржы активтерін Ұлттық Банк бастапқы тану кезінде пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жіктеді, себебі бағалы қағаздардың бұл портфельдері әділ құны негізінде басқарылады. Ұлттық Банктің түрлендірілген сеп саясатына сәйкес (2 (а) ескертпе) мұндай борыштық бағалы қағаздар 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап басқа жа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына қайта жіктелген болатын.

(г) Кейбір борыштық бағалы қағаздарды Ұлттық Банк өтімділікке деген күн сайынғы қажеттілікті қанағаттандыру үшін ішкі басқарудағы жекелеген портфельдерде ұстады. Ұлттық Банк өтімділікті басқаруға жұмсалатын шығындарды барынша азайтудың жолдарын іздестіруде және ол үшін портфель бойынша кірістерді белсенді түрде басқаруда. Мұндай кірістерді шартта көзделген, алынған төлемдер, сондай-ақ қаржы активтерін сатудан түскен пайда және зиян құрайды. Мұндай инвестициялық стратегия сату көлемін айтарлықтай ұлғайтады. Ұлттық Банк 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес бұл бағалы қағаздар бизнес-модель шеңберінде болады деп санайды, оның мақсатына шартта көзделген ақша қаражатының ағынын алу арқылы да, қаржы активтерін сату арқылы да қол жеткізіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

5. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) ӨТУ, ЖАЛҒАСЫ**9 ХҚЕС (IFRS) бастапқы қолданылған күнгі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін жіктеу, жалғасы**

(д) Ұлттық Банк портфельде ұзақ мерзімді кірістілікті қамтамасыз ету мақсатында кейбір борыштық бағалы қағаздарды ұстап қалады. Бұл бағалы қағаздар сатылуы мүмкін, бірақ мұндай сатулар күткеніміздей анда-санда болмаса, жиі жүзеге асырылмайды. Ұлттық Банк көрсетілген бағалы қағаздар шартта көзделген ақша қаражатының ағынын алу үшін активтерді ұстау мақсаты болып табылатын бизнес-үлгі шеңберінде ұсталады деп есептейді. Бұл активтер 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелген.

(е) Балама құралдарға инвестициялар Алтынвалюта активтерінің инвестициялық стратегиясына және Ұлттық Банк Басқармасының 2018 жылғы 28 мамырдағы № 100 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің алтынвалюта активтері балама құралдарының портфелін басқару жөніндегі инвестициялық стратегияға сәйкес, сондай-ақ Ұлттық Банк пен «ҚҰБ ҰИК» арасында жасалған Сенімгерлік инвестициялық басқару туралы 2013 жылғы 29 наурыздағы №122ҰБ/10 шарт талаптарына сәйкес хедж-қорларға және жеке капитал қорларына инвестицияларды қамтиды. Бұл инвестициялардың әділ құнын бағалауды инвестициялық басқарушылар және/немесе әкімшілер жүзеге асырады және базалық инвестициялар таза активтерінің әділ құнына негізделеді. Инвестициялар 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялар ретінде жіктелді.

(ж) 2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша сомасы 1,260,018,133 мың теңге болатын своп мәмілелерінің пассив бөлігін қамтымайды, ол туынды құралдар ретінде емес, банктер мен басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері ретінде есепке алынады және шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына сәйкес номиналы бойынша бағаланады (2-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

5. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) ӨТУ, ЖАЛҒАСЫ

9 ХҚЕС (IFRS) бастапқы қолданылған күнгі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін жіктеу, жалғасы

Келесі кестеде 2018 жылғы 1 қаңтарда жаңа стандартқа ауысу кезіндегі 39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес баланстық құнның шамасын 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес баланстық құнның шамасымен салыстыру нәтижесі берілген.

мың теңге	39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес баланстық құны		Бағалау негізінің өзгеруі	9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес баланстық құны	
	2017 жылғы 31 желтоқсан	Қайта жіктеу		2018 жылғы 1 қаңтар	
Қаржы активтері					
<i>Амортизацияланған құны</i>					
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	49,964,397			49,964,397	
Банктердегі және басқа да қаржы институттарының шоттары, қарыздары мен депозиттер:					
Кіріс қалдық	2,218,645,779				
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына		(192,717,587)			
Бағалау негізінің өзгеруі			(63,786,160)		
Шығыс қалдық				1,962,142,032	
«Кері репо» мәмілелері	184,400,406			184,400,406	
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар:					
Кіріс қалдық	40,252,954				
«Сату үшін қолда бар» санатынан		543,956,284			
Бағалау негізінің өзгеруі			33,189,260		
Шығыс қалдық				617,398,498	
Басқа қаржы активтер:					
Кіріс қалдық	14,071,707				
Бағалау негізінің өзгеруі			(15,472)		
Шығыс қалдық				14,056,235	
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатындардың барлығы	2,507,335,243	351,238,697	(30,612,372)	2,827,961,568	

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

5. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) ӨТУ, ЖАЛҒАСЫ

9 ХҚЕС (IFRS) бастапқы қолданылған күнгі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін жіктеу, жалғасы

	39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес баланстық құны		Бағалау негізінің өзгеруі	9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес баланстық құны	
	2017 жылғы 31 желтоқсан	Қайта жіктеу		2018 жылғы 1 қаңтар	
мың теңге					
Сату үшін қолда бар					
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар:					
Кіріс қалдық	5,196,993,643				
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына – үлестік		(79,854)			
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына – борыштық		(4,532,839,276)			
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына		(120,118,229)			
Амортизацияланған құны бойынша бағалау санатына		(543,956,284)			
Шығыс қалдық					-
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санаты – борыштық					
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар:					
Кіріс қалдық	-				
«Сату үшін қолда бар» санатынан		4,532,839,276			
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатынан		977,960,616			
Шығыс қалдық					5,510,799,892
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санаты – үлестік					
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар:					
Кіріс қалдық	-				
«Сату үшін қолда бар» санатынан		79,854			
Шығыс қалдық					79,854
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатындардың барлығы	5,196,993,643	313,886,103	-	5,510,879,746	

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

5. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) ӨТУ, ЖАЛҒАСЫ

9 ХҚЕС (IFRS) бастапқы қолданылған күнгі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін жіктеу, жалғасы

мың теңге	39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес баланстық құны	Қайта жіктеу	Бағалау негізінің өзгеруі	9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес баланстық құны
	2017 жылғы 31 желтоқсан			2018 жылғы 1 қаңтар
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны				
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары:		-	-	
Кіріс қалдық	989,079,839			
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына – борыштық «Амортизацияланған құны» санатынан		(977,960,616)	-	
«Сату үшін қолда бар» санатынан		192,717,587		
		120,118,229		
Шығыс қалдық				323,955,039
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатындардың барлығы	989,079,839	(665,124,800)		323,955,039
Қаржы активтерінің барлығы	8,693,408,725	-	(30,612,372)	8,662,796,353

Шетел банктеріндегі депозиттердегі алтын SPPI өлшемшарттарына сәйкес келмейді, себебі ақша ағыны алтын индекске байланған. Осыған орай, шетел банктеріндегі депозиттердегі алтынды есепке алуы 2(а) және 3(в) ескертпелеріне сәйкес әділ құны бойынша жүзеге асырылады.

Келесі кестеде 9 ХҚЕС-ке (IFRS) өтудің әділ құнның өзгеру резервіне, бөлінбеген пайдаға және бақыланбайтын қатысу үлесіне тиесілі әсері туралы жалпылама деректер келтірілген. Меншікті капиталдың басқа құрамдауыштарына ықпалы жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

5. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) ӨТУ, ЖАЛҒАСЫ

9 ХҚЕС (IFRS) бастапқы қолданылған күнгі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін жіктеу, жалғасы

мың теңге	2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 9 ХҚЕС-ке (IFRS) өтудің әсері
Әділ құнның өзгеру резерві - басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар (2017 31 желтоқсан - әділ құнның өзгеру резерві – сату үшін қолда бар)	
39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес шығыс қалдық (2017 жылғы 31 желтоқсан)	(53,321,533)
Борыштық инвестициялық бағалы қағаздарды пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын санаттан басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына қайта жіктеу	3,573,668
Борыштық инвестициялық бағалы қағаздарды «Сату үшін қолда бар» санатынан Амортизацияланған құны бойынша бағалау санатына қайта жіктеу	33,282,120
Борыштық инвестициялық бағалы қағаздарды «Сату үшін қолда бар» санатынан пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына қайта жіктеу	(9,447,534)
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздар бойынша 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес күтілетін кредиттік зиянды тану	1,822,597
9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес кіріс қалдық (2018 жылғы 1 қаңтар)	(24,090,682)
Әділ құнның өзгеру резерві - басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік құралдар	
39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес шығыс қалдық (2017 жылғы 31 желтоқсан)	-
Үлестік инвестициялық бағалы қағаздарды пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын санаттан басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына қайта жіктеу	3,403
9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес кіріс қалдық (2018 жылғы 1 қаңтар)	3,403
Бөлінбеген пайда	
39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес шығыс қалдық (2017 жылғы 31 желтоқсан)	(1,280,090,695)
9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес қайта жіктеу	5,870,463
9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес күтілетін кредиттік зиянды тану	(83,888,327)
9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес кіріс қалдық (2018 жылғы 1 қаңтар)	(1,358,108,559)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

5. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) ӨТУ, ЖАЛҒАСЫ

9 ХҚЕС (IFRS) бастапқы қолданылған күнгі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін жіктеу, жалғасы

Қаржы активтеріне қарай осы кестеде 39 ХҚЕС-ке (IFRS) және 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес қаржы активтерінің тиісті бағалау санаты бойынша ақпарат берілген және бағалау санатындағы өзгерістердің 9 ХҚЕС-ті (IFRS) бастапқы қолданған күнгі, яғни 2018 жылғы 1 қаңтардағы зиянға арналған бағалау резервінің шамасына ықпал етуі жеке көрсетілген.

	Құнсыздануға (зиянға) арналған бағалау резерві және басқа да резервтер			2018
	2017 жылғы 31 желтоқсан (39 ХҚЕС (IAS)/37 ХҚЕС)	Қайта жіктеу	Бағалау негізінің өзгеруі	жылғы 1 қаңтар (9 ХҚЕС (IFRS))
мың теңге				
39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес кредиттер мен дебиторлық берешек және өтеу мерзіміне дейін ұсталатын бағалы қағаздар/9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (банктер мен басқа қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялар, басқа активтер кіреді)	3,447,304	-	81,969,508	85,416,812
9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес амортизацияланған құны бойынша бағалау санатына қайта жіктелген, 39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес сату үшін қолда бар борыштық инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	96,222	96,222
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатындардың барлығы	3,447,304	-	82,065,730	85,513,034
9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатындар санатына қайта жіктелген, 39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	1,676,683	1,676,683
39 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес сату үшін қолда бар борыштық инвестициялық бағалы қағаздар/9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	145,914	145,914
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатындардың барлығы	-	-	1,822,597	1,822,597
Бағалау міндеттемелері	20,517,849	-	-	20,517,849

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

6. ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ ШЫҒЫС	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Тиімді мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, есептелген пайыздық шығыстар		
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер:		
- Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	43,366,037	75,880,132
- Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	40,871,232	
- Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар		4,987,039
- «Кері репо» мәмілелері	14,318,882	21,726,773
- Сатып алынған заемдар және басқа операциялар бойынша талаптар	272,481	40,851
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кірістер		
- Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	104,963,182	-
- Сату үшін қолда бар қаржылық активтер	-	85,335,560
Тиімді мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, есептелген пайыздық кірістер барлығы	203,791,814	187,970,355
Пайыздық кірістер		
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы міндеттемелері бойынша пайыздық шығыстар		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(314,578,710)	(291,403,821)
Банктер мен басқа қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	(50,490,083)	(49,878,544)
«Репо» мәмілелер	(14,173,180)	(14,734,021)
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің депозиттік шоттары	(1,347,597)	(1,162,246)
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы міндеттемелері бойынша пайыздық шығыстардың барлығы	(380,589,570)	(357,178,632)
	(176,797,756)	(169,208,277)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

7. КОМИССИЯЛЫҚ КІРІСТЕР

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Активтерді басқару бойынша қызмет үшін комиссия	12,784,798	11,827,136
Зейнетақы активтерін басқарудан түскен комиссия	4,855,359	13,981,347
Депозитарлық қызмет, қаржы нарықтарына қызмет көрсету және аударым операциялары	3,534,545	2,682,622
	21,174,702	28,491,105

Активтерді басқару бойынша операциялардан түскен комиссиялық кірістерге Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының және «Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ активтерін басқару бойынша қызмет үшін кірістер кіреді. ҚҰБ клиенттердің нұсқауларына сәйкес алынған қаражатты түрлі қаржы құралдарына инвестициялай отырып, төменде аталған ұйымдардың активтерін басқарады.

Зейнетақы активтерін басқарудан түскен комиссиялық кіріс «БЖЗҚ» АҚ-тан алынған. ҚҰБ 2018 жыл ішінде кірістіліктің нысаналы көрсеткішінен асқаны үшін сыйақы алған жоқ (2017 жылы: 9,927,136 мың теңге).

Депозитарлық қызмет пен қаржы нарықтарына қызмет көрсетуден түскен кіріске «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ-тың, «Қазақстан қор биржасы» АҚ-тың (бұдан әрі - ҚҚБ) негізгі қызметінен түсетін кірістер кіреді.

Аударым операцияларынан түскен кіріске «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» РМҚ-ның банкаралық төлемдерден, ақша аударымдарынан және клиринг операцияларынан түскен комиссиялық кірістері кіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

8. КОМИССИЯЛЫҚ ШЫҒЫСТАР

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Активтерді басқару бойынша қызметтер	1,875,123	1,802,904
Брокерлік операциялар	1,863,807	780,925
Кастодиандық қызметтер	207,179	188,900
Басқалары	56,581	8,892
	4,002,690	2,781,621

9. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫМЕН ЖҮРГІЗІЛЕТІН ОПЕРАЦИЯЛАРДАН ТҮСЕТІН ТАЗА ПАЙДА

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	74,732,873	-
Сыртқы басқарудағы активтер	1,258,883	50,745,302
Басқа да туынды қаржы құралдары	(3,167,189)	1,445,392
	72,824,567	52,190,694

Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттармен, қарыздармен және депозиттермен операциялардан түскен таза пайда банк секторын қалыпқа келтіру бағдарламасы шеңберінде қолдау тапқан екінші деңгейдегі банктердің кредиттік рейтингінің көтерілуіне байланысты реттелген облигациялардың әділ құнының өзгеруінен алынған пайданы білдіреді (11-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

10. БАСҚА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАРМЕН ЖҮРГІЗІЛЕТІН ОПЕРАЦИЯЛАРДАН БОЛАТЫН ТАЗА (ЗИЯН) ПАЙДА

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Борыштық инвестициялық бағалы қағаздарды сату	(15,307,913)	4,656,200
Дивидендтер	3,595,213	4,547,471
	(11,712,700)	9,203,671

11. БАНК СЕКТОРЫН ҚАЛЫПҚА КЕЛТІРУ ЖӘНЕ ЕНШІЛЕС ҰЙЫМНЫҢ ШЫҒУЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

ҚҰБ-ның еншілес ұйымы «ҚОҚ» АҚ банктің реттеуші капитал құрамына енгізу үшін өлшемшарттарға сәйкес келетін реттелген борыш талаптарымен ақшалай қаражатты беру арқылы банктерді қаржылық қолдау тетігін іске асырады. «ҚОҚ» АҚ банктің 15 жыл өткен соң өтеу міндеттемесімен сатып алған банктің 4% пайыздық мөлшерлемесімен реттелген облигациялары реттелген борыш болып танылады. Қатысушы банктердің реттелген борышты шығару талаптарында реттелген борышты банктің қаржылық жағдайы нашарлаған және активтерді шығару фактілері айқындалған жағдайда банктің жай акцияларына алмастыру тетігі көзделген. Ұлттық Банк көрсетілген реттелген борышты бастапқы тану кезінде 15% бастап 19.78% дейін нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолданып есептелген әділ құны бойынша көрсетті (21-ескертпе). Бастапқы тану күні номиналдық құны және әділ құны арасындағы айырма пайда немесе зиян құрамында 2017 жылы 585,623,196 мың теңге мөлшерінде банк секторын қалыпқа келтіру бойынша шығыстар ретінде көрсетілді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

11. БАНК СЕКТОРЫН ҚАЛЫПҚА КЕЛТІРУ ЖӘНЕ ЕНШІЛЕС ҰЙЫМНЫҢ ШЫҒУЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР, ЖАЛҒАСЫ

2018 жылы «ҚОҚ» АҚ бір банктің реттелген облигацияларын және 7-10 жыл өткен соң оларды міндетті өтеу міндеттемесімен 9.00-дан 10.95%-ға дейінгі пайыздық мөлшерлемелермен квазимемлекеттік сектордың купондық облигацияларын сатып алды. Ұлттық Банк көрсетілген облигацияларды 10.33%-дан 14.99%-ға дейін нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдалана отырып есептелген бастапқы тану кезінде әділ құны бойынша (21-ескертпе) көрсетті. Квазимемлекеттік сектордың купондық облигациялары эмитентінің халықаралық рейтингтік агенттіктердің сыртқы рейтингі болмағандықтан, осы облигацияларды бастапқы тану кезінде нарықтық пайыздық мөлшерлемені есептеу кезінде тәуелсіз рейтинг пайдаланылды. Бастапқы тану күнгі 102,377,515 мың теңге мөлшеріндегі номиналдық құны мен әділ құны арасындағы айырма 2018 жылы пайда немесе зиян құрамында банк секторын қалыпқа келтіру шығыстары ретінде көрсетілген.

«Проблемалық кредиттер қоры» АҚ (бұдан әрі – «ПҚҚ» АҚ) екінші деңгейдегі банктерде ақшаны бастапқы орналастырудың олар үшін белгіленген лимиттеріне сәйкес алынған соманы нысаналы орналастыруды қамтамасыз етеді. «Мемлекет басшысының 2015 жылғы 30 қарашадағы «Қазақстан жаңа жаһандық нақты ахуалда: өсу, реформалар, даму» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» Қазақстан Республикасының Президентінің 2015 жылғы 25 желтоқсандағы № 143 Жарлығымен бекітілген Жалпыұлттық іс-шаралар жоспарының 7-тармағына, Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің экономикалық және әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз ету жөніндегі 2016 - 2018 жылдарға арналған дағдарысқа қарсы іс-қимыл жоспарының 4-тармағына, сол сияқты Мемлекет басшысының 2017 жылғы 31 қаңтардағы «Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Қазақстан халқына Жолдауының «Макроэкономикалық тұрақтылық» атты үшінші басымдығына сәйкес Ұлттық Банк «ПҚҚ» акционерлік қоғамының жарғылық капиталының мөлшерін ұлғайтты.

2017 жылы «ПҚҚ» АҚ жай акцияларын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті арқылы Қазақстан Республикасының Үкіметіне өтеусіз берілді. «ПҚҚ» АҚ шығуынан болған зиян пайда немесе зиян құрамында 2017 жылы 507,474,058 мың теңге мөлшерінде көрсетілді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

12. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КІРІСТЕР, НЕТТО

	2018 жыл мың теңге	Қайта есептелді 2017 жыл мың теңге
Ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы бойынша салымдар	39,116,807	-
Кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің жарналары, нетто	11,121,918	35,334,081
Коллекциялық монеталарды өткізу	2,019,616	1,483,709
Баспа өнімдерін өткізу	1,038,800	234,006
Медальдарды, белгішелерді және зергерлік бұйымдарды өткізу	178,558	341,743
Негізгі құрал-жабдықтарды жалға беру	4,114	(6,365)
Банкноттар мен монеталарды айналыстан алудан түскен кіріс	-	1,381,338
Басқа да кірістер, нетто	2,126,981	612,654
	55,606,794	39,381,166

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің «Ипотекалық тұрғын үй қарыздарын/ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасын бұдан әрі іске асыру туралы» 2017 жылғы 29 желтоқсандағы № 765 бұйрығына сәйкес 2015 жылғы 24 сәуірдегі № 69 Ипотекалық тұрғын үй қарыздарын/ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасын (бұдан әрі – Ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы) іске асыру бойынша функцияларды «ПҚҚ» АҚ-тан «ҚОҚ» АҚ-қа өтеусіз негізде беру мақұлданды. Осы Ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы шеңберінде 20 жылға дейінгі мерзімге 0.10% және 2.99% пайыздық мөлшерлемелермен екінші деңгейдегі банктерде салымдарды нысаналы орналастыру қамтамасыз етіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

12. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ КІРІСТЕР, НЕТТО, ЖАЛҒАСЫ

Осыған байланысты, Ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы бойынша «ПҚК» АҚ-тың салымдары бойынша талап ету құқықтарын «ҚОҚ» АҚ-тың иеліктен шығаруынан пайда болған кірістерді және 87,914,637 мың теңге дисконтты (18.76%-ға дейін 12.01. нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолданумен есептелген салымдарды бастапқы тану күніне ескерумен номиналдық құны мен әділ құны арасындағы айырма) ескерумен бастапқы тану күніне 39,116,807 мың теңгеге тең алынған салымдар мен ақшаның әділ құнының мөлшерінде танылған 130,000,000 мың теңге жалпы номиналдық талап ету сомасына Ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы бойынша ақшаны (орналастырылмаған қалдық) және 2,968,556 мың теңге мөлшерде проблемалы валютамен берілген қарыздарды қайта қаржыландыруға байланысты қарыз алушылардың қарыздары бойынша сотқа берілген шағым талаптардан төленген мемлекеттік баж сомалары бойынша екінші деңгейдегі банктердің шығындарын өтеуді қамтиды.

Кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің жарналары қатысушы банктердің жарналарынан, тұрақсыздық айыбынан және 31,803,844 мың теңге мөлшеріндегі мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан түсетін түсімнен «ҚДКҚ» АҚ кірістерін, сондай-ақ 20,681,926 мың теңге (2017 жылы 35,363,538 мың теңге және 29,457 мың теңге сәйкесінше) мөлшеріндегі мәжбүрлеп таратылатын банктердің салымшыларына өтеу бойынша шығыстарды қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

13. КРЕДИТТІК ЗИЯНҒА АРНАЛҒАН РЕЗЕРВТЕРДІ ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ (ҚҰРУ)

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Банктердегі және өзге қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	15,409,296	(40,092,150)
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	1,111,640	-
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар	(494,427)	-
Басқа да қаржы активтері	(39,890)	(135,406)
Қорлар	(30,684)	(13,575)
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	(29,768)	-
Басқа да қаржылық емес активтер	(8,846)	-
Негізгі құрал-жабдықтарды теріс қайта бағалау	-	(627,835)
	15,917,321	(40,868,966)

14. БАНКНОТТАР МЕН МОНЕТАЛАРДЫ ШЫҒАРУ ШЫҒЫСТАРЫ

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Монеталар дайындау	1,706,147	1,296,957
Банкноттарды дайындау	795,944	893,468
Басқалары	189,989	194,537
	2,692,080	2,384,962

2018 жылы банкноттар мен монеталарды шығару бойынша шығыстарға жабдықтардың тозуы мен амортизациясы бойынша 1,062,512 мың теңге сомадағы шығыстар кіреді (2017 жыл: 1,474,152 мың теңге).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. ТЫСҚАРЫ ҰЙЫМДАРДЫ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
«Нархоз Университеті» АҚ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Магистратурасын қаржыландыру	53,257	149,432
	53,257	149,432

16. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ШЫҒЫСТАР

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Жалақы	15,533,240	13,893,220
Сыйлықақылар	10,280,138	9,583,180
Әлеуметтік салық	1,770,907	1,603,137
Сақтандыру	682,086	599,360
Оқыту	293,794	245,385
Басқалары	154,361	141,941
	28,714,526	26,066,223

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

17. БАСҚА ДА ЖАЛПЫ ШАРУАШЫЛЫҚ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Ақпараттық және басқа да қызметтер	3,735,331	4,031,509
Табыс салығынан басқа салықтар	1,293,201	964,610
Байланысқа жұмсалатын шығыстар	1,171,488	1,060,937
Негізгі құрал-жабдықтарды жөндеу және қызмет	1,075,717	989,525
Қорлар	948,558	722,461
Іссапар шығыстары	778,950	596,154
Мүлікті өтеусіз беру	603,011	218,135
Өкілдік шығыстар	440,026	232,666
Көлік шығыстары	327,444	338,763
Күзет	297,217	297,415
Коммуналдық төлемдер	234,569	216,270
Жалдау бойынша шығыстар	231,983	209,574
БАҚ-тағы жарнамаға, хабарландыруға және сөз сөйлеуге жұмсалған шығыстар	100,182	7,070
Негізгі құрал-жабдықтарды сақтандыру	51,148	39,387
Басқалары	602,914	935,362
	11,891,739	10,859,838

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

18. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ҮНЕМ

ҚҰБ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес табыс салығын төлеуден босатылған. ҚҰБ еншілес және қауымдасқан ұйымдарының пайдасына табыс салығы салынады.

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыс	(4,264,450)	(2,281,477)
Уақытша айырмалардың туындауы және қалпына келтіру салдарынан кейінге қалдырылған салық активтері/ кейінге қалдырылған салық міндеттемелері шамасының өзгеруі	28,173,198	85,910,408
Табыс салығы бойынша барлығы үнем	23,908,748	83,628,931

2018 жылы ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша мөлшерлеме 20%-ды (2017 жыл: 20%-ды) құрайды.

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлемені есептеу:

	2018 жыл мың теңге	%	Қайта есептелді 2017 жыл мың теңге	%
Табыс салығын шегергенге дейінгі зиян	(211,613,179)	100.00	1,228,120,532	100.00
Табыс салығы бойынша қолданыстағы мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	42,322,636	20.00	245,624,106	20.00
ҚҰБ салық салынбайтын операцияларының әсері	(53,015,409)	(25.05)	(142,682,298)	(11.62)
Бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын кірістер «ҚДКҚ» АҚ қызметі бойынша (шегерілмейтін шығыстар) салынбайтын кірістер	5,969,850	2.82	4,519,406	0.37
«ҚОҚ» АҚ қызметі бойынша салық салынбайтын кірістер	(4,877,026)	(2.30)	8,137,795	0.66
«ҚОҚ» АҚ қызметі бойынша салық салынбайтын кірістер	33,998,479	16.07	-	-
Басқа да шегерілмейтін шығыстар	(489,782)	(0.23)	(31,970,078)	(2.60)
	23,908,748	11.30	83,628,931	6.81

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

18. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ҮНЕМ, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салық активтері және кейінге қалдырылған салық міндеттемелері

Шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің құны және салық салынатын базаны есептеу мақсаты үшін пайдаланылатын сомалар арасында туындайтын уақытша айырмалар 2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық активтерінің және кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің туындауына әкелді. Болашақтағы салық жеңілдіктері, егер Ұлттық Банк есебіне пайдаланылмаған салық зиянын есептеуге болатын пайда алған және егер Қазақстан Республикасының заңнамасында Ұлттық Банктің көрсетілген жеңілдіктерді болашақ кезеңдерде пайдалану қабілетіне теріс әсер ететін өзгерістер болмаған жағдайда ғана берілуі мүмкін.

Табыс салығы бойынша салық салынатын базаның мөлшерін азайтатын уақытша айырмаларды пайдалану мерзімі Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасында шектелмеген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

18. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ҮНЕМ, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салық активтері және кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, жалғасы
2018 жыл және 2017 жыл ішінде уақытша айырмалар шамаларының өзгеруі мынадай болып көрсетілді:

	2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Пайда немесе зиян құрамында көрсетілді	Тікелей капитал құрамында көрсетілді	2018 жылғы 31 желтоқ- сандағы жағдай бойынша қалдық
мың теңге				
Банктердегі және басқа да қаржылық институттардағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	85,953,139	28,185,854	-	114,138,993
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер	(2,451,987)	(77,982)	5,236	(2,524,733)
Басқа да активтер	(8,453)	16,223	-	7,770
Басқа да міндеттемелер	288,958	49,103	-	338,061
Болашақ кезеңге ауыстырылатын салық зияны	25,401	-	-	25,401
	83,807,058	28,173,198	5,236	111,985,492
Танылмаған кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(946)	-	-	(946)
Танылған кейінге қалдырылған салық активтері	83,806,112	28,173,198	5,236	111,984,546
Кейінге қалдырылған салық активтері	86,166,315	28,226,933	780	114,394,028
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(2,360,203)	(53,735)	4,456	(2,409,482)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР

18. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ҮНЕМ, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салық активтері және кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, жалғасы

	2017 жылғы 1 қаңтар- дағы жағдай бойынша қалдық	Пайда немесе зиян құрамында көрсетілді	Тікелей капитал құрамын- да көрсетілді	Еншілес ұйымның шығуы	2017 жылғы 31 желтоқ- сандағы жағдай бойынша қалдық
мың теңге					
Банктердегі және басқа да қаржылық институттардағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	30,005,754	85,953,139	-	(30,005,754)	85,953,139
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер	(2,010,425)	(370,090)	(71,472)	-	(2,451,987)
Басқа да активтер	(21,119)	43,239	-	(30,573)	(8,453)
Басқа да міндеттемелер	5,183	284,120	-	(345)	288,958
Болашақ кезеңге ауыстырылатын салық зияны	25,401	-	-	-	25,401
	28,004,794	85,910,408	(71,472)	(30,036,672)	83,807,058
Танылмаған кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(946)	-	-	-	(946)
Танылған кейінге қалдырылған салық активтері	28,003,848	85,910,408	(71,472)	(30,036,672)	83,806,112
Кейінге қалдырылған салық активтері	30,278,026	85,953,379	(28,418)	(30,036,672)	86,166,315
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(2,274,178)	(42,971)	(43,054)	-	(2,360,203)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

18. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ҮНЕМ, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салық активтері және кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, жалғасы

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 114,138,993 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 85,953,139 мың теңге) мөлшеріндегі кейінге қалдырылған салық активтерін ҚҰБ еншілес ұйымы, «ҚОҚ» АҚ таныды. «ҚОҚ» АҚ басшылығы кейінге қалдырылған салық активтерінің орнын толтыру мүмкіндігін бағалап, «ҚОҚ» АҚ шегерілетін уақытша айырмаларды назарға ала отырып, жеткілікті салық салынатын кіріске ие болады және кейінге қалдырылған салық активтерін тануы негізделген деген қорытынды жасады.

19. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Шетел банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттар	1,325,799,958	294,434,939
Шетел банктеріндегі бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз депозиттер	529,439,660	1,071,828,385
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз «кері репо» мәмілелері	211,202,022	133,768,024
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	107,951,780	49,964,397
Қазақстан банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттар	2,701,841	2,818,922
Қазақстан банктеріндегі бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз теңгемен депозиттер	760,643	1,367,025
Халықаралық есеп айырысу банкіндегі шоттар	231	196
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген ақша қаражаты мен оның баламаларының барлығы	2,177,856,135	1,554,181,888

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шетел банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттарда 1,655,178 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 1,577,664 мың теңге) мөлшерінде «ҚҰБ ҰИК» АҚ-тың басқаруындағы пайдаланылуы шектеулі инвестицияланбаған ақша қаражаты қамтылды, олар ақша баламалары құрамына енгізілмеді.

20. АЛТЫН

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Банктің сақтау орнындағы құймадағы алтын	3,933,174,181	2,752,177,207
Шетел банктерінде депозиттердегі алтын:		
- «А-»-тан «А+» -ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	625,625,519	542,338,662
- «АА-» кредиттік рейтингі бар	390,039,892	395,465,394
- ААА кредиттік рейтингі бар	99,424,512	-
- ВВВ+ кредиттік рейтингі бар	39,307,894	75,094,563
Шетел банктерінде депозиттердегі алтынның барлығы:	1,154,397,817	1,012,898,619
Шетел банкінің сақтау орындарындағы құймадағы алтын:		
- ААА кредиттік рейтингі бар	442,462,978	388,495,269
Шетел банкінің сақтау орындарындағы құймадағы алтынның барлығы	442,462,978	388,495,269
	5,530,034,976	4,153,571,095

Кредиттік рейтингтер «Standard and Poor's» рейтингтік агенттіктің немесе соған ұқсас басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің стандарттарына сәйкес берілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР21. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Шетелдік банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер		
Банктердегі «ностро» түріндегі шоттар		
- «ААА» кредиттік рейтингі бар	381,132,815	130,704,548
- «АА-»-тен «АА+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	410,201,051	13,772,300
- «А-»-тен «А+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	365,137,031	147,050,286
- «ВВВ-»-тен «ВВВ+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	137,421,963	4,234,489
- «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	183,695	423,727
- «В-»-тен «В+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	179,274	80,373
- тағайындалған кредиттік рейтингі	2,119,973	785,984
Банктердегі «ностро» түріндегі шоттардың барлығы	1,296,375,802	297,051,707
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(144,582)	-
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі «ностро» түріндегі шоттардың барлығы	1,296,231,220	297,051,707
Банктегі депозиттер		
- «АА-»-тен «АА+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	143,263,741	1,071,828,385
- тағайындалған кредиттік рейтингі (Халықаралық есеп айырысу банкі)	384,840,376	
Банктегі депозиттер	528,104,117	1,071,828,385
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(101,963)	-
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі банктегі депозиттердің барлығы	528,002,154	1,071,828,385
Басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер		
- «ААА»-ға дейін кредиттік рейтингі бар	-	4,044,807
Басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттердің барлығы	-	4,044,807
Басқа да шоттар мен депозиттер		
Сыртқы басқарудағы инвестицияланбаған ақша қаражаты (22-ескертпе)		
- «АА»- кредиттік рейтингі бар	-	2,580,143
- «А-»-тан «А+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	29,219,660	13,949,413
- «ВВВ-»-тен «ВВВ+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	2,291,839	-
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	877,682	1,030,409
Басқа да шоттар мен депозиттер	32,389,181	17,559,965
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(899,269)	-
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі шоттар мен депозиттердің барлығы	31,489,912	17,559,965

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

21. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Халықаралық валюта қорындағы шоттар	618,979,456	546,926,976
Шетел валютасындағы операциялар бойынша дебиторлық берешек	6,361,671	7,132,135
Халықаралық есеп айырысу банкіндегі шоттар	231	196
Басқа да шоттар мен депозиттердің барлығы	656,831,270	571,619,272
Шетел банктіндегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттердің барлығы	2,481,064,644	1,944,544,171
Банктердегі шоттар, қарыздар мен депозиттер және Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегі		
Екінші деңгейдегі банктердегі еншілес ұйымдардың «ностро» түріндегі шоттары		
- «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	2,022,593	1,978,868
- «В-»-тен «В+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	678,775	823,209
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	302	16,845
Екінші деңгейдегі банктердегі еншілес ұйымдардың «ностро» түріндегі шоттардың барлығы	2,701,670	2,818,922
Банктердегі депозиттер*		
- «А-»-тен «А+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	-	48
- «ВВВ-»-тен «ВВВ+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	-	13
- «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	742,329,724	61,240,962
- «В-»-тен «В+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	45,996,519	1,069,950,794
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	1,111,845	3,210,315
Банктердегі депозиттердің барлығы	789,438,088	1,134,402,132
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(1,362,541)	(3,206,471)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі банктердегі депозиттердің барлығы (11-ескертпе)	788,075,547	1,131,195,661
Берілген қарыздар		
- «ВВВ-»-тен «ВВВ+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	384,747,246	-
- «В-»-тен «В+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	520,671,989	200,537,658
- «ССС» кредиттік рейтингі бар	-	54,423,458
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	51,662,256	715,871
Берілген кредиттердің барлығы (11-ескертпе)	957,081,491	255,676,987
Құнсыздануға арналған резерв	(65,321,063)	-
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендегі берілген қарыздардың барлығы	891,760,428	255,676,987
«БЖЗҚ» АҚ-тың дебиторлық берешегі	411,825	10,302,298
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің дебиторлық берешегі	3,069,013	9,162,372

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

21. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Банктердегі шоттардың, депозиттердің және Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегінің барлығы	<u>1,686,018,483</u>	<u>1,409,156,240</u>
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейін банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттардың, қарыздардың және депозиттердің барлығы	<u>4,234,912,545</u>	<u>3,356,906,882</u>
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервінің барлығы	<u>(67,829,418)</u>	<u>(3,206,471)</u>
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттардың, қарыздардың және депозиттердің барлығы	<u>4,167,083,127</u>	<u>3,353,700,411</u>

* 2018 жылғы 31 желтоқсандағы 737,323,249 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 1,135,054,632 мың теңге) сомасында своп мәмілелерінің активтік бөлігі қамтылған, ол туынды құралдары ретінде емес, ал банктердегі депозиттер ретінде есепке алынады және шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына сәйкес номинал бойынша бағаланады (2-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

21. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау

2018 жыл ішінде шоттар, қарыздар және депозиттер бойынша зиянға арналған бағалау резервінің өзгеруі мынадай болып көрсетілді:

мың теңге	2018 ж.				2017 ж.
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы	Барлығы
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар және депозиттер					
1 қаңтардағы қалдық (ХҚЕС 9)	15,127,182	248,346	66,581,870	81,957,398	3,552,222
- 1-сатыға аударым	14,131	(14,131)	-	-	-
Шығындарға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(12,287,847)	(234,167)	(48,459,643)	(60,981,657)	40,092,150)
Қайта құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері*	5,757,366	6,588,091	33,226,904	45,572,361	-
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	-	-	-	-	(345,751)
Есептен шығару	-	-	-	-	40,092,150
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	450,372	22	830,922	1,281,316	-
31 желтоқсандағы қалдық	9,061,204	6,588,161	52,180,053	67,829,418	3,206,471

* Сатылар арасындағы аталған кредиттер аударымдарын қосқанда, бір жыл ішінде құрылған жаңа қаржы активтерін қамтиды.

Кредиттік сапаны талдау

Келесі кестеде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттардың, қарыздардың және басқа да қаржы институттарының кредиттік сапасы туралы ақпарат ұсынылды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

21. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік сапаны талдау, жалғасы

	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
<i>Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар және депозиттер</i>				
«ААА» кредиттік рейтингі бар	381,132,815	-	-	381,132,815
- «АА»-тен «АА+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	553,464,792	-	-	553,464,792
- «А»-тен «А+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	394,356,691	-	-	394,356,691
«BBB»-тен «BBB+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	525,172,690	2,769,196	-	527,941,886
«BB»-тен «BB+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	744,536,012	-	-	744,536,012
«B»-тен «B+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	361,322,252	206,204,305	-	567,526,557
Тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	1,013,773,739	-	52,180,053	1,065,953,792
Жалпы баланстық құны	3,973,758,991	208,973,501	52,180,053	4,234,912,545
Шығындарға арналған бағалау резерві	(9,061,204)	(6,588,161)	(52,180,053)	(67,829,418)
Баланстық құны	3,964,697,787	202,385,340	-	4,167,083,127

Кредиттік рейтингтер «Standard and Poor's» рейтингтік агенттігінің немесе соған ұқсас басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің стандарттарына сәйкес берілген.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің қарсы агент-банкте (2017 жылғы 31 желтоқсанда: бір қарсы агент-банкте) сомасы меншікті капиталдың 10%-нан асатын шоттары мен депозиттері (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 1,071, 828,385 мың теңге) болмады.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан банктерінде 2,701,670 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 2,818,922 мың теңге) сомасына ашылған «ностро» түріндегі шоттар ҚҰБ еншілес ұйымдарына тиесілі.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 35,215,244 мың теңге сомаға қарыздар 90 күннен астам мерзімге ұзартылды (2017 жылғы 31 желтоқсанда: жоқ) және олар бойынша 100% мөлшерінде резервтер жасалды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**21. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ
ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР,
ЖАЛҒАСЫ**

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша қарыздар құрамына келісімі өзгертілген және қарсы жағдайда мерзімі өтіп кететін немесе құнсызданатын сомасы 35,000,000 мың теңге екінші деңгейдегі банктерге берілген қарыздар кіреді. Аталған өзгерістердің мақсаты банктермен арақатынасты басқару және қайтарылатын берешек сомасын барынша көбейту болған. Шарт талаптары өзгертілген қарыздар 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы шоғырландырылған қаржылық есепті шығарған күні қарыз алушылардың шарттардың жаңа талаптарын орындауы себепті, құнсызданудың жеке белгілері жоқ активтер санатына жатқызылған.

2017 жыл ішінде екінші деңгейдегі банкке берілген банктік қарызға 40,118,840 мың теңге мөлшерінде резерв құрылды және одан әрі банктік және өзге де операцияларды жүргізуге және депозиттерді қабылдау, жеке және заңды тұлғалардың банктік шоттарын ашу бөлігінде бағалы қағаздар нарығындағы қызметті жүзеге асыруға берілген лицензияның қолданысын тоқтата тұру туралы ҚҰБ шешімінің қабылдануына байланысты активті есептен шығару жүзеге асырылды.

2017 жыл ішінде «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ құнсыздануға арналған резервін 319,061 мың теңге мөлшерінде есептен шығару көрініс тапты.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

22. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ

Өзгерістері пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарына 2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мыналар қамтылды:

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Активтер		
Сыртқы басқарудағы активтер		
Хедж-қорлар, жеке капитал және жылжымайтын мүлік қорлары	226,774,826	-
Фьючерстер	2,976,093	186,630
Форвардтар	866,367	90,890
Корпоративтік облигациялар	-	537,900,544
Мемлекеттік облигациялар	-	441,133,927
Агенттік облигациялар	-	9,357,736
Корпоративтік акциялар	-	23,319
Жеке басқарудағы активтер		
Своп	3,341,113	176,098
Фьючерстер	15,169	206,994
Форвардтар	-	3,701
Пайда немесе зиянарқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының барлығы	233,973,568	989,079,839
Міндеттемелер		
Сыртқы басқарудағы міндеттемелер		
Форвардтар	(119,529)	(306,123)
Фьючерстер	(577,869)	(23,655)
Жеке басқарудағы міндеттемелер		
Фьючерстер	(802,969)	-
Своп	(6,208,992)	(156,443)
Форвардтар	-	(179,700)
Пайда немесе зиянарқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының барлығы	(7,709,359)	(665,921)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****22. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯНАРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША
БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ**

Баламалы құралдарға инвестициялар алтын-валюта активтерінің инвестициялық стратегиясына және Ұлттық Банк Басқармасының 2018 жылғы 28 мамырдағы № 100 қаулысымен бекітілген Ұлттық Банктің алтын-валюта активтері балама құралдарының портфелін басқару жөніндегі инвестициялық стратегиясына сәйкес, сондай-ақ Ұлттық Банк пен «ҚҰБ ҰИК» АҚ арасында жасалған 2013 жылғы 29 наурыздағы № 122ҰБ/10 Сенімгерлікпен инвестициялық басқару туралы шартының талаптарына сәйкес хедж-қорларға, жеке капитал қорлары мен жылжымайтын мүлік қорларына инвестицияларды қамтиды. Ұлттық Банктің алтын-валюта активтерінің бір бөлігін активтердің балама сыныптарына инвестициялауды «ҚҰБ ҰИК» АҚ хедж-қорларға, жеке капитал қорлары мен жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялау мақсатында құрылған компаниялар және/немесе арнайы мақсаттағы әріптестіктер арқылы жүзеге асырады.

Хедж-қорларға инвестициялар

«ҚҰБ ҰИК» АҚ басқаруындағы хедж-қорларға инвестициялар (бұдан әрі - «Хедж-қорларға инвестициялар портфелі») қордың құрылымы арқылы қорлардың әр түрлі нарықтардағы белгілі бір инвестициялық стратегияларға сәйкес инвестициялау үшін инвесторлардың қаражатын жинақтау мақсатында құрылған әр түрлі инвестициялық қорларға және қаржы құралдарының әр түрлі типтеріне инвестицияларын білдіреді. 2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Хедж-қорларға инвестициялар портфелін географиялық бөлу негізінен Солтүстік Америка мен Еуропаға келеді. Хедж-қорларға инвестициялау валютасы – АҚШ доллары. Инвестициялық қорлар компаниялар немесе әріптестіктер түрінде ұйымдастырылған. Өз кезегінде бұл инвестициялық қорлар позицияларының қомақты бөлігін баға белгіленетін нарықтық құны бойынша бағаланатын өтімділігі жоғары бағалы қағаздарда және туынды қаржы құралдарында, сондай-ақ әділ құны бойынша бағаланатын өтімділігі төмен бағалы қағаздарда және туынды қаржы құралдарында ұстайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**22. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША
БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ****Жеке капитал қорларына инвестициялар**

«ҚҰБ ҰИК» АҚ басқаруындағы жеке капитал қорларына инвестициялар (бұдан әрі, «Жеке капитал портфелі») акционерлік капиталға немесе инвестицияланатын компаниялардың бағалы қағаздарына инвестициялау үшін инвесторлардың қаражатын жинақтау мақсатында жүзеге асырылатын қорларға инвестицияларды және қордың құрылымы арқылы қорлардың қорлармен тең инвестицияларын білдіреді. Инвестициялық қорлар компаниялар немесе әріптестіктер түрінде ұйымдастырылуы мүмкін. Жеке капитал портфеліне әр түрлі секторлар мен өңірлерге инвестициялайтын қорлар кіреді. 2017 және 2016 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша портфельдің ең көп бөлігін ақпараттық технологиялар секторына, тұтынушылық тауарлар мен таңдаулы сұраныс және жаппай тұтыну қызметтері секторына, денсаулық сақтау, индустриалды және қаржы секторларына тікелей инвестицияларға қатысу құрайды. Инвестициялардың негізгі бөлігі Солтүстік Америкаға және Батыс Еуропаға келеді. Қорларға инвестициялаудың негізгі валютасы – АҚШ доллары, сондай-ақ еуромен және фунт стерлингпен де инвестициялар бар.

Жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялар

«ҚҰБ ҰИК» АҚ басқаруындағы жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялар (бұдан әрі «Жылжымайтын мүлік портфелі») жалдау төлемінен және/немесе жылжымайтын мүлік құнының өсуінен кіріс алу мақсатында қорлардың қор құрылымы арқылы қорларға жүзеге асырылатын инвестицияларды білдіреді. Инвестициялық қорлар компаниялар немесе әріптестіктер түрінде ұйымдастырылуы мүмкін. Жылжымайтын мүлікке инвестициялау портфелі әр түрлі өңірлердегі ғимараттардың әр түрлі типтеріне инвестициялайтын қорлар кіреді. Жылжымайтын мүлікке инвестициялау 2018 жылы басталды. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша портфельдің ең көп бөлігін Еуропадағы жылжымайтын мүлік объектілері құрайды. Жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялаудың негізгі валютасы – АҚШ доллары, сондай-ақ еуромен де инвестициялар бар.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

22. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының бір бөлігі тиісінше активтерді басқарумен шұғылданатын жеті шетелдік ұйымның (2017 жылғы 31 желтоқсанда: алты) басқаруында болды. Мандатқа қарай менеджерлер қаражатты белгіленген кірісі бар қаржы құралдарына және үлестік қаржы құралдарына инвестициялайды, сондай-ақ оларға туынды құралдарды пайдалануға рұқсат берілген.

Сыртқы басқарудағы активтер портфельдерінің мынадай инвестициялық стратегиялары бар:

Сыртқы басқарушы	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге	Стратегия	Индекс
«ҚҰБ Ұлттық инвестициялық корпорациясы» АҚ	226,774,826	-	Баламалы құралдар	80% - MSCI ACWI Investable Market Net Total Return Index (M1WDIM), 20% - Barclays Global Aggregate Bond Index (LEGATRUH)
Amundi Corporate Bonds	2,481,887	82,462,153	Инвестициялық деңгейдегі ауқымды корпоративтік облигациялар	ICE BofAML Q847 Custom Index

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

22. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

Сыртқы Басқарушы	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге	Стратегия	Индекс
Nomura Asset Management U.K. Limited	586,352	337,708,251	Инвестициялық деңгейдегі ауқымды корпоративтік облигациялар	ICE BofAML Q847 Custom Index
Wellington	58,239	81,099,680	Инвестициялық деңгейдегі ауқымды корпоративтік облигациялар	ICE BofAML Q847 Custom Index
Aviva Investors Global Services Limited	18,584	266,651,939	Дамушы нарықтардың тұрақты валютадағы облигациялары	ICE BofAML Q846 Custom Index
Deutsche Asset Management International GmbH	-	220,419,089	Дамушы нарықтардың тұрақты валютадағы облигациялары	ICE BofAML Q846 Custom Index
SSB	-	22,156	Транзиттік басқару	Жоқ
Сыртқы басқарудағы таза активтердің барлығы	<u>229,919,888</u>	<u>988,363,268</u>		

2018 жылғы 31 желтоқсанда сыртқы басқарудағы портфельдерге жататын, сомасы 32,389,181 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 17,559,965 мың теңге) құрайтын инвестицияланбаған қалдықтар «банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер» бабында көрсетілген (21-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

22. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

Төмендегі кестеде 2017 жылдың 31 желтоқсан жағдайы бойынша кредиттік портфельді құрайтын белгіленген кірісі бар активтердің кредиттік сапасы бағаланған:

	2017 жыл мың теңге
Мемлекеттік облигациялар	
- «А»-тен «ААА»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	176,838,177
- «BBB»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	247,615,389
- «BB»-дан «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	16,680,361
	441,133,927
Корпоративтік облигациялар	
- «А»-тен «ААА»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	204,947,912
- «BBB»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	326,375,514
- «BB»-дан «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	6,577,118
	537,900,544
Агенттік облигациялар	
- «А»-тен «ААА»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	5,341,219
- «BBB»-тен «BBB+» дейінгі кредиттік рейтингі бар	4,016,517
	9,357,736
Сыртқы басқарудағы борыштық қаржы құралдарының барлығы	988,392,207

Кредиттік рейтингтер «Standard and Poor's» рейтингтік агенттігінің немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің ұқсас стандарттарына сәйкес берілген.

2018 жылы ХҚЕС (IFRS) 9 өтуге байланысты, 2(а) Ескертпесінде көрсетілген модификацияны ескеріп, сыртқы басқарудағы инвестициялық бағалы қағаздар «Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары» санатынан «Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша» санатына қайта жіктелді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

22. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

Келесі кестеде сыртқы басқарудағы портфельдерді қоспағанда, негізгі валюталар бөлігінде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шарттарға сәйкес мәміленің орташа алынған валюталық бағамдарын және өтеуге дейін қалған мерзімдерін көрсете отырып, Ұлттық Банктің туынды құралдарымен операциялар бойынша өтелмеген қалдықтарының келісілген сомалары көрсетіледі.

	Шарт бойынша сомасы/ мәміленің шартты сомасы мың теңгемен		Мәміленің орташа алынған фьючерстік бағалары / валюталық бағамдар	
	2018 жыл	2017 жыл	2018 жыл	2017 жыл
Своп				
Үш айдан аз кезеңде				
Жапон иенасына еуро сатып алу	48,330,700	-	130.31	-
Жапон иенасына АҚШ долларын сатып алу	38,420,000	32,431,068	112.14	112.72
Жапон иенасына АҚШ долларын сатып алу	19,210,000	-	112.33	-
Жапон иенасына Австралия долларын сатып алу	10,820,800	10,386,000	79.63	86.39
Форвардтар				
үш айдан аз кезеңде				
Жапон иенасына АҚШ долларын сатып алу	-	33,791,291	-	113.10
Еуроға Канада долларын сатып алу	-	769,051	-	1.51
Еуроға Австралия долларын сатып алу	-	727,020	-	1.54
Фунт стерлингке жапон иенасын сатып алу	-	442,500	-	152.30
Фьючерс				
үш айдан аз кезеңде				
Еуроны сату	(12,824,683)	(14,967,196)	162.16	163.41
үш айдан асатын кезеңде				
Еуроны сату	(31,276,149)	-	442.85	-
Жапон иенасын сату	(23,992,930)	-	3.49	-
Ағылшын фунт стерлингін сату	(7,621,568)	-	487.78	-
АҚШ қазынашылық облигацияларын сату	-	(9,622,670)	-	79,829.30
	41,066,170	53,957,064	-	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

23. «КЕРІ РЕПО» МӘМІЛЕЛЕРІ

Халықаралық қаржы институттары мен қазақстандық банктер:	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
- «ААА» кредиттік рейтингі бар	206,181,885	167,368,164
- «ВВВ-» кредиттік рейтингі бар	16,471,637	16,866,119
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	-	166,123
	222,653,522	184,400,406

Кредиттік рейтингтер «Standard and Poor's» рейтингтік агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің ұқсас стандарттарына сәйкес берілген.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «кері репо» келісімдері бойынша қамтамасыз ету ретінде қабылданған қаржы активтерінің әділ құны 231,752,152 мың теңгені (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 181,444,876 мың теңге) құрайды.

2017 жылы тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ 166,123 мың теңге сомаға «кері репо» мәмілелері «ҚҚБ» АҚ авторепо нарығында жасалды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

24. БАСҚА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР ЖӘНЕ САТУҒА АРНАЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Борыштық құралдар		
Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар		
Мемлекеттік облигациялар		
АҚШ Үкіметінің қазынашылық міндеттемелері	1,651,727,431	2,560,168,950
Ұлыбритания Үкіметінің қазынашылық міндеттемелері	122,781,376	119,299,041
Корея Үкіметінің қазынашылық облигациялары	95,982,696	74,757,184
Австралия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	79,423,068	86,533,333
Канада Үкіметінің қазынашылық облигациялары	68,869,604	57,088,820
Франция Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	66,617,475	59,120,806
Катар Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	66,292,364	-
Индонезия Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	63,507,157	-
БАӘ Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	58,042,448	-
Колумбия Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	54,827,108	-
Польша Үкіметінің қазынашылық облигациялары	47,663,137	-
Жапония Үкіметінің қазынашылық облигациялары	42,823,435	30,222,804
Мексика Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	42,163,573	-
Чили Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	40,080,984	-
Филиппин Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	37,235,426	-
Литва Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	16,078,164	-
Перу Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	8,916,921	-
Малайзия Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	8,119,690	-
Панама Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	8,001,916	-
Венгрия Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	6,294,300	-
Италия Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	4,146,172	-
Оман Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	3,874,983	-
Намибия Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	3,333,391	-
Қытай Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	2,703,422	51,499,580
ОАР Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	2,360,913	-
Уругвай Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	1,760,986	-
Германия Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	1,365,777	-
Румыния Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	1,174,226	-
Марокко Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	1,157,555	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

24. БАСҚА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР ЖӘНЕ САТУҒА АРНАЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Финляндия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	-	33,158,226
Нидерланд Үкіметінің қазынашылық облигациялары	-	14,110,471
Австрия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	-	6,247,610
Мемлекеттік облигациялардың барлығы	2,607,325,69	3,092,206,825
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары		
- «AAA» кредиттік рейтингі бар	98,726,830	169,292,399
- «AA+» кредиттік рейтингі бар	12,602,225	16,531,785
- «AA» кредиттік рейтингі бар	221,661,771	67,273,080
- «AA-» кредиттік рейтингі бар	25,005,087	32,553,231
- «A+» кредиттік рейтингі бар	68,757,370	41,805,473
- «A» кредиттік рейтингі бар	4,677,256	4,013,642
- «A-» кредиттік рейтингі бар	-	66,290,277
- «BBB» кредиттік рейтингі бар	1,967,915	-
- «BBB» кредиттік рейтингі бар	3,664,039	-
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	437,062,493	397,759,887

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

24. БАСҚА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР ЖӘНЕ САТУҒА АРНАЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары		
- «А»-тен «ААА»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	405,125,504	218,828,173
- «BBB+»-тен «BBB-»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	355,009,976	4,366,205
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигацияларына инвестициялардың барлығы	760,135,480	223,194,378
Хедж-қорға инвестициялар	-	64,241,357
Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	3,804,523,671	3,777,402,447
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің қазынашылық міндеттемелері	421,008,711	600,171,341
Қазақстан қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары	7,070,051	13,538,958
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейінгі қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	428,078,762	613,710,299
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерві	-	(75,829)
Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	428,078,762	613,634,470
Борыштық құралдарға инвестициялардың барлығы	4,232,602,433	4,391,036,917
Үлестік құралдар		
«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ акциялары	750,000,000	750,000,000
Жеке капитал қорына инвестициялар	-	55,876,872
Корпоративтік акциялар	15,244,441	79,854
Үлестік құралдарға инвестициялардың барлығы	765,244,441	805,956,726
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейін басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың барлығы	4,997,846,874	5,197,069,472
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерві	(883,897)	(75,829)
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың барлығы*	4,997,846,874	5,196,993,643

* Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар әділ құны бойынша көрсетіледі, ал шығынға арналған резерв басқа жиынтық кіріс құрамында танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

24. БАСҚА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР ЖӘНЕ САТУҒА АРНАЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік рейтингтер «Standard and Poor's» рейтингтік агенттігінің стандарттарына немесе басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің ұқсас стандарттарына сәйкес берілген.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша нарықтық құны 134,048,963 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 296,876,815 мың теңге) болатын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары «репо» мәмілелері бойынша кепіл ретінде болды.

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті алдау

Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резервінің 2018 жылғы өзгеруі былайша көрсетілген:

мың теңге	2018 ж.				2017 ж.
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы	Барлығы
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар					
1 қаңтардағы қалдық	530,335	1,292,262	-	1,822,597	75,829
- 1-кезеңге аудару	280,209	(280,209)	-	-	-
- 2-кезеңге аудару	(4,202)	4,202	-	-	-
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтің таза өзгеруі	(873,111)	(1,001,135)	-	(1,874,246)	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	556,837	205,769	-	762,606	-
Валюта бағамының өзгерістері және өзге өзгерістер	110,166	62,774	-	172,940	-
31 желтоқсандағы қалдық	600,234	283,663	-	883,897	75,829

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

24. БАСҚА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР ЖӘНЕ САТУҒА АРНАЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік сапаны талдау

Келесі кестеде 2018 жылғы 31 желтоқсан жағдайы бойынша басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың кредиттік сапасы туралы ақпарат ұсынылған.

мың теңге	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
<i>Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздар</i>				
«ААА» кредиттік рейтингі бар	248,385,279	-	-	248,385,279
«АА-»-тен «АА+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	2,407,640,139	9,132,300	-	2,416,772,439
«А-»-тен «А+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	540,116,608	2,388,892	-	542,505,500
«ВВВ-»-тен «ВВВ+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,003,898,461	14,680,703	-	1,018,579,164
«ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	688,212	5,694,304	-	6,382,516
Тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	765,221,976	-	-	765,221,976
Жалпы баланстық құны	4,965,950,675	31,896,199		4,997,846,874
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерві	(600,234)	(283,663)	-	(883,897)
Баланстық құны – әділ құны	4,965,950,675	31,896,199	-	4,997,846,874

Бағасы белгіленбейтін үлестік құралдар

Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ 2018 жылғы 750,000,000 мың теңге (2017 жылғы 750,000,000 мың теңге) сомасындағы бағасы белгіленбейтін жай акцияларын білдіреді, олардың әділ құнын тиісті деңгейдегі сенімділікпен бағалау мүмкін емес. Көрсетілген үлестік бағалы қағаз үшін нарық болған жоқ және соңғы кездері айтылған салымдардың әділ құнын растайтын мәмілелер жүзеге асырылмаған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР25. АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ БОЙЫНША
БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР ЖӘНЕ
ӨТЕУ МЕРЗІМІНЕ ДЕЙІН ҰСТАЛАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛАР

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар		
«АА+» кредиттік рейтингі бар мемлекеттік облигациялар	116,587,023	-
«ААА» кредиттік рейтингі бар еурооблигациялар	105,488,358	-
«А+» кредиттік рейтингі бар мемлекеттік облигациялар	76,019,323	-
«ААА» кредиттік рейтингі бар корпоративтік облигациялар	1,856,484	-
	299,951,188	-
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(83,729)	-
Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың баланстық құны	299,867,459	-
Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар		
«ВВВ-» кредиттік рейтингі бар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары (2017 жыл: «ВВВ-»)	356,301,099	40,230,902
Екінші деңгейдегі банктердің және басқа ұйымдардың бағалы қағаздары	16,434,242	25,944
Шымкент қ. әкімдігінің муниципалдық облигациялары	10,045,138	-
	382,780,479	40,256,846
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(42,791)	(3,892)
Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың баланстық құны	382,737,688	40,252,954
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейін инвестициялық бағалы қағаздардың барлығы	682,731,667	40,256,846
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(126,520)	(3,892)
Инвестициялық бағалы қағаздардың барлығы	682,605,147	40,252,954

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтің 2018 жылғы өзгеруі былайша көрсетілген:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**25. АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ БОЙЫНША
БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР ЖӘНЕ
ӨТЕУ МЕРЗІМІНЕ ДЕЙІН ҰСТАЛАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛАР,
ЖАЛҒАСЫ****Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау, жалғасы**

мың теңге	2018 ж.				2017 ж.
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы	Барлығы
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар					
1 қаңтардағы қалдық	96,752	-	-	96,752	39,859
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтің таза өзгеруі	29,538	-	-	29,538	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	230	-	-	230	-
Есептен шығару	-	-	-	-	(35,967)
31 желтоқсандағы қалдық	126,520	-	-	126,520	3,892

Кредиттік сапаны талдау

Келесі кестеде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың кредиттік сапасы туралы ақпарат ұсынылған.

	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
<i>Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар</i>				
«AAA» кредиттік рейтингі бар	107,344,842	-	-	107,344,842
«AA-»-тен «AA+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	116,587,023	-	-	116,587,023
«A-»-тен «A+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	76,019,323	-	-	76,019,323
«BBB-»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	356,301,099	-	-	356,301,099
Тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	26,479,380	-	-	26,479,380
Жалпы баланстық құны	682,731,667	-	-	682,731,667
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерві	(126,520)	-	-	(126,520)
Баланстық құны	682,605,147	-	-	682,605,147

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ
ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛ-ЖАБДЫҚТАР МЕН МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

	Жер, үйлер мен ғимараттар	Жиһаз бен жабдықтар	Компьютерлік жабдықтар	Көлік құралдары	Аяқталмаған құрылыс/ орнатылмаған жабдық	Материалдық емес активтер	Барлығы
мың теңге							
Нақты шығын/ қайта бағаланған құны							
2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	36,495,352	30,658,809	3,361,526	1,529,778	1,359,357	5,363,488	78,768,310
Түсімдер	307,630	3,287,010	593,752	1,666,839	4,365,925	4,566,255	14,787,411
Шығынға жазу	(28,630)	(216,426)	(60,120)	(36,964)	-	(24,424)	(366,564)
Есептен шығару	(144,457)	(477,627)	(1,341)	(180,336)	(2,262,932)	(2,284,588)	(5,351,281)
Аударымдар	6,566	(5,246)	-	-	-	(1,320)	-
2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	36,636,461	33,246,520	3,893,817	2,979,317	3,462,350	7,619,411	87,837,876
Амортизация мен тозу және құнсызданудан болған шығындар							
2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	112,020	11,170,877	2,200,868	392,028	-	2,593,696	16,469,489
Бір жылда есептелген амортизация мен тозу	1,613,713	2,072,631	373,462	353,536	-	616,535	5,029,877
Шығынға жазу	(22,773)	(201,917)	(55,167)	(34,289)	-	(33,776)	(347,922)
Есептен шығару	(160,416)	(492,330)	(19,656)	(101,835)	-	(304,525)	(1,078,762)
2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	1,542,544	12,549,261	2,499,507	609,440	-	2,871,930	20,072,682
2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық құны	35,093,917	20,697,259	1,394,310	2,369,877	3,462,350	4,747,481	67,765,194

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛ-ЖАБДЫҚТАР МЕН МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

мың тенге	Жер, үйлер мен ғимараттар	Жиһаз бен жабдықтар	Компьютерлік жабдықтар	Көлік құралдары	Аяқталмаған құрылыс/ орнатылмаған жабдық	Материалдық емес активтер	Барлығы
Нақты шығын/ қайта бағаланған құны							
2017 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	31,734,073	29,285,727	3,020,515	1,360,599	2,174,815	4,971,537	72,547,266
Түсімдер	586,148	3,537,769	1,102,083	237,621	2,198,036	2,100,802	9,762,459
Шығынға жазу	(513,522)	(1,407,062)	(760,988)	(36,386)	(3,013,494)	(1,227,558)	(6,959,010)
Есептен шығару	(2,242,684)	(757,625)	(84)	(27,622)	-	(481,293)	(3,509,308)
Қайта бағалау	7,555,025	-	-	(287)	-	-	7,554,738
Құнсызданудан болған шығындар	(623,688)	-	-	(4,147)	-	-	(627,835)
2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	36,495,352	30,658,809	3,361,526	1,529,778	1,359,357	5,363,488	78,768,310
Амортизация мен тозу және құнсызданудан болған шығындар							
2017 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	1,393,576	10,410,114	2,457,162	126,782	-	2,893,239	17,280,873
Бір жылда есептелген амортизация мен тозу	1,392,891	2,038,482	278,903	299,839	-	589,048	4,599,163
Шығынға жазу	(345,552)	(520,094)	(535,113)	(6,568)	-	(407,298)	(1,814,625)
Есептен шығару	(2,242,684)	(757,625)	(84)	(27,622)	-	(481,293)	(3,509,308)
Қайта бағалау	(86,211)	-	-	(403)	-	-	(86,614)
2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	112,020	11,170,877	2,200,868	392,028	-	2,593,696	16,469,489
2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық құны	36,383,332	19,487,932	1,160,658	1,137,750	1,359,357	2,769,792	62,298,821

2018 жылы және 2017 жылы негізгі құрал-жабдықтар объектілерін сатып алумен немесе құрылысымен байланысты қарыздар бойынша капиталдандырылған шығындар болған жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**26. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛ-ЖАБДЫҚТАР МЕН МАТЕРИАЛДЫҚ
ЕМЕС АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ****Активтердің құнын қайта бағалау**

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің меншігіндегі үйлер мен ғимараттар, көлік құралдары қайта бағаланған жоқ.

Жер учаскелерінің, үйлердің, ғимараттардың және көлік құралдарының әділ құны әділ құн иерархиясының 3-деңгейіне жатқызылады.

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің меншігіндегі көлік құралдары қайта бағаланған жоқ, үйлер мен ғимараттарды қайта бағалау жүргізілді.

Бағалауды жылжымайтын мүлікті тәуелсіз бағалаушылар: «Сенімді жол» ЖШС; «Ареопаг Консалтинг» ЖШС; «Тәуелсіз бағалау-заң орталығы» ЖШС; «AsiaStandard» ДК; «Д.А.Д» ЖШС; «ATYRAUCITY» ЖШС; «Казтуганов М.А.» ДК; «Альфа Эксперт» ТБК» ЖШС; «Активтерді Бағалау Орталығы» ЖШС; «UKCONSULTING-LINE» ЖШС; «Тәуелсіз бағалау-заң орталығы» ЖШС; «Қарағанды Бағалау Орталығы» ЖШС; «Базис» сараптамалық агенттігі» ЖШС; «AdalExpert» ЖШС; «АқтауЭкспертиза» ЖШС жүргізді. Бағалау халықаралық бағалау стандарттарының талаптарына және Қазақстан Республикасының бағалау стандарттарына сәйкес жүргізілді. Үйлер мен ғимараттардың әділ құнын айқындау үшін есептеу кезінде салмақ коэффициенттері тағайындала отырып, салыстырмалы және шығындық тәсіл қолданылды. Шығындық тәсіл қайта бағалау объектілері үшін белсенді нарық болмаған кезде пайдаланылды.

Жер учаскелерінің, үйлердің, ғимараттардың және көлік құралдарының құны қайта бағаланбаған жағдайда, олардың 2018 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құны 12,347,138 мың теңге болар еді (2017 жылғы 31 желтоқсан: 10,939,705 мың теңге).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

27. БАСҚА АКТИВТЕР

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша алынатын шоттар	884,695,840	-
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар	36,059,391	-
Басқа дебиторлық берешек	14,816,641	14,308,649
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейін басқа қаржы активтерінің барлығы	935,571,872	14,308,649
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптарға қатысты күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(494,427)	-
Басқа қаржы активтері бойынша құнсыздануға арналған резерв	(286,369)	(236,942)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(780,796)	(236,942)
Басқа қаржы активтерінің барлығы	934,791,076	14,071,707
Қорлар	23,686,242	4,334,518
Тазартылған және тазартылмаған бағалы металдар мен тастар	2,248,882	1,651,605
Негізгі құрал-жабдықтарға алдын ала төлемдер	501,045	720,803
Басқалар	3,992,424	736,741
Басқа да қаржылық емес активтердің барлығы	30,428,593	7,443,667
Басқа да активтердің барлығы	965,219,669	21,515,374

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша алынатын шоттарда 2019 жылғы 10 қаңтар және 2019 жылғы 11 қаңтар өтеу мерзімі бар KZW1KD074873 және KZW1KD074881 эмиссиялары бойынша мәміле жасау күніне ҚҰБ борыштық бағалы қағаздарын орналастыру құны көрсетіледі. Мәмілелер бойынша есеп айырысу тиісінше 2019 жылғы 03 қаңтар және 2019 жылғы 04 қаңтар шығару күніне жүзеге асырылатын болады.

Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар «7-20-25. Әрбір отбасына баспана алудың жаңа мүмкіндіктері» ипотекалық тұрғын үй кредиттеу бағдарламасы шеңберінде екінші деңгейдегі банктерден сатып алынған «Баспана» ИҰ» АҚ-тың ипотекалық тұрғын үй қарыздары бойынша ұзақ мерзімді талап ету құқығын білдіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

27. БАСҚА АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау

Сатып алынған қарыздар бойынша талаптардың күтілетін кредиттік зиянға арналған резервінің 2018 жылғы өзгеруі былайша көрсетілген:

мың теңге	2018 ж.				2017 ж.
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы	Барлығы
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар					
1 қаңтардағы қалдық	-	-	-	-	-
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	493,261	-	1,166	494,427	-
31 желтоқсандағы қалдық	<u>493,261</u>	<u>-</u>	<u>1,166</u>	<u>494,427</u>	<u>-</u>

2018 жылғы басқа қаржы активтерінің құнсыздануға арналған бағалау резервінің өзгеруі былайша көрсетілген:

мың теңге	2018 ж.				2017 ж.
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы	Барлығы
Басқа қаржы активтері					
31 желтоқсандағы қалдық	236,942	-	-	236,942	175,266
ХҚЕС (IFRS) 9 өту әсері	15,472	-	-	15,472	-
1 қаңтардағы қалдық	252,414	-	-	252,414	175,266
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	39,890	-	-	39,890	135,406
Шығынға жазу	(5,935)	-	-	(5,935)	(73,730)
31 желтоқсандағы қалдық	<u>286,369</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>286,369</u>	<u>236,942</u>

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

27. БАСҚА АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік сапаны талдау

Келесі кестеде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын басқа қаржы активтерінің кредиттік сапасы туралы ақпарат ұсынылған.

мың теңге	2018 ж.				2017 ж.
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы	Барлығы
Басқа да қаржы активтері					
Мерзімі өтпеген	935,288,322	-	-	935,288,322	14,068,467
31-90 күнге мерзімі өткен	-	51,175	-	51,175	14,136
91-180 күнге мерзімі өткен	-	-	15,852	15,852	6,516
181-360 күнге мерзімі өткен	-	-	216,523	216,523	219,530
Жиынтық баланстық құны	935,288,322	51,175	232,375	935,571,872	14,308,649
Зиянға арналған бағалау резерві	(780,796)	-	-	(780,796)	(236,942)
Баланстық құны	934,507,526	51,175	232,375	934,791,076	14,071,707

28. АЙНАЛЫСТАҒЫ АҚША

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Айналыстағы банкноттар мен монеталар	2,620,735,396	2,258,995,388
Кассадағы және резервтік қордағы банкноттар мен монеталарды шегергенде	(1,405,719)	(1,319,575)
	2,619,329,677	2,257,675,813

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

29. БАНКТЕРДІҢ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНЫҢ ШОТТАРЫ МЕН ДЕПОЗИТТЕРІ

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Шетел банктерінің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері		
Халықаралық қаржы ұйымдарының ағымдағы шоттары	513,093,468	453,367,473
ЭЫДҰ құрамына кіретін елдердің банктері	37,464,444	26,735,744
Басқа да шетел банктері	2,993,881	2,395,807
Шетел банктері мен басқа да қаржы институттары шоттарының және депозиттерінің барлығы	553,551,793	482,499,024
Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері «Лоро» түріндегі шоттар		
Қазақстанның 10 ірі банкі *	1,718,056,249	1,680,870,429
Қазақстанның басқа да банктері мен қаржы институттары	1,007,627,397	870,078,789
Депозиттер**		
Қазақстанның 10 ірі банкі *	1,196,354,116	1,311,106,159
Қазақстанның басқа да банктері мен қаржы институттары	1,397,918,343	484,170,790
Қазақстан банктерінің шоттары мен депозиттерінің барлығы	5,319,956,105	4,346,226,167
Электрондық ақша бойынша міндеттемелер	2,653	-
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттерінің барлығы	5,873,510,551	4,828,725,191

* 2018 жылғы 31 желтоқсандағы активтердің жиынтық көлемі бойынша.

** туынды қаржы құралдары ретінде емес, банктердің депозиттері ретінде есепке алынатын және шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына сәйкес номинал бойынша бағаланатын 851,617,272 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 1,260,018,133 мың теңге) сомадағы своп мәмілелерінің пассивтік бөлігі қосылған (2-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

29. БАНКТЕРДІҢ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНЫҢ ШОТТАРЫ МЕН ДЕПОЗИТТЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банкте шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтары капиталдың 10%-ынан астам болатын алты қарсы агенті бар (2017 жылғы 31 желтоқсанда: үш қарсы агент). 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген қарсы агенттердің шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтардың жиынтық көлемі 3,960,671,852 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 2,176,449,298 мың теңге) болды.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша халықаралық қаржы ұйымдарының ағымдағы шоттарына Халықаралық валюта қорындағы (бұдан әрі – «ХВҚ») мүшелігі үшін 513,086,627 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 453,360,632 мың теңге) мөлшеріндегі Қазақстан Республикасының жарнасы кіреді. Арнайы қарыз алу құқықтарында (бұдан әрі – «АҚҚ») көрсетілген ХВҚ-дағы мүшелігі үшін жарна ХВҚ-ның әрбір мүшесі үшін белгіленеді. ҚҰБ ХВҚ үшін жарнаға тең сомаға (960,225 мың АҚҚ) борыштық міндеттемелерді шығарды.

30. «РЕПО» МӘМІЛЕЛЕРІ

2018 жылғы желтоқсанда Ұлттық Банк «ҚҚБ» АҚ авторепо нарығында 135,827,043 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 295,484,490 мың теңге) мөлшерінде «репо» мәмілелерін жасады.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «репо» мәмілелері бойынша қамтамасыз етуді білдіретін қаржы активтерінің әділ құны 134,048,963 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 296,876,815 мың теңге) болды.

31. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ҚОРЫНЫҢ АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ

Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының (бұдан әрі – «Ұлттық қор») ағымдағы шоттарындағы қаражат 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 707,324,124 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 337,924,084 мың теңге) болды.

2018 жылы және 2017 жылы Ұлттық Банк Ұлттық қордың активтерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асырды. Ұлттық қордың Ұлттық Банктегі ағымдағы шоттарын қоспағанда, Ұлттық қордың активтері мен міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржы есептілігіне енгізілмеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

32. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚАРЖЫ МИНИСТРЛІГІНІҢ АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Ұлттық валютада	439,249,723	429,495,413
Шетел валютасында	3,058,104	1,357,970
	442,307,827	430,853,383

33. КЛИЕНТТЕРДІҢ ШОТТАРЫ

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Ұлттық валютада	199,177,350	306,626,946
Шетел валютасында	167,834	352,113,163
	199,345,184	658,740,109

2018 жылы және 2017 жылы ҚҰБ клиенттердің шоттарына ұлттық және шетел валюталарында қызмет көрсетті. ҚҰБ клиенттерінің салалық қатыстылығы – ол мемлекеттік басқару; ҚҰБ еншілес ұйымдары клиенттерінің салалық қатыстылығы – қаржылық делдалдық, сақтандыру және банктерді тарату.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттердің шоттарында баланстық құны капиталдың 2%-ынан (2017 жылғы 31 желтоқсанда: капиталдың 10%-ынан) астам болатын бір клиенттің (2017 жылғы 31 желтоқсанда: екі клиенттің) шоттары қамтылды. Аталған клиенттің шоттары бойынша қалдықтардың жиынтық көлемі 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 68,949,071 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 549,156,186 мың теңге) болды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

34. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздардың шығарылымдарында мынадай құрылым болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZW1KY011682	134,057,864	19/01/2018	18/01/2019	8.68
KZW1KY011880	69,210,210	09/02/2018	08/02/2019	8.67
KZW1KY011948	36,257,912	14/02/2018	13/02/2019	8.72
KZW1KY012227	87,277,651	16/03/2018	15/03/2019	8.49
KZW1KY010015	42,234	27/03/2018	26/03/2019	7.94
KZW1KY012383	180,395,186	06/04/2018	05/04/2019	8.47
KZW1KY012672	44,014,672	11/05/2018	10/05/2019	8.26
KZW1KY012946	30,798,938	08/06/2018	07/06/2019	8.22
KZW1KY013266	9,579,107	13/07/2018	12/07/2019	8.22
KZW1KM063405	95,155,001	27/07/2018	25/01/2019	8.23
KZW1KY013530	26,225,018	10/08/2018	09/08/2019	8.24
KZW1KM063660	55,860,401	24/08/2018	22/02/2019	8.22
KZW1KY013787	24,024,300	07/09/2018	06/09/2019	8.29
KZW1KM063983	38,427,207	28/09/2018	29/03/2019	8.44
KZ2COM12F991	10,144,909	03/10/2018	13/10/2019	8.50
KZW1KY014116	22,891,047	12/10/2018	11/10/2019	8.50
KZW1KD914185	42,315,119	19/10/2018	18/01/2019	8.73
KZW1KY014199	170,380,423	17/10/2018	16/10/2019	8.50
KZW1KM064262	45,141,695	26/10/2018	26/04/2019	8.85
KZW1KY014272	68,007,591	24/10/2018	23/10/2019	8.50
KZW1KY014363	40,724,670	02/11/2018	01/11/2019	8.50
KZW1KY014413	17,202,744	09/11/2018	08/11/2019	8.85
KZW1KD914482	54,309,196	16/11/2018	15/02/2019	8.82
KZW1KM064551	95,825,409	23/11/2018	24/05/2019	8.88
KZW1KD294646	95,908,080	05/12/2018	03/01/2019	8.79
KZ2COM12G010	19,226,172	06/12/2018	06/12/2019	8.50
KZW1KY014678	67,270,737	07/12/2018	06/12/2019	8.91
KZW1KD284712	58,197,886	12/12/2018	09/01/2019	8.81
KZW1KD914748	50,117,347	14/12/2018	15/03/2019	8.83
KZW1KD284761	163,809,413	19/12/2018	16/01/2019	8.81
KZW1KD104795	221,895,428	24/12/2018	03/01/2019	8.79
KZW1KD104803	204,855,328	25/12/2018	04/01/2019	8.80
KZW1KD084815	158,939,819	26/12/2018	03/01/2019	8.78
KZW1KD284829	96,104,528	26/12/2018	23/01/2019	8.82
KZW1KD074832	272,868,777	27/12/2018	03/01/2019	8.78
KZW1KD074840	216,843,592	28/12/2018	04/01/2019	8.78
KZW1KM064858	59,636,578	28/12/2018	28/06/2019	8.88
KZW1KD104860	144,762,883	29/12/2018	08/01/2019	8.79
KZW1KD074873	484,866,314	03/01/2019	10/01/2019	8.79
KZW1KD074881	399,829,526	04/01/2019	11/01/2019	8.79
	4,113,400,912			

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

34. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздардың шығарылымдарында мынадай құрылым болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZW1KY018158	55,219,294	06/01/2017	05/01/2018	10.85
KZW1KY018489	54,631,003	10/02/2017	09/02/2018	10.70
KZW1KY018745	53,836,684	10/03/2017	09/03/2018	9.62
KZW1KY018992	45,817,088	07/04/2017	06/04/2018	9.65
KZW1KY019297	53,026,776	12/05/2017	11/05/2018	9.45
KZW1KY019560	44,144,940	09/06/2017	08/06/2018	8.91
KZW1KY019958	39,056,552	21/07/2017	20/07/2018	8.90
KZW1KM060021	67,584,941	28/07/2017	26/01/2018	9.30
KZW1KY010155	14,288,455	11/08/2017	10/08/2018	8.84
KZW1KM060294	45,154,123	25/08/2017	23/02/2018	9.10
KZW1KY010403	4,252,945	08/09/2017	07/09/2018	8.72
KZW1KM060609	28,296,311	29/09/2017	30/03/2018	9.26
KZW1KY010734	34,471,066	13/10/2017	12/10/2018	8.89
KZW1KY010783	254,479,095	18/10/2017	17/10/2018	8.72
KZW1KD910811	19,032,138	20/10/2017	19/01/2018	9.53
KZW1KY010866	101,624,418	25/10/2017	24/10/2018	8.72
KZW1KM060898	32,039,730	27/10/2017	27/04/2018	9.29
KZW1KY010965	60,845,653	03/11/2017	02/11/2018	8.72
KZW1KY011039	21,545,356	10/11/2017	09/11/2018	8.99
KZW1KD911108	42,213,945	17/11/2017	16/02/2018	9.57
KZW1KY011153	121,146,648	22/11/2017	21/11/2018	8.72
KZW1KM061235	22,633,319	30/11/2017	01/06/2018	9.32
KZW1KY011245	30,229,330	30/11/2017	29/11/2018	8.72
KZW1KY011310	57,402,758	08/12/2017	07/12/2018	9.03
KZW1KD281288	195,859,936	06/12/2017	03/01/2018	9.85
KZW1KD281353	268,686,528	13/12/2017	10/01/2018	9.84
KZW1KD911389	73,322,486	15/12/2017	16/03/2018	9.59
KZW1KD281403	308,571,965	20/12/2017	17/01/2018	9.85
KZW1KD091430	124,936,666	25/12/2017	03/01/2018	9.68
KZW1KD081449	83,857,482	26/12/2017	03/01/2018	9.68
KZW1KD071457	57,565,298	27/12/2017	03/01/2018	9.68
KZW1KD281460	335,829,110	27/12/2017	24/01/2018	9.78
KZW1KD071473	221,731,407	28/12/2017	04/01/2018	9.68
KZW1KM061490	176,353,371	29/12/2017	29/06/2018	9.11
KZW1KY011500	60,039,585	29/12/2017	28/12/2018	8.72
	3,209,726,402			

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

34. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Шығарылған борыштық бағалы қағаздардағы және қаржылық қызметтен түскен ақша ағымындағы өзгерістерді салыстырып тексеру

2018 және 2017 жылдары шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша өзгерістер мынадай болды:

	2018 жыл мың теңге
Жыл басындағы сальдо	3,209,726,402
Ақшамен төленген, шығарылған ноттар	61,931,140,885
Өтелген номиналды құны	(61,926,079,183)
Қаржылық қызметтен ақша ағымдарына байланысты өзгерістер барлығы	5,061,702
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша дебиторлық берешек (27-ескертпе)	884,695,840
Басқа да өзгерістер	
Есептелген сыйақы	314,545,771
Төленген сыйақы	(300,628,803)
Жыл аяғындағы шамасы	4,113,400,912

	2017 жыл мың теңге
Жыл басындағы сальдо	2,506,039,966
Шығарылған ноттар	63,001,373,796
Өтелген номиналды құны	(62,343,468,289)
Қаржылық қызметтен ақша ағымдарына байланысты өзгерістер барлығы	657,905,507
Басқа да өзгерістер	
Есептелген сыйақы	291,403,821
Төленген сыйақы	(245,622,892)
Жыл аяғындағы шамасы	3,209,726,402

35. БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

Ұлттық Банктің 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және со уақытта аяқталған бір жылғы шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау уақытында бұдан бұрын міндеттемелердің құрамында есепке алынатын депозиттерге кепілдік берудің арнайы резервіне қатысты есептік саясаттағы модификация қайта қаралды (2(е) ескертпе).

Ретроспективті түрде ұсынылған өзгерістерге байланысты, осы резерв Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте капитал құрамында «Кепіл берудің арнайы резерві» ретінде көрсетіліп, 495,014,899 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсан және 2016 жылғы 31 желтоқсан: 459,135,686 мың теңге және 395,247,203 мың теңге, сәйкесінше) болды (37-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Кепілді өтемақыны төлеумен байланысты кепілдерді өтеуге арналған резерв Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте міндеттемелердің құрамында «Бағалау міндеттемелері» ретінде танылып, 55,963,528 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсан және 2016 жылғы 31 желтоқсан: 20,517,849 мың теңге және 11,464,769 мың теңге, сәйкесінше) болды.

Төменде 2018 жылғы 31 желтоқсанда және 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін кепілдікті өтеуге арналған резерв өзгерістерінің талдауы ұсынылған:

	2018 жыл мың теңге	Қайта есептелді 2017 жыл мың теңге
1 қаңтардағы жағдай бойынша кепілдікті өтеуге арналға резерв	20,517,849	11,464,769
<i>Бағалау міндеттемелері бойынша резервке аударымдарға әсер етпейтін өзгерістер</i>		
Тәуекелдің параметрлеріндегі өзгерісі	2,967,592	2,650,001
Дефолт оқиғасының пайда болуы (2-сатыдан 3-сатыға аударымы)	52,346,251	-
Тәуекелдің айтарлықтай үлкедеуі (1-сатыдан 2-сатыға аударымы)	-	5,912,955
Таратуға байланысты салымшылардың алдындағы міндеттемелеріне аударымы	(20,681,926)	(82,232)
Депозиттер бойынша кепілді өтемақы сомасының өзгерісі	813,762	572,356
Пайда немесе зиянның құрамында көрсетілген шығыстардың барлығы	35,445,680	9,053,080
31 желтоқсандағы жағдай бойынша кепілдікті өтеуге арналға резерв	55,963,528	20,517,849

Кепілдік берілген өтем – бұл банкті мәжбүрлеп тарату жағдайында белгілі бір салымшыға төленетін ақшаның жиынтық сомасы. «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес салымшы әрбір банк бойынша жеке-жеке әрбір салымшыға мемлекеттік кепілдің ең жоғары сомасынан аспайтын, есептелмеген сыйақысыз депозит (депозиттер) бойынша қалдық сомасында кепілдік берілген өтем алады. Әрбір салымшыға ең жоғары кепілдік көлемі:

- ұлттық валютамен жинақ салымдары бойынша 15 миллион теңгеге дейін;

- мерзімді емес және мерзімді салымдар, талап етуге дейінгі салымдар, ұлттық валютамен ағымдағы шоттар және төлем карточкалары бойынша 10 миллион теңгеге дейін;

- шетел валютасымен салымдар және шоттар бойынша 5 миллион теңгеге дейін сома болады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Ұлттық Банк қатысушы банктердің дефолтқа ұшырау ықтималдылығын ескере отырып, олар мәжбүрлеп таратылған жағдайда, депозиторларға кепілдік берілген өтемді төлеу бойынша күтілетін кредиттен болатын зиянға арналған резервтерді және кепілдік берілген өтемді төлеумен байланысты Кепілдікті өтеуге арналған резервті есептеу әдістемесіне сәйкес банктерді тарату процесінде қалыпқа келтірілмейтін қаражат үлесін есептейді. Дефолтқа ұшырау ықтималдылығы тәуекелге бейімділігі бойынша жіктеу тобына байланысты анықталады, ол, өз кезегінде, банктің тәуекелге ұшырағыштығы дәрежесін көрсетеді. Тәуекелге бейімділігі бойынша жіктеу тобы капиталдың жеткіліктілігін, активтердің сапасын, кірістілігі мен өтімділігін талдау негізінде анықталады. Банктерді тарату процесінде қалыпқа келтірілмейтін қаражат үлесі банкті мәжбүрлеп тарату процесінде депозиторларға кепілдік берілген өтемді төлеу және төленген қаржыны қайтару бойынша тарихи деректердің негізінде анықталады.

Дефолт ықтималдылығын анықтау, кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы, дефолт тәуекеліне бейімділік және дефолтқа ұшырау жағдайында зиянның мөлшері, сондай-ақ макроэкономикалық сценарийлердің модельдері кредиттен болатын зиянға арналған бағалау резервіне айтарлықтай ықпал етеді.

36. БАСҚА ДА МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Банктік қызмет бойынша басқа да кредиторлар	50,341,331	1,180,502
Банктік емес қызмет бойынша басқа да кредиторлар	2,956,400	3,769,857
Басқа да қаржылық міндеттемелердің барлығы	53,297,731	4,950,359
Еңбекақы бойынша кредиторлық берешек	5,817,427	6,150,860
Салықтар бойынша кредиторлық берешек (корпоративтік табыс салығын қоспағанда)	1,028,191	884,841
Алынған басқа да алдын ала төлемдер	962,417	1,566,960
Негізгі құрал-жабдықтарды сатып алу бойынша кредиторлық берешек	17,667	544,212
Басқа да қаржылық емес міндеттемелердің барлығы	7,825,702	9,146,873
Басқа да міндеттемелердің барлығы	61,123,433	14,097,232

Банк қызметі бойынша басқа кредиторлар «ҚҚБ» АҚ-тың орталық контрагент функцияларын орындау шегінде клирингке қатысушыларды маржалық қамтамасыз ету жөніндегі міндеттемесін, сондай-ақ «ҚДҚҚ» АҚ-тың таратылатын екінші деңгейдегі банктердің салымшылары алдындағы міндеттемелерін қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР**

36. БАСҚА ДА МІНДЕТТЕМЕЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

«ҚҚБ» АҚ 2016-2018 жылдарға арналған өзінің даму стратегиясын іске асыру шеңберінде клиринг қызметін кеңейту бөлігінде 2018 жылғы 1 қазаннан бастап шетел валюталарының биржалық нарығында орталық контрагент функцияларын орындауға кірісті. Шетел валюталар нарығында орталық контрагентті енгізу мақсаты – сауда-саттыққа қатысушының бірі міндеттемелерін орындамаған жағдайда, биржалық валюта нарығына қатысушыларға валюталық биржа нарығында тәуекелдерді басқару жүйесін қалыптастыру арқылы жасалған мәмілелер бойынша олардың талаптары орындалуына кепілдік беру. Жоғарыда аталғанды ескере отырып, банк қызметі бойынша басқа да кредиторлар «ҚҚБ» АҚ-тың клирингке қатысушыларын маржалық қамтамасыз ету жөніндегі міндеттемелерін қамтиды.

2018 жылы «ҚДКҚ» АҚ таратылған банктердің салымшыларына кепілдік өтемдерін төлеу бойынша міндеттемелерді мойындады. Кепілдікті өтеу төлемі сот шешімінің күшіне енгеннен кейін агент банк арқылы жасалды. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кепілдікті өтеу бойынша міндеттеменің қалған сомасы 8,001,574 мың теңге болып табылады.

37. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ**Жарғылық капитал**

ҚҰБ-ның жарғылық капиталын қалыптастыру кейінгі өзгерістерімен және толықтыруларымен Қазақстан Республикасы Президентінің 1995 жылғы 30 наурыздағы Жарлығымен реттеледі. ҚҰБ жарғылық капиталы мемлекетке тиесілі және кем дегенде 20,000,000 мың теңге мөлшерінде қалыптастырылады.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ жарғылық капиталы 20,000,000 мың теңгені құрады.

Дивидендтер мен резервтік капитал

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Ұлттық Банк Басқармасы (Басқарманың 2018 жылғы 29 маусымдағы № 135 қаулысы) ҚҰБ 2017 жылы 174,986,594 мың теңге мөлшерінде ұшыраған шығынын ҚҰБ-ның резервтік капиталының есебінен өтеуге қаулы етті.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

37. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ, ЖАЛҒАСЫ**Дивидендтер мен резервтік капитал, жалғасы**

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Ұлттық Банк Басқармасы (Басқарманың 2017 жылғы 30 маусымдағы № 117 қаулысы) ҚҰБ 2016 жылы 157,537,375 мың теңге мөлшерінде ұшыраған шығынын ҚҰБ-ның резервтік капиталынан өтеуге қаулы етті. ҚҰБ-ның еншілес ұйымынан келіп түскен 832,736 мың теңге мөлшеріндегі таза пайданың бөлігі ҚҰБ-ның резервтік капиталына есепке алынды.

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Банк жарғылық капиталынан кем емес мөлшерде резервтік капиталын қалыптастыруы тиіс. Резервтік капитал бөлінбеген таза пайда есебінен толықтырылады және Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы белгілеген тәртіпте айрықша жүргізілетін операциялар бойынша шығындарды өтеуге және зияндарды өтеуге арналады. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша резервтік капитал нөлге теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 174,986,594 мың теңге) болды.

Бақыланбайтын акционерлердің үлесі

2017 жылы «ПҚҚ» АҚ-тың жай акциялары Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті атынан Қазақстан Республикасының Үкіметіне берілді (11-ескертпе). Осылай шығару нәтижесінде бақыланбайтын акционерлердің үлесі 314,946,333 мың теңгеге азайды.

Кепілдік берудің арнайы резерві

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттеріне міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының ережелеріне сәйкес кепілдік берілген өтемді төлеумен байланысты қызметті жүзеге асыру үшін «ҚДКҚ» АҚ өзінің жарғылық капиталының 70% мөлшері шегіндегі «ҚДКҚ» АҚ шығыстары, қатысушы банктердің жарналары, қосылу шарты бойынша міндеттемелерді орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін қатысушы банктерге қолданылатын тұрақсыздық айыбы, мәжбүрлеп таратылатын қатысушы банктің кепілдік берілген өтем сомасы бойынша «ҚДКҚ» АҚ талаптарын қанағаттандыру, сондай-ақ ҚҰБ шешіміне сәйкес пайданы бөлу тәртібімен алған ақшалай қаражат есебінен кепілдік берудің арнайы резервін қалыптастырады. Кепілдік берудің арнайы резерві қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда депозиторларға кепілдік берілген өтемді төлеу мақсатында қалыптастырылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ, ЖАЛҒАСЫ

Кепілдік берудің арнайы резерві, жалғасы

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының ережелеріне сәйкес Депозиттерге міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйымның арнайы резервінің нысаналы мөлшері қатысушы банктердегі бүкіл кепілдік берілген депозиттер сомасының 5% (бес пайызынан) кем болмайды.

Жарғылық капиталдың 70%-ын қоспағанда арнайы резервтің нақты мөлшері 2017 және 2018 жылдардағы 31 желтоқсанда қатысушы банктердегі кепілдік берілген депозиттердің жиынтық сомасынан 495,014,899 мың теңгені немесе 5.6%-ды және сәйкесінше 459,135,686 мың теңгені немесе 5.6%-ды құрайды.

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Депозиттерге кепілдік беру жүйесінің қатысушы банктердің күнтізбелік жарналары	251,306,310	240,509,455
Мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясының өтелген сомасы	10,746,524	10,431,266
Депозиттерге кепілдік беру жүйесінің қатысушы банктердің төленген айыппұлдар және өсімақылар	49,582	39,776
Заңға сәйкес меншікті қаражат есебінен резервті қалыптастыру	55,600,000	55,600,000
Арнайы резервті қалыптастыруға келтірген таза пайда	177,312,484	152,555,189
Кепілдік берудің арнайы резерві	495,014,899	459,135,686

Капиталды басқару

Бөлінбеген пайда ҚҰБ Басқармасы айқындайтын сомада жарғылық және/немесе резервтік капиталдың құрамына аударылады. Қазақстан Республикасының Президенті Ұлттық Банктің жылдық есебін бекіткеннен кейін бөлінбеген пайданың қалған бөлігі бір қаржылық жылға кейінге қалдырумен мемлекеттік бюджетке аударылады.

Егер резервтік капиталдың мөлшері жарғылық капитал сомасынан аз болса, онда барлық бөлінбеген пайда ҚҰБ-ның қарамағында қалады және ол жарғылық капитал мөлшеріне жеткенге дейін резервтік капиталды толықтыруға бағытталады. Резервтік капиталдың қаражаты қаржы жылының шығындарын өтеуге жеткіліксіз болған кезде ҚҰБ орны толтырылмаған шығынды бір жылға кейінге қалдырумен мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен толық көлемде өтейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

38. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША ТАЛДАУ

Ұлттық Банктің қызметі осы шоғырландырылған қаржылық есептілік мақсаттары үшін бір есептік сегменттен тұрады. Ұлттық Банктен Ұлттық Банк орындайтын функцияларға байланысты кірістер мен шығыстар туралы есептерді беру талап етілмейді, қызметтің аталған түрлері осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің мақсаты үшін жекелеген операциялық сегменттер ретінде қаралмайды.

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ**Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері**

Тәуекелдерді басқару Ұлттық Банктің функцияларын дұрыс орындау үшін негіз болады және оның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Ұлттық Банк өз қызметін жүзеге асыру барысында кездесетін нарық тәуекелі, кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелі негізгі тәуекелдер болып табылады.

Ұлттық Банктің тәуекелдерді басқару саясаты Ұлттық Банк ұшырайтын тәуекелдерді айқындауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдерге шектеулер мен лимиттерді белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейіне және олардың белгіленген шектеулер мен лимиттерге сәйкес келуіне тұрақты мониторинг жүргізуге бағытталған. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер нарықтағы жағдайдың, ұсынылатын банк өнімдерінің және қызметтердің өзгерістерін және пайда болатын үздік халықаралық практиканы көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралып отырады.

Басшылық тәуекелдерді басқару жөніндегі бақылау жүйесінің тиісінше жұмыс істеуіне, маңызды тәуекелдерді басқаруға және тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдерді бекітуге, сондай-ақ ірі инвестициялық шешімдерді мақұлдауға жауапты болады.

Басқарма, Директорлар кеңесі, комитеттер мен комиссиялар және тиісті жұмыс топтары тұрақты негізде Ұлттық Банктің ақша-кредит және инвестициялық саясатына байланысты мәселелерді қарайды және өз активтерін және клиенттердің активтерін басқару шеңберінде шектеулер мен лимиттерді, сондай-ақ Ұлттық Банктің контрәріптестерін кредиттік бағалау бойынша талаптарды белгілейді.

Банк Басқармасының 2015 жылғы 17 маусымдағы № 112 қаулысымен бекітілген Банктің алтынвалюта активтерін басқару жөніндегі инвестициялық стратегияға (бұдан әрі «АВА инвестициялық стратегиясы») сәйкес Ұлттық Банктің активтерінің өтімділігін және сақталуын қамтамасыз ету, сондай-ақ орта және ұзақ мерзімді перспективаларда кірістілікті арттыру басқарудың негізгі мақсаты болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері, жалғасы

Ұлттық Банктің мақсаттары мен функцияларын орындауға сәйкес Ұлттық Банктің алтынвалюта активтері мынадай портфельдерге бөлінді: өтімділік портфелі, инвестициялық портфель, стратегиялық портфель, алтын портфелі, дамушы нарықтар портфелі және балама құралдар портфелі.

АВА инвестициялық стратегиясына сәйкес «ҚҰБ ҰИК» АҚ еншілес компаниясы балама құралдар портфелін басқарады.

АВА инвестициялық стратегиясына және Ұлттық Банк Басқармасының 2018 жылғы 28 мамырдағы № 100 қаулысымен бекітілген Ұлттық Банктің алтынвалюта активтерінің балама құралдар портфелін басқару жөніндегі инвестициялық стратегияға сәйкес, сондай-ақ Ұлттық Банк пен «ҚҰБ ҰИК» АҚ арасында жасалған 2013 жылғы 29 наурыздағы № 122ҰБ/10 Сенімгерлік инвестициялық басқару туралы шарттың талаптарына сәйкес, «ҚҰБ ҰИК» АҚ компаниялар және/немесе арнайы мақсаттағы серіктестік арқылы Ұлттық Банктің алтынвалюта активтерінің бір бөлігін баламалы активтер сыныптарына инвестициялауды жүзеге асырады.

Ұлттық Банктің еншілес ұйымдарының қызметі бірқатар тәуекелдердің ықпалына да ұшырайды, олардың ішінде нарық тәуекелдері ең маңыздысы болып табылады. Еншілес ұйымдарда тәуекелдерді басқару рәсімдері ішкі нұсқаулықтарда реттеледі және олардың орындалуын еншілес ұйымдардың Директорлар кеңесі мен ішкі бақылау бөлімдерін қоса алғанда, түрлі органдар бақылайды.

Нарық тәуекелі

Нарық тәуекелі – бұл нарық факторлары мен конъюнктура өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша ақша қаражатының құны немесе болашақ ағындары өзгеру тәуекелі. Нарық тәуекелі валюта тәуекелінен, пайыздық мөлшерлемелер өзгеру тәуекелінен, сондай-ақ басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарық тәуекелі нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістердің және нарық бағаларының құбылмалылық деңгейі мен валюталардың айырбастау бағамы өзгерістерінің ықпалына ұшырайтын пайыздық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Қабылданған тәуекел үшін алынатын кірістілікті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, нарық тәуекеліне ұшырау қолайлы өлшемдер шеңберінен аспайтындай етіп басқару және бақылау нарық тәуекелін басқару міндеті болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Ұлттық Банк барлық ашық позицияларды бағалау рәсімдерін тұрақты түрде жүргізу және жекелеген қаржы құралдары бойынша портфельдің шамасына қатысты ашық позиция бойынша шектеулер мен лимиттерді, пайыздық мөлшерлемелерді, валюталық позицияны, шығын лимиттерін өзгерту мерзімдерін белгілеу және олардың сақталуына жүйелі түрде мониторинг жүргізу арқылы нарық тәуекелін басқарады, оның нәтижелері Басқармада қаралады және бекітіледі.

Ұлттық Банк «Tracking Error» («Портфель кірістілігі ауытқуының құбылмалылығы») әдіснамасын пайдаланады. «Tracking Error» көрсеткіші инвестордың бағалы қағаздарының ағымдағы портфель кірістілігінің нақты көрсеткіштері эталондық портфель кірістілігі көрсеткіштерінен қаншалықты ауытқитынын көрсетеді. Қамтылатын туынды құралдарды есепке ала отырып алтынвалюта активтерінің инвестициялық портфельінің кірістілігі ауытқуының күтілетін өзгерісі (expected tracking error) әр айдың соңғы жұмыс күніндегі жылдық 2 (екі) пайыздан аспайды.

«Tracking Error» әдіснамасы инвестор эталондық портфельге қатысты портфельді басқаруды жүзеге асырған жағдайларда ғана пайдаланылуы мүмкін.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алтынвалюта активтерінің инвестициялық портфельі үшін мыналардан тұратын келесі композиттік индекс эталондық портфель болды:

- 52% – ICE BofAML 0-3 Year US Treasury Index (G1QA);
- 15% – ICE BofAML 0-3 Year Germany, France, Netherlands, Austria, Luxembourg & Finland Government Index (EBDF);
- 10% – ICE BofAML 0-3 Year UK Gilt Index (GBL0);
- 8% – ICE BofAML 0-3 Year Australia Government Index (GJBT);
- 5% – ICE BofAML 0-3 Year Japan Government Index (G1YA);
- 5% – ICE BofAML 0-3 Year All Maturity Canadian Government Index (GBCJ);
- 5% – ICE BofAML 0-3 Year South Korean Government Index (GBSK).

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алтынвалюта активтерінің инвестициялық портфельі үшін мыналардан тұратын келесі композиттік индекс эталондық портфель болды:

- 52% – ML US Treasuries, 0-3 жыл (G1QA);
- 15% – ML 0-3 года All Euro Government Index, DE, FR, NL, AT, LU, FI (EBDF);

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

- 10% – ML UK Gilts, 0-3 жыл (GBL0);
- 8% – ML Australian Government Index, 0-3 жыл (GJBT);
- 5% – ML Japanese Governments, 0-3 жыл (G1YA);
- 5% – ML Canadian Government Index, 0-3 жыл (GBCJ);
- 5% – ML South Korean Government Index, 0-3 жыл (GBSK).

Хедж-қорларға, жеке меншік капиталға және жылжымайтын мүлік қорларына инвестицияларда бірінші кезекте нарық тәуекелдері мен өтімділік тәуекелі болады. Бұл ретте осындай балама құралдарға, оның ішінде инвестициялық қорларға инвестициялар ұзақ мерзімді институционалдық инвесторлар арасында кеңінен қолданылады. Мұндай инвесторлар өтімділік тәуекелі, сондай-ақ қаржы нарықтарындағы қысқа мерзімді ауытқулар тәуекелі үшін сыйақы алуды көздейді. Демек, осы қорлар бойынша дью-дилидженсті мұқият іріктеу, жүргізу және бір менеджерге және бір қорға инвестициялау лимиттері осы тәуекелдерді бақылау және оңтайландыру үшін міндетті құралдар болып табылады. Сонымен қатар, осы қорлардың инвестициялық және операциялық тәуекелдеріне және олардың менеджерлеріне тоқсан сайынғы және жартыжылдық негізде тұрақты түрде мониторинг және бақылау жүзеге асырылады. Шоғырлану қаупін азайту және әртараптандыру мақсатында жоғарыда аталған лимиттермен қоса стратегиялар, инвестициялау көнелігі (жеке капитал қорын қалыптастыру жылдары) және географиясы бойынша инвестициялауды әртараптандыру талаптары қолданылады.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі – бұл нарықтық сыйақы мөлшерлемелері өзгеру салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі. Ұлттық Банк қаржылық жағдайы мен ақша қаражатының ағындарына басым нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ауытқуларының әсеріне ұшырағыш. Мұндай ауытқулар пайыздық маржаның деңгейін ұлғайтуы мүмкін, алайда оны төмендетуі де не пайыздық мөлшерлемелер кенеттен өзгерген жағдайда, шығындар туындауына әкелуі мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдерін талдау

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі көбінесе сыйақы мөлшерлемелердің өзгерісіне мониторинг жүргізу арқылы басқарылады. Негізгі қаржы құралдары бойынша пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдеріне қатысты қысқаша ақпарат осылайша көрініс алуы мүмкін:

мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Пайызсыз	Баланстық құны
2018 жылғы 31 желтоқсан							
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	-	-	-	107,951,780	107,951,780
Алтын	818,326,984	267,182,200	68,888,633	-	-	4,375,637,159	5,530,034,976
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	1,289,637,955	-	976,332,722	10,550,388	691,046,975	1,199,515,087	4,167,083,127
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары «Кері репо» мәмілелері	-	-	-	-	-	233,973,568	233,973,568
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	211,202,022	11,451,500	-	-	-	-	222,653,522
Амортизация құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	174,066,621	175,186,242	289,615,223	1,974,027,385	609,262,905	1,775,688,498	4,997,846,874
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	10,427,132	21,385,324	34,868,374	270,256,047	229,086,881	116,581,389	682,605,147
Басқа да қаржы активтері	-	-	-	-	-	268,506	268,506
	160	300	2,055	347,785	36,939,810	897,500,966	934,791,076
	2,503,660,874	475,205,566	1,369,707,007	2,255,181,605	1,566,336,571	8,707,116,953	16,877,208,576

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдерін талдау, жалғасы

мың теңге	3 айдан а	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Пайызсыз	Баланстық құны
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	2,619,329,677	2,619,329,677
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	1,742,655,186	-	836,454,549	15,162,723	-	3,279,238,093	5,873,510,551
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	-	-	-	7,709,359	7,709,359
«Репо» мәмілелері	135,827,043	-	-	-	-	-	135,827,043
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	707,324,124	707,324,124
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	442,307,827	442,307,827
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	-	199,345,184	199,345,184
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3,181,911,716	455,812,477	475,676,719	-	-	-	4,113,400,912
Бағалау міндеттемелері	-	-	-	-	-	55,963,528	55,963,528
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	53,297,731	53,297,731
	5,060,393,945	455,812,477	1,312,131,268	15,162,723	-	7,364,515,523	14,208,015,936
	(2,556,733,071)	19,393,089	57,575,739	2,240,018,882	1,566,336,571	1,342,601,430	2,669,192,640

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдерін талдау, жалғасы

мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Пайызсыз	Баланстық құны
2017 жылғы 31 желтоқсан							
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	-	-	-	49,964,397	49,964,397
Алтын	846,055,233	166,843,386	-	-	-	3,140,672,476	4,153,571,095
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	1,236,955,988	71,128,032	1,002,320,274	68,853,910	193,433,458	781,008,749	3,353,700,411
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	25,908,409	18,646,107	24,046,495	647,366,841	272,424,355	687,632	989,079,839
«Кері репо» мәмілелері	174,193,258	2,037,275	8,169,873	-	-	-	184,400,406
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	753,234,210	861,649,887	938,865,820	1,555,429,272	281,857,728	805,956,726	5,196,993,643
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	-	111,868	151,909	1,809,201	38,179,976	-	40,252,954
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	304,295	304,295
Басқа да қаржы активтері	101	-	1,153	132,043	1,413,311	12,525,099	14,071,707
	3,036,347,199	1,120,416,555	1,973,555,524	2,273,591,267	787,308,828	4,791,119,374	13,982,338,747

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ
ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

*Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы**Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдерін талдау, жалғасы*

мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Пайызсыз	Баланстық құны
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	2,257,675,813	2,257,675,813
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	541,774,226	108,849,081	1,040,392,403	109,314,501	-	3,028,394,980	4,828,725,191
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	-	-	-	665,921	665,921
«Репо» мәмілелері	295,484,490	-	-	-	-	-	295,484,490
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	337,924,084	337,924,084
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	430,853,383	430,853,383
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	-	658,740,109	658,740,109
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2,036,329,316	374,015,224	799,381,862	-	-	-	3,209,726,402
Бағалау міндеттемелері	-	-	-	-	-	20,517,849	20,517,849
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	4,950,359	4,950,359
	2,873,588,032	482,864,305	1,839,774,265	109,314,501	-	6,739,722,498	12,045,263,601
	162,759,167	637,552,250	133,781,259	2,164,276,766	787,308,828	(1,948,603,124)	1,937,075,146

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер

Осыдан кейінгі кестеде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер көрсетіледі. Осы сыйақы мөлшерлемелері тиісті активтер мен міндеттемелерді өтеудегі шамамен алғандағы кірістілікті көрсетеді.

	2018 жыл мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %	2017 жыл мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %
Пайыздық активтер				
Алтын				
<i>Шетелдік банктердің депозиттеріндегі алтын</i>	1,154,397,817	0.05	1,012,898,619	0.07
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер <i>«Ностро» түріндегі шоттар</i>				
- АҚШ долларында	390,284,259	2.39	839,480	0.66
- жапон иенасында	346,133,377	0.13	103,777,286	0.15
- еуроға	14,857,495	0.60	1,080,895	0.80
- фунт стерлингте	4,175,853	0.75	189,687	0.01
- Корея вонасында	2,151,343	0.10	1,209,958	0.10
- рубльде	5,820	0.15	1,006,082	0.93
- басқа валютада	2,121,936	0.76	1,908,267	0.73
<i>Қарыздар және банктердегі депозиттер</i>				
- теңгеде	1,679,835,803	4.47	1,390,851,622	1.34
- АҚШ долларында	519,319,803	2.71	1,071,828,385	1.65
- Австралия долларында	8,682,351	2.32	-	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

*Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы**Орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер, жалғасы*

	2018 жыл мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %	2017 жыл мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары				
- АҚШ долларында	-	-	796,276,217	4.16
- еуро	-	-	140,756,637	2.04
- фунт стерлингте	-	-	22,960,758	4.62
- Канада долларында	-	-	18,675,523	3.51
- Австралия долларында	-	-	6,800,487	4.15
- жапон иенасында	-	-	2,922,585	0.09
«Кері репо» мәмілелері				
- теңгеде	222,653,522	7.00	184,400,406	7.00
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- АҚШ долларында	1,967,770,352	2.98	-	-
- теңгеде	427,390,551	7.76	-	-
- еуро	300,702,921	1.28	-	-
- фунт стерлингте	181,621,418	2.20	-	-
- Австралия долларында	117,500,140	3.40	-	-
- Канада долларында	91,164,058	2.28	-	-
- Корея вонында	79,116,113	2.87	-	-
- жапон иенасында	56,892,823	0.16	-	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер, жалғасы

	2018 жыл мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %	2017 жыл мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %
Сату үшін қолда бар қаржы активтері				
- АҚШ долларында	-	-	3,057,300,797	0.55
- теңгеде	-	-	717,495,608	6.93
- еуроде	-	-	135,618,299	1.24
- фунт стерлингте	-	-	141,459,516	1.54
- Австралия долларында	-	-	99,674,201	3.50
- Канада долларында	-	-	70,322,041	1.14
- Корея вонасында	-	-	74,757,184	2.61
- жапон иенасында	-	-	42,909,691	0.13
- Қытай юанінде	-	-	51,499,580	2.84
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- теңгеде	489,884,291	6.01	-	-
- Қытай юанінде	76,019,324	2.99	-	-
- АҚШ долларында	120,143	3.20	-	-
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар				
- теңгеде	-	-	40,148,494	7.98
- АҚШ долларында	-	-	104,460	3.23
Басқа да активтер				
- теңгемен	37,290,110	6.82	1,546,608	3.04
Пайыздық міндеттемелер				
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері				
<i>Мерзімді депозиттер</i>				
- АҚШ долларында	1,733,368,710	1.03	1,260,018,133	-
- теңгеде	860,903,748	8.25	540,312,078	8.80
«Репо» мәмілелері				
- теңгеде	135,827,043	8.25	295,484,490	9.25
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар				
- теңгеде	4,113,400,912	8.70	3,209,726,402	9.46

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруінен әсерді талдау

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қараудың мерзімдерін талдауға негізделген пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелін басқару қаржы активтері мен міндеттемелері әсерінің мониторингімен толықтырылады. Пайыздық мөлшерлемелердің өсу немесе кему жағына қарай кірістілік қисығының 300 базистік тармаққа қатар жылжуының ықшамдалған сценарийі және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы мен 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша қайта қаралған позициялар негізінде жасалған сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне пайданың немесе зиянның және капиталдың әсерін талдау (пайыздық мөлшерлемені қайта қарау тәуекелі) осылайша көрініс алуы мүмкін:

	2018 жыл		2017 жыл	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
Мөлшерлемелердің өсу жағына қарай 300 базистік тармаққа қатар жылжу	(66,318,805)	(66,318,805)	17,229,892	17,229,892
Мөлшерлемелердің кему жағына қарай 300 базистік тармаққа қатар жылжу	66,318,805	66,318,805	(17,229,892)	(17,229,892)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруінен әсерді талдау, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелер өзгеру нәтижесінде (2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданылатын позициялардың және пайыздық мөлшерлемелердің өсу немесе кему жағына қарай кірістілік қисығының 50 базистік тармаққа қатар жылжуының ықшамдалған сценарийі негізінде жасалған) әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдарының және инвестициялық бағалы қағаздардың әділ құны өзгеруіне таза пайданың немесе зиянның және капиталдың әсерін талдау осылайша көрініс алуы мүмкін.

	2018 жыл		2017 жыл	
	Таза пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Таза пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
Мөлшерлемелердің кему жағына қарай 50 базистік тармаққа қатар жылжу	-	48,765,469	19,154,142	47,293,654
Мөлшерлемелердің өсу жағына қарай 50 базистік тармаққа қатар жылжу	-	(49,688,702)	(19,087,371)	(48,965,048)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ***Нарық тәуекелі, жалғасы******Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы******Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруінен әсерді талдау, жалғасы***

Жоғарыда келтірілген кестелерде басқа бірдей талаптар болған кезде пайыздық мөлшерлеме өзгеруі жөніндегі негізгі жорамалда белгіленген кірістілігі бар қаржы құралдарының құны өзгеруінің салдары көрсетілген. Іс жүзінде жорамал болжанатын фактормен және талдауда ескерілмеген басқа да факторлардың арасында өзара байланыс болуы мүмкін. Әсердің бағаланған көрсеткіштерінде өтеуге дейінгі баға-кірістілік қисығы дөңес болуынан желілік сипатында болмағанын да атап өткен жөн, сондықтан көп немесе аз салдарды осы нәтижелердің негізінде интерполяциялауға немесе экстраполяциялауға тиіс емес.

Әсерді талдауда Ұлттық Банктің активтер мен міндеттемелерді белсенді басқаратыны ескерілмейді. Осыған қоса Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы нарықта болып жатқан өзгерістерге қарай өзгеріске ұшырауы мүмкін. Мысалы, Ұлттық Банктің қаржылық тәуекелдерін басқару саласындағы стратегиясы нарықтың құбылмалылық тәуекелін басқаруға бағытталған. Бағалы қағаздар нарығында бағалардың күрт жағымсыз құбылуы жағдайларында басшылық АВА Инвестициялық стратегиясында көзделген негізгі шектеулер мен лимиттерді сақтай отырып, қаржы құралдарын сату, инвестициялық портфельдің құрамын өзгерту сияқты, сондай-ақ активтердің құнын құлдыраудан қорғаудың өзге де әдістерін қолдануы мүмкін. Сондықтан жорамалдағы өзгеріс міндеттемелерге нақты ықпал етпей, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте нарықтық баға бойынша есепке алынатын активтерге айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Бұл жағдайда активтер мен міндеттемелерді бағалаудың түрлі әдістері капиталдың шамасы бірталай ауытқуына әкелуі мүмкін.

Валюта тәуекелі

Ұлттық Банкте бірнеше шетел валютасында көрсетілген активтер мен міндеттемелер бар.

Валюта тәуекелі – бұл валюталардың нарықтық айырбастау бағамдары өзгеруі салдарынан қаржы құралының әділ құны немесе ол бойынша болашақ ақша қаражатының ағыны өзгеру тәуекелі. Ұлттық Банк өзінің валюталық тәуекелге ұшырауын хеджирлемейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюта тәуекелі, жалғасы

Ұлттық Банктің 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюталар тұрғысынан валюта тәуекеліне ұшырауы осылайша көрініс алуы мүмкін:

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон йенасы	ҚАҚ	Фунт стерлинг	Басқалары	Барлығы
АКТИВТЕР									
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	106,803,197	1,046,308	7,214	-	46,900	48,161	107,951,780
Алтын	-	5,530,034,976	-	-	-	-	-	-	5,530,034,976
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	1,685,972,710	-	1,051,097,546	412,949,071	366,280,957	620,810,885	11,495,303	18,476,655	4,167,083,127
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	233,014,769	111,643	196,415	-	14,536	636,205	233,973,568
«Кері репо» мәмілелері	222,653,522	-	-	-	-	-	-	-	222,653,522
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	1,177,411,604	-	2,973,561,720	303,068,043	56,892,823	-	181,621,418	305,291,266	4,997,846,874
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	489,878,658	-	116,707,166	-	-	-	-	76,019,323	682,605,147
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	268,506	-	-	-	-	-	-	-	268,506
Басқа да қаржы активтері	934,789,777	-	-	1,299	-	-	-	-	934,791,076
Активтердің барлығы	4,510,974,777	5,530,034,976	4,481,184,398	717,176,364	423,377,409	620,810,885	193,178,157	400,471,610	16,877,208,576

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюта тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллар	Еуро	Жапон йенасы	ҚАҚ	Фунт стерлинг	Басқалары	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР									
Айналыстағы ақша	2,619,329,677	-	-	-	-	-	-	-	2,619,329,677
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	1,142,815,065	-	3,679,361,557	341,685,205	192,955,085	513,086,627	3,292,191	314,821	5,873,510,551
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	2,867,879	-	4,378,035	230,564	-	-	5,077	227,804	7,709,359
«Репо» мәмілелері	135,827,043	-	-	-	-	-	-	-	135,827,043
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	707,324,124	-	-	-	-	-	-	-	707,324,124
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	439,249,723	-	110,756	-	-	-	-	2,947,348	442,307,827
Клиенттердің шоттары	199,177,350	-	109,526	56,335	-	-	30	1,943	199,345,184
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	4,113,400,912	-	-	-	-	-	-	-	4,113,400,912
Бағалау міндеттемелері	55,963,528	-	-	-	-	-	-	-	55,963,528
Басқа да қаржы міндеттемелері	50,920,985	-	2,376,356	390	-	-	-	-	53,297,731
Міндеттемелердің барлығы	9,466,876,286	-	3,686,336,230	341,972,494	192,955,085	513,086,627	3,297,298	3,491,916	14,208,015,936
Таза позиция	(4,955,901,509)	5,530,034,976	794,848,168	375,203,870	230,422,324	107,724,258	189,880,859	396,979,694	2,669,192,640
Тәуекелдерді басқару мақсатында ұсталатын туынды құралдардың ықпалы	40,692,581	-	16,789,540	48,330,700	(119,534,973)	-	-	10,820,800	(2,901,352)
Тәуекелдерді басқару мақсатында ұсталатын туынды құралдардың ықпалын ескере отырып таза позиция	(4,915,208,928)	5,530,034,976	811,637,708	423,534,570	110,887,351	107,724,258	189,880,859	407,800,494	2,666,291,288

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюта тәуекелі, жалғасы

Мына кестеде 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтер мен міндеттемелердің құрылымы берілген:

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон йенасы	ҚАҚ	Фунт стерлинг	Басқалары	Барлығы
АКТИВТЕР									
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	48,174,957	1,696,259	6,381	-	45,148	41,652	49,964,397
Алтын	-	4,153,571,095	-	-	-	-	-	-	4,153,571,095
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	1,413,093,646	-	1,103,790,995	142,732,913	129,910,372	547,712,960	6,849,036	9,610,489	3,353,700,411
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	179,799	-	796,413,723	141,038,977	2,929,045	-	22,960,758	25,557,537	989,079,839
«Кері репо» мәмілелері	184,400,406	-	-	-	-	-	-	-	184,400,406
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	1,467,575,462	-	3,113,177,669	135,618,299	42,909,691	-	141,459,516	296,253,006	5,196,993,643
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар	40,148,494	-	104,460	-	-	-	-	-	40,252,954
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	304,295	-	-	-	-	-	-	-	304,295
Басқа да қаржы активтері	14,071,275	-	-	432	-	-	-	-	14,071,707
Барлық активтер	3,119,773,377	4,153,571,095	5,061,661,804	421,086,880	175,755,489	547,712,960	171,314,458	331,462,684	13,982,338,747

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюта тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон йенасы	ҚАҚ	Фунт стерлинг	Басқалары	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР									
Айналыстағы ақша	2,257,675,813	-	-	-	-	-	-	-	2,257,675,813
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	821,948,240	-	3,454,529,264	62,780,557	32,451,409	453,360,632	2,798,404	856,685	4,828,725,191
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	336,143	-	11,634	165,342	65,971	-	21,336	65,495	665,921
«Репо» мәмілелері	295,484,490	-	-	-	-	-	-	-	295,484,490
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	337,924,084	-	-	-	-	-	-	-	337,924,084
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	429,495,413	-	89,945	-	-	-	-	1,268,025	430,853,383
Клиенттердің шоттары	306,626,947	-	352,111,622	144	-	-	-	1,396	658,740,109
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3,209,726,402	-	-	-	-	-	-	-	3,209,726,402
Бағалау міндеттемелері	20,517,849	-	-	-	-	-	-	-	20,517,849
Басқа да қаржылық міндеттемелер	3,769,858	-	1,180,501	-	-	-	-	-	4,950,359
Барлық міндеттемелер	7,683,505,239	-	3,807,922,966	62,946,043	32,517,380	453,360,632	2,819,740	2,191,601	12,045,263,601
Таза позиция	(4,563,731,862)	4,153,571,095	1,253,738,838	358,140,837	143,238,109	94,352,328	168,494,718	329,271,083	1,937,075,146
Тәуекелді басқару мақсатында ұсталынатын туынды құралдардың әсері	-	-	66,222,359	(1,492,857)	(76,126,874)	-	(441,835)	11,882,071	42,864
Тәуекелді басқару мақсатында ұсталынатын туынды құралдардың ықпалын ескергендегі таза позиция	(4,563,731,862)	4,153,571,095	1,319,961,197	356,647,980	67,111,235	94,352,328	168,052,883	341,153,154	1,937,118,010

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Нарық тәуекелі, жалғасы*****Валюта тәуекелі, жалғасы***

Ұлттық Банктің басшылығы 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасындағы ағымдағы экономикалық ахуалды ескере отырып, теңгенің АҚШ долларына валюталық бағамының 20%-ға ауытқуы бағам өзгеруінің шынайы дәлізі болуы мүмкін деп пайымдайды. Ұлттық Банк сезімталдықтың бұл деңгейін Ұлттық Банктің негізгі басқару қызметкерлері үшін валюта тәуекелі туралы ішкі есептерді дайындау кезінде пайдаланады және басшылықтың валюта бағамдарының ықтимал өзгеруін бағалауын көрсетеді. Сезімталдықты талдауға кезең соңындағы валюталық позициялар бойынша әр валютаны айырбастау кезінде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы валюта бағамдарымен салыстырғанда нығайту және әлсірету сценарийлерімен берілген бағамдары пайдаланылатын кезең соңында орын алған валюталық позициялар бойынша сомалар ғана енгізілген.

Төменде келтірілген кестеде көрсетілгендей, 2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңге бағамының құлдырауы мынадай валюталарға қатынасы бойынша капиталдың төменде сипатталған ұлғаюына (азаюына) ұшырататын еді. Осы талдау Ұлттық Банктің көзқарасы тұрғысынан есепті кезеңнің аяғындағы жағдай бойынша дәлелді ықтимал талдау болып табылатын валюта бағамдарының өзгерістеріне негізделеді. Сезімталдықтың бұл деңгейі Ұлттық Банктің негізгі басқару қызметкерлері үшін валюта тәуекелі туралы есептерді дайындау кезінде Ұлттық Банкте пайдаланылады. Талдауда барлық қалған ауыспалы, әсіресе пайыздық мөлшерлемелер өзгеріссіз қалатындығын білдіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюта тәуекелі, жалғасы

	Капитал, мың теңге 2018 жыл	Капитал, мың теңге 2017 жыл
	(+20% -20%)	(+20% -20%)
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	162,327,542	263,992,239
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(162,327,542)	(263,992,239)
Еуро бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	84,706,914	71,329,596
Еуро бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(84,706,914)	(71,329,596)
трой унциясы бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	1,106,006,995	830,714,219
трой унциясы бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(1,106,006,995)	(830,714,219)
жапон иенасы бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	22,177,470	13,422,247
жапон иенасы бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(22,177,470)	(13,422,247)
фунт стерлинг бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	37,976,172	33,610,577
фунт стерлинг бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(37,976,172)	(33,610,577)
ҚАҚ бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	21,544,852	18,870,466
ҚАҚ бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(21,544,852)	(18,870,466)
басқа валюталар бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	81,560,099	68,230,631
басқа валюталар бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(81,560,099)	(68,230,631)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Нарық тәуекелі, жалғасы*****Валюта тәуекелі, жалғасы******Сезімталдықты талдауға шектеу қою***

Жоғарыда келтірілген кестелерде басқа да тең талаптар кезінде негізгі жол берілетін тіркелген кірістілігі бар қаржы құралдары құнының өзгеру әсері көрсетілген. Іс жүзінде жол берілу болжанатын факторлар мен талдауда ескерілмеген басқа факторлар арасында түзету болуы мүмкін. Сондай-ақ, бағаланған сезімталдық көрсеткіштерінде желілік емес сипаты бар, сондықтан көп немесе аз әсерлер осы нәтижелер негізінде интерполяцияланбауға немесе экстраполяцияланбауға тиіс.

Жоғарыда келтірілген сезімталдықты талдаудағы басқа да шектеулердің қатарына қандай да бір сенімділік дәрежесімен нақты болжауға келмейтін нарықтағы болашақ өзгерістер туралы Ұлттық Банктің болжамы ғана болып табылатын әлеуетті тәуекелді ашу мақсатында нарықтағы жорамалдық әрекеттерді қолдану жатады. Сондай-ақ, барлық пайыздық мөлшерлемелер бірдей өзгеретіні туралы болжам да шектеу болып табылады.

Басқа да баға тәуекелдері

Басқа да баға тәуекелдері – бұл әділ құн ауытқуларының немесе нарық бағаларының өзгерістері нәтижесінде қаржы құралы бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарының тәуекелдері (пайыздық мөлшерлеме өзгерістерінің ықпал ету тәуекелі немесе валюталық тәуекел салдарынан туындаған өзгерістерді қоспағанда) осындай өзгерістер аталған нақты құралға немесе оның эмитентіне тән факторлардан немесе нарықта айналыстағы барлық ұқсас қаржы құралдарына ықпал ететін факторлардан туындағанына не туындамағанына байланысты емес. Ұлттық Банкте қаржы құралы бойынша ұзақ немесе қысқа позиция бар болған кезде басқа баға тәуекелдері туындайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Басқа да баға тәуекелдері, жалғасы

Бағалы қағаздардың баға белгілеуіне жасалатын өзгерістерге таза пайда немесе зиян және капитал сезімталдығын талдау (2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы барлық позициялар және барлық бағалы қағаздардың баға белгілеулерінің 10% төмендеуінің немесе өсуінің жеңілдетілген сценарийі негізінде жасалған) мынадай түрде ұсынылуы мүмкін.

	2018 жыл		2017 жыл	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
бағалы қағаздардың құны 10%-ға өсуі	22,677,483	76,524,444	2,332	80,598,004
бағалы қағаздардың құны 10%-ға төмендеуі	(22,677,483)	(76,524,444)	(2,332)	(80,598,004)

Кредит тәуекелі

Кредит тәуекелі – бұл қарыз алушының, эмитенттің және/немесе Ұлттық Банктің қарсы агентінің міндеттемелерін орындамау нәтижесінде туындайтын қаржылық зияндар тәуекелі. Ұлттық Банк кредит тәуекелін (танылған қаржы активтері мен танылмаған шарттық міндеттемелер бойынша) кредит тәуекелінің шоғырландыру лимиттерін белгілеу және сақтау бойынша талаптар кіретін бекітілген саясатты және рәсімдерді қолдану, сондай-ақ қызметіне инвестициялық шешімдерді әзірлеу және кредит тәуекелінің мониторингі кіретін Инвестициялық комитет, Тәуекелдер жөніндегі комитет ұсынымдарын іске асыру арқылы басқарады. Кредит тәуекелін басқару саясатын Басқарма қарайды және бекітеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Кредит тәуекелі, жалғасы**

Ұлттық Банктің кредит тәуекелін басқару саясаты:

- Ұлттық Банктің контрагенттері бойынша тәуекелдің ең жоғары лимитін есептеу және белгілеу әдіснамасын;

- Ұлттық Банктің контрагенттері бойынша тұрақты мониторингті жүргізу және тәуекел лимитін қайта қарау рәсімдерін белгілейді.

Монетарлық операциялар бөлімшесі қаржы көрсеткіштерін және халықаралық рейтингтік агенттіктердің деректерін пайдалана отырып, қаржылық жағдайдың коэффициенттерін талдауды негізге ала отырып, Ұлттық Банктің бекітілген контрәріптестерінің тізбесіне қосу үшін ұсынылатын жаңа контрәріптестер туралы ақпаратты дайындайды. Осы есептің негізінде Инвестициялық комитет жаңа контрәріптесті бекітеді.

Ұлттық Банктің монетарлық операциялар бөлімшесі әрбір жеке контрәріптес үшін белгіленген лимитке күнделікті мониторинг жүргізеді. Жекелеген контрәріптестердің талдауынан басқа монетарлық операциялар бөлімшесі қаржы құралдарының кредиттік рейтингтерінің белгіленген шектеулер мен лимиттерге сәйкес келуіне мониторинг жүргізеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредит тәуекелі, жалғасы

Есепті күндегі жағдай бойынша қаржы активтеріне қатысты кредит тәуекеліне ұшырағыштықтың ең жоғары деңгейі мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
АКТИВТЕР		
Алтын	1,154,397,817	1,012,898,619
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	4,167,083,127	3,353,700,411
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	233,973,568	989,056,520
«Кері репо» мәмілелері	222,653,522	184,400,406
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	4,232,602,433	-
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	-	4,391,036,917
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	682,605,147	-
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	-	40,252,954
Басқа да қаржы активтері	934,791,076	14,071,707
Тәуекелдің ең жоғары деңгейінің барлығы	11,628,106,690	9,985,417,534

Есепті күндегі жағдай бойынша танылмаған шарттық міндеттемелерге қатысты кредит тәуекелінің ең жоғары деңгейі 40-ескертпеде ұсынылған.

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу

Төмендегі кестелерде берілген ақпаратты ашуға қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер туралы ақпарат кіреді, онда мыналар ескеріледі:

- Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынады немесе;

- заңды күші бар өзара есепке алу туралы бас келісімнің немесе қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте олар өзара есепке алынатынына не алынбайтынына қарамастан осыған ұқсас қаржы құралдарына қолданылатын осындай келісімдердің мәні болып табылады.

Ұқсас келісімдерге туынды құралдардың клирингі туралы келісім, «репо» мәмілелеріне арналған ауқымды бас келісімдер және бағалы қағаздарды қарызға беру туралы ауқымды бас келісімдер кіреді. Ұқсас қаржы құралдарына туынды құралдар, «репо» мәмілелері, «кері репо» мәмілелері, қарыз беру және бағалы қағаздарды қарызға беру туралы келісімдер кіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы**

Ұлттық Банктің биржада жүзеге асырылмайтын туынды құралдарымен операциялар своптар мен туынды құралдар бойынша Халықаралық дилерлер қауымдастығы (ISDA) әзірлеген бас келісімдерге сәйкес жүргізіледі. Негізінен, осы келісімдерге сәйкес бір валютадағы аяқталмаған операцияларға қатысты белгілі бір күні әрбір контрагентке төлеуге жататын сомалар бір тарап екінші тарапқа төлеуге жататын бірыңғай таза соманы қалыптастырады. Белгілі бір жағдайларда, мәселен, дефолт сияқты кредит оқиғасы туындаған кезде барлық аяқталмаған операциялар келісімге сәйкес тоқтатылады, тоқтатылу сәтіндегі құны бағаланады және жалғыз таза сомаға ғана есеп айырысу операцияларында төленеді немесе төленуге жатады.

Ұлттық Банктің «Репо» мәмілелері, «кері репо» мәмілелері, қарыз беру және бағалы қағаздарын қарызға беру туралы келісімдері РЕПО (ISMA) мәмілелері жөніндегі бас келісімдердің немесе Қазақстан қор биржасындағы мүшелік талаптарының мәні болып табылады.

Бұрын көрсетілген своптар мен туынды құралдар бойынша Халықаралық дилерлер қауымдастығы (ISDA) әзірлеген бас келісімдер және өзара есепке алу туралы ұқсас бас келісімдер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алу үшін өлшемшарттарға жауап бермейді. Ұлттық Банк немесе оның контрәріптестері дефолт, төлем жасауға қабілетсіз немесе банкрот болған жағдайда ғана заң жүзінде қолданыста болып табылатын танылған сомаларды өзара есепке алу құқығын жасау себеп болады. Оның үстіне, Ұлттық Банк және оның контрәріптестері өзара есепке алу арқылы берешекті реттеуге немесе активтерді сатуға және міндеттемелерін бірмезгілде орындауға ниеттенбейді.

Ұлттық Банк «репо» мәмілелеріне және «кері репо» мәмілелеріне қатысты нарықта айналыста жүрген бағалы қағаздар түрінде қамтамасыз етуді береді және қабылдайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде заңды тұрғыда жарамды өзара есеп айырысу туралы бас келісімдердің және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осыған ұқсас келісімдердің мәні болып табылатын қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер берілген.

мың теңге

Қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің түрлері	Танылған қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынған, танылған қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің таза сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынбаған сомалар		
				Қаржы құралдары	Алынған ақшалай қамтамасыз ету	Таза сомасы
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	737,323,249	-	737,323,249	(737,323,249)	-	-
«Кері репо» мәмілелері	222,653,522	-	222,653,522	(222,653,522)	-	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	134,048,963	-	134,048,963	(134,048,963)	-	-
Барлық қаржы активтері	1,094,025,734	-	1,094,025,734	(1,094,025,734)	-	-
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(851,617,272)	-	(851,617,272)	737,323,249	-	(114,294,023)
«Репо» мәмілелері	(135,827,043)	-	(135,827,043)	135,827,043	-	-
Барлық қаржылық міндеттемелер	(987,444,315)	-	(987,444,315)	873,150,292	-	(114,294,023)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде заңды тұрғыда жарамды өзара есеп айырысу туралы бас келісімдердің және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осыған ұқсас келісімдердің мәні болып табылатын қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер берілген..

мың теңге

Қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің түрлері	Танылған қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынған, танылған қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің таза сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынбаған сомалар		
				Қаржы құралдары	Алынған ақшалай қамтамасыз ету	Таза сомасы
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	1,135,054,632	-	1,135,054,632	(1,135,054,632)	-	-
«Кері репо» мәмілелері	184,400,406	-	184,400,406	(181,444,876)	-	2,955,530
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	296,876,815	-	296,876,815	(295,484,490)	-	1,392,325
Барлық қаржы активтері	1,616,331,853	-	1,616,331,853	(1,611,983,998)	-	4,347,855
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(1,260,018,133)	-	(1,260,018,133)	1,135,054,632	-	(124,963,501)
«Репо» мәмілелері	(295,484,490)	-	(295,484,490)	295,484,490	-	-
Барлық қаржылық міндеттемелер	(1,555,502,623)	-	(1,555,502,623)	1,430,539,122	-	(124,963,501)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің толық сомалары және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған және бұрын келтірілген кестелерде ашылған олардың таза сомалары қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте мынадай негізде:

- «репо» мәмілелері және «кері репо» мәмілелері нәтижесінде туындайтын активтер мен міндеттемелер – амортизацияланған құны ретінде бағаланады.

Төмендегі кестеде бұдан бұрын ұсынылғандай, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің таза сомаларын салыстырып тексеру, 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған көрсеткіштер ұсынылды.

мың теңге

Қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің түрлері	Таза сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі көрсеткіштердің атауы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі баланстық құны	Өзара есепке алу туралы ақпаратты ашудың мәні болып табылмайтын қаржы активі/ қаржылық міндеттемелер	Ескертпе
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	737,323,249	Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	4,167,083,127	3,429,759,878	21
«Кері репо» мәмілелері	222,653,522	«Кері репо» мәмілелері	222,653,522	-	23
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	134,048,963	Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	4,997,846,874	4,863,797,911	24
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	(851,617,272)	Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	(5,873,510,551)	(5,021,893,279)	29
«Репо» мәмілелері	(135,827,043)	«Репо» мәмілелері	(135,827,043)	-	30

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде бұрын ұсынылғанындай, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің таза сомаларын салыстырып тексеру, 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған көрсеткіштер ұсынылды.

Қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің түрлері	Таза сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі көрсеткіштердің атауы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі баланстық құны	Өзара есепке алу туралы ақпаратты ашудың мәні болып табылмайтын қаржы активі/ қаржылық міндеттемелер	Ескертпе
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	1,135,054,632	Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	3,353,700,411	2,218,645,779	21
«Кері репо» мәмілелері	184,400,406	«Кері репо» мәмілелері	184,400,406	-	23
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	296,876,815	Сату үшін қолда бар қаржы активтері	5,196,993,643	4,900,116,828	24
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(1,260,018,133)	Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(4,828,725,191)	(3,568,707,058)	29
«Репо» мәмілелері	(295,484,490)	«Репо» мәмілелері	(295,484,490)	-	30

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Ұлттық Банк өз міндеттемелерін орындау үшін ақша қаражатын тартуда қиындықтарға тап келуі мүмкін тәуекел. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмеген кезде туындайды. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері және пайыздық мөлшерлемелері бойынша сәйкес келуі және/немесе бақыланатын сәйкес келмеуі өтімділік тәуекелін басқаруда негізге алатын сәт болып табылады. Жүргізілген операциялардың әртүрлілігі және соларға байланысты белгісіздік салдарынан активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімі бойынша толық сәйкес келу қаржы институттары үшін әдеттегі тәжірибе болып табылмайды, бұл операциялардан түсетін пайданы ұлғайту мүмкіндігін береді, алайда зияндарды туындату тәуекелін арттырады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Ұлттық Банк міндеттемелерді өтеудің мерзімдерін олардың келіп түсуіне қарай барлық міндеттемелерді орындау үшін қажетті ақшалай қаражаттың үнемі болуын қамтамасыз ету мақсатында өтімділіктің қажетті деңгейін қолдайды. Өтімділікті басқару бойынша саясатты Басқарма қарайды және бекітеді.

Ұлттық Банк шығарылған борыштық бағалы қағаздардан, басқа банктердің ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді кредиттерінен, негізгі корпоративтік клиенттердің және жеке тұлғалардың депозиттерінен тұратын қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған және тұрақты құрылымын, сондай-ақ жоғары өтімді активтердің әртараптандырылған портфелін Ұлттық Банк өтімділікке қатысты көзделмеген талаптарға жедел және ауытқуларсыз ықпал етуге қабілетті болуы үшін белсенді қолдауға тырысады.

Ұлттық Банк эмиссиялық банк (ұлттық валюта - теңгенің эмиссиясын жүргізеді) болып табылатындығын ескере отырып, ұлттық валютадағы міндеттемелердің орындалмау тәуекелі төмен және өтімділік тәуекелі негізінен Ұлттық Банктің шетел валютасымен көрсетілген қаржылық міндеттемелерді орындауға жатады.

Ұлттық Банктің өтімділікті басқару жөніндегі саясаты мыналардан тұрады:

- негізгі валюталар бойынша ақша қаражаты ағындарын және өтімді активтердің қажетті деңгейінің ақша қаражатының осы ағындарына байланысты есеп айырысуды болжау;
- қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған құрылымын қолдау;
- ақша ағыны үзілген жағдайда қорғау шарасы ретінде еркін іске асыруға болатын жоғары өтімді активтердің портфелін қолдау («өтімділік портфелі»);
- өтімділікті және қаржыландырудың берілген деңгейін қолдау бойынша резервтік жоспарларды әзірлеу;
- өтімділік көрсеткіштерінің белгіленген нормативтерге сәйкес келуін бақылауды жүзеге асырады.

Монетарлық операциялар бөлімшесі активтер мен міндеттемелердің өтімділігі туралы ақпарат негізінде өтімділік бойынша позицияға талдау жүргізеді. Осыдан кейін монетарлық операциялар бөлімшесі жоғары өтімді активтерді сатып алу арқылы өтімділік деңгейін қолдайды. Өтімділікті басқару мақсаттарына жету үшін өтімділік портфелі сатылуы қысқа мерзімде нарықтық баға бойынша жүзеге асырылуы мүмкін активтерге инвестицияланады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Өтімділік тәуекелі, жалғасы**

АВА Инвестициялық стратегиясына сәйкес өтімділік портфелі мына өлшемдерге сәйкес келуі тиіс:

- өтімділік портфелінің дюрациясы 1 жылдан аспауы тиіс;
- өтімділік портфелінің базалық валютасы АҚШ доллары болып табылады;
- өтімділік портфелінің көлемі олар бойынша орындау мерзімі кемінде 5 (бес) жұмыс күні болатын міндеттемелерді ескере отырып кемінде бір миллиард АҚШ доллары деңгейіне дейін төмендемеуі тиіс;
- өтімділік портфелінің көлемі алдағы 6 ай ішінде сыртқы мемлекеттік борышқа қызмет көрсету бойынша төлемдер көлемінен аз болмауы тиіс. Осы шектеу күнтізбелік тоқсанда 1 рет тексеріледі (әрбір тоқсанның оныншы жұмыс күні).

Егер өтімділік портфелінің нарықтық құны осы өлшемдерге жауап бермесе, осындай сәйкессіздіктер анықталған күннен бастап он бес жұмыс күні ішінде өтімділік портфелін толықтыру жүргізіледі.

Өтімділік портфелінің активтері қолма-қол валютаға, А- (Standard & Poor's) және/немесе А3 (Moody's) төмен емес кредит рейтингі бар елдердің мемлекеттік (тәуелсіз) борыштық міндеттемелеріне, AAA (Standard & Poor's) және/немесе Аaa (Moody's) төмен емес кредит рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарының агенттік борыштық міндеттемелеріне, борыштық міндеттемелерге, депозиттік сертификаттарға (CD), А1 (Standard&Poor's) немесе Р1 (Moody's) төмен емес қысқа мерзімді кредит рейтингі бар коммерциялық қағаздарға (CP) инвестициялануы мүмкін. Депозитке орналастырудың ең ұзақ мерзімі бір айдан аса алмайды.

Келесі бұдан әрі кестелерде қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражатының дисконтталмаған ағындары өтеу мерзімі болатын шартта анағұрлым ертерек белгіленген күндері көрсетіледі. Осы кестелерде көрсетілген ақша қаражаты ағындарының түсімдерінің және шығынға жазу жиынтық өлшемі қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражатының шартты дисконтталмаған ағындарын білдіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық міндеттемелер бойынша өтеу мерзімдері бойынша талдау мынадай үлгіде ұсынылуы мүмкін:

мың теңге	Талап ету бойынша және 1 айдан аз	1-ден 3 айға дейін	3-тен 6 айға дейін	6-дан 12 айға дейін	1 жылдан артық	Өтеу мерзімісіз	Ақшалай қаражат ағындарының/ (түсімдерінің) шығынға жазудың салық салынғанға дейінгі мөлшері	Баланстық құны
Туынды емес қаржылық міндеттемелер								
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	4,018,892,395	491,960,016	-	836,454,549	15,162,723	513,460,723	5,875,930,406	5,873,510,551
«Репо» мәмілелері	135,888,403	-	-	-	-	-	135,888,403	135,827,043
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	707,324,124	-	-	-	-	-	707,324,124	707,324,124
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	442,307,827	-	-	-	-	-	442,307,827	442,307,827
Клиенттердің шоттары	199,345,184	-	-	-	-	-	199,345,184	199,345,184
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2,795,229,356	396,882,747	469,319,405	506,118,086	-	-	4,167,549,594	4,113,400,912
Бағалау міндеттемелері	55,963,528	-	-	-	-	-	55,963,528	55,963,528
Басқа да қаржылық міндеттемелер	53,297,731	-	-	-	-	-	53,297,731	53,297,731
Туынды міндеттемелер								
- Түсімдер	(99,317,442)	(130,143,926)	-	-	-	-	(229,461,368)	-
- Шығынға жазу	100,563,831	110,624,826	-	-	-	-	211,188,657	7,709,359
Барлық міндеттемелер	8,409,494,937	869,323,663	469,319,405	1,342,572,635	15,162,723	513,460,723	11,619,334,086	11,588,686,259
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттеме	219,611,313	-	-	-	-	-	219,611,313	219,611,313

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық міндеттемелер бойынша өтеу мерзімдері бойынша талдау мынадай үлгіде ұсынылуы мүмкін:

мың теңге	Талап ету бойынша және 1 айдан аз	1-ден 3 айға дейін	3-тен 6 айға дейін	6-дан 12 айға дейін	1 жылдан артық	Өтеу мерзімісіз	Ақшалай қаражат ағындарының/ (түсімдерінің) шығынға жазудың салық салынғанға дейінгі мөлшері	Баланстық құны
Туынды емес қаржылық міндеттемелер								
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	3,115,091,729	1,661,650	108,849,081	1,040,392,404	109,314,501	453,689,365	4,828,998,730	4,828,725,191
«Репо» мәмілелері	295,634,143	-	-	-	-	-	295,634,143	295,484,490
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	337,924,084	-	-	-	-	-	337,924,084	337,924,084
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	430,853,383	-	-	-	-	-	430,853,383	430,853,383
Клиенттердің шоттары	658,740,109	-	-	-	-	-	658,740,109	658,740,109
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,743,708,455	301,938,214	387,819,614	856,488,704	-	-	3,289,954,987	3,209,726,402
Бағалау міндеттемелері	20,517,849	-	-	-	-	-	20,517,849	20,517,849
Басқа да қаржылық міндеттемелер	4,950,359	-	-	-	-	-	4,950,359	4,950,359
Туынды міндеттемелер								
- Түсімдер	(59,860,992)	(67,987,665)	-	-	-	-	(127,848,657)	-
- Шығынға жазу	60,149,884	63,517,724	-	-	-	-	123,667,608	665,921
Барлық міндеттемелер	6,607,709,003	299,129,923	496,668,695	1,896,881,108	109,314,501	453,689,365	9,863,392,595	9,787,587,788
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттеме	114,236,127	-	-	-	-	-	114,236,127	114,236,127

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ**Өтімділік тәуекелі, жалғасы**

Басшылық белгілі бір қаржылық міндеттемелерге қатысты ақша қаражаты ағындарының қозғалысы шарттарда белгіленгеннен айырмашылығы болуы мүмкін екендігін күтеді не себебі басшылық ақша қаражаты ағыны қозғалысын басқаруға уәкілетті, не бұрынғы тәжірибе осы қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағындары қозғалысының мерзімдері шарттарда белгіленген мерзімдерден айырмашылығы болуын көрсетіп отыр.

Бұрын келтірілген кестелерде ұсынылған салық салынғанға дейін ақша қаражаты ағынының түсімдерінің (шығынға жазу) номиналдық өлшемдері тәуекелдерді басқару үшін пайдаланылатын туынды міндеттемелерге қатысты ақша қаражатының шартты дисконтталмаған ағындарды білдіреді. Ұсынылған деректер туынды құралдардың таза құнын көрсетеді, олар бойынша есеп айырысулар нетто-өлшемде жүзеге асырылады, және туынды міндеттемелерге қатысты салық салынғанға дейін ақша қаражаты ағындары түсімдерінің және шығынға жазу өлшемдерін көрсетеді, олар бойынша есеп айырысулар толық сомада бірмезгілде жүзеге асырылады (мысалы, валюталық форвард келісімшарттары және «своп» түріндегі валюталық мәмілелері).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Кестеде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомалардың (күтілетін өтеу мерзімдеріне қатысты) талдауы берілген:

мың тенге	Талап ету бойынша және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Өтеу мерзімісіз	Барлығы
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасымен ақшалай қаражат	107,951,780	-	-	-	-	-	107,951,780
Алтын	713,529,271	105,748,475	336,070,833	-	-	4,374,686,397	5,530,034,976
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	2,479,071,849	10,081,193	976,332,722	10,550,388	691,046,975	-	4,167,083,127
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	4,207,481	2,991,261	-	-	-	226,774,826	233,973,568
«Кері репо» мәмілелері	49,171,502	162,030,520	11,451,500	-	-	-	222,653,522
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	83,456,085	109,968,039	1,242,629,586	2,150,490,628	646,058,095	765,244,441	4,997,846,874
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	42,600,862	10,427,132	130,234,225	270,256,047	229,086,881	-	682,605,147
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	268,506	268,506
Басқа да қаржы активтері	897,500,966	160	2,355	347,785	36,939,810	-	934,791,076
Активтердің барлығы	4,377,489,796	401,246,780	2,696,721,221	2,431,644,848	1,603,131,761	5,366,974,170	16,877,208,576

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Талап ету бойынша және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Отеу мерзімісіз	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	2,619,329,677	2,619,329,677
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	4,018,415,632	490,016,924	836,454,549	15,162,723	-	513,460,723	5,873,510,551
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	5,355,029	2,354,330	-	-	-	-	7,709,359
«Репо» мәмілелері	135,827,043	-	-	-	-	-	135,827,043
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	707,324,124	-	-	-	-	-	707,324,124
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	442,307,827	-	-	-	-	-	442,307,827
Клиенттердің шоттары	199,345,184	-	-	-	-	-	199,345,184
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2,790,409,558	391,502,158	931,489,196	-	-	-	4,113,400,912
Бағалау міндеттемелер	55,963,528	-	-	-	-	-	55,963,528
Басқа да қаржылық міндеттемелер	53,297,731	-	-	-	-	-	53,297,731
Міндеттемелердің барлығы	8,408,245,656	883,873,412	1,767,943,745	15,162,723	-	3,132,790,400	14,208,015,936
Таза позиция	(4,030,755,860)	(482,626,632)	928,777,476	2,416,482,125	1,603,131,761	2,234,183,770	2,669,192,640

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Келесі кестеде 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларға талдау (күтілетін өтеу мерзімдері бөлігінде) ұсынылған:

мың теңге	Талап ету бойынша және 1 айдан аз	1-ден 3 айға дейін	3-ден 12 айға дейін	1-ден 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Өтеу мерзімісіз	Барлығы
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	49,964,397	-	-	-	-	-	49,964,397
Алтын	489,317,913	356,737,319	166,843,386	-	-	3,140,672,477	4,153,571,095
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	1,989,759,575	28,205,162	1,073,448,306	68,853,910	193,433,458	-	3,353,700,411
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	3,585,317	6,156,516	15,824,367	656,224,610	307,265,711	23,318	989,079,839
«Кері репо» мәмілелері	48,042,929	126,150,329	10,207,148	-	-	-	184,400,406
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	39,478,247	465,340,210	1,860,456,701	1,743,904,031	217,616,371	870,198,083	5,196,993,643
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	-	-	263,777	1,809,201	38,179,976	-	40,252,954
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	304,295	304,295
Басқа да қаржы активтері	12,526,526	101	1,153	132,043	1,411,884	-	14,071,707
Активтердің барлығы	2,632,674,904	982,589,637	3,127,044,838	2,470,923,795	757,907,400	4,011,198,173	13,982,338,747

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Талап еткенге дейін және 1 айдан аз	1-ден 3 айға дейін	3-ден 12 айға дейін	1-ден 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімісіз	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	2,257,675,813	2,257,675,813
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	3,114,818,190	1,661,650	1,149,241,485	109,314,501	-	453,689,365	4,828,725,191
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	485,823	180,098	-	-	-	-	665,921
«Репо» мәмілелері	295,484,490	-	-	-	-	-	295,484,490
Қазақстан Республикасы							
Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	337,924,084	-	-	-	-	-	337,924,084
Қазақстан Республикасы							
Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	430,853,383	-	-	-	-	-	430,853,383
Клиенттердің шоттары	658,740,109	-	-	-	-	-	658,740,109
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,738,874,764	297,454,552	1,173,397,086	-	-	-	3,209,726,402
Бағаланатын міндеттемелер	20,517,849	-	-	-	-	-	20,517,849
Басқа да қаржылық міндеттемелер	4,950,359	-	-	-	-	-	4,950,359
Барлық міндеттемелер	6,602,649,051	299,296,300	2,322,638,571	109,314,501	-	2,711,365,178	12,045,263,601
Таза позиция	(3,969,974,147)	683,293,337	804,406,267	2,361,609,294	757,907,400	1,299,832,995	1,937,075,146

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

40. КРЕДИТТІК СИПАТТАҒЫ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Ұлттық Банктің кредиттік ресурстарды ұсыну бойынша міндеттемелері бар. Берілген міндеттемелер мақұлданған кредит, сондай-ақ овердрафт нысанындағы кредиттік ресурстар беруді көздейді.

Ұлттық Банк банктік кепілдік береді және өз клиенттерінің үшінші тұлғалар алдындағы міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету мақсатында аккредитивтер ашады. Аталған келісімдер лимиттерді белгілейді және әдетте, бес жылға дейінгі қолданыс мерзімі бар.

Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелердің шартты сомасы бұдан әрі кестеде санаттар бойынша көрсетілген. Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар аталған шартты міндеттемелердің толық орындалатындығын болжайды. Кепілдіктер мен аккредитивтерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар, егер қарсы агенттер өз міндеттемелерін шарт талаптарына сәйкес орындай алмаған жағдайда, есепті күндегі жағдай бойынша көрсетілген бухгалтерлік зиянның ең көп шамасын білдіреді.

	2018 жыл мың теңге	2017 жыл мың теңге
Шартқа сәйкес сома		
Инвестициялық міндеттемелер	214,376,060	109,747,213
Кредиттерді және кредиттік желілерді беру жөніндегі міндеттемелер	5,223,253	4,476,914
Кепілдіктер мен аккредитивтер	12,000	12,000
	219,611,313	114,236,127

Активтердің баламалы сыныптарына инвестициялық бағдарламаны 2018 жылғы 31 желтоқсанда жеке капитал қорлары алдында 214,376,060 мың теңге (2017 жыл: 109,747,213 мың теңге) төлем міндеттемесі бар арнайы мақсаттағы компаниялар және/немесе әріптестік арқылы «ҚҰБ ҰИК» АҚ жүзеге асырады. Берілген расталған міндеттемелер өзгеруі мүмкін.

Кредиттік сипаттағы аталған шартты міндеттемелердің көбі олар ішінара немесе толық орындалғанға дейін тоқтатылуы мүмкін. Оның салдарынан жоғарыда көрсетілген кредиттік сипаттағы келісімді шартты міндеттемелер ақша қаражатының күтілетін әкетілуі бола алмайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

41. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР**Сақтандыру**

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметінің нарығы даму сатысында, сондықтан басқа елдерде қолданылатын сақтандыру түрлерінің басым бөлігіне Қазақстан Республикасында әлі де қол жеткізілген жоқ. Ұлттық Банк үйлер мен жабдықтарды сақтандыруды, Ұлттық Банктің мүлкін пайдалану нәтижесінде келтірілген мүліктік немесе экологиялық зиянға қатысты үшінші тұлғалардың жауапкершілігіне қатысты немесе Ұлттық Банктің қызметіне қатысты басқа жағдайларда қызметті уақытша тоқтатуды толық көлемде жүзеге асырған жоқ. Ұлттық Банк өз қызметін жеткілікті деңгейде сақтандырмаған кезеңге дейін келтірілген зияндар немесе белгіленген активтерден айырылу Ұлттық Банктің қызметі мен қаржы жағдайына едәуір теріс әсер етуі мүмкін деген тәуекел бар.

Аяқталмаған сот талқылаулары

Басшылықтың қандай да болмасын маңызды нақты немесе аяқталмаған сот талқылаулары туралы, сондай-ақ Ұлттық Банкке қарсы қойылуы ықтимал әлеуетті қуынымдар туралы ақпараты жоқ.

Шартты салықтық міндеттемелер

Қазақстан Республикасының салық жүйесі жаңадан қалыптасып жатқандықтан, заңнамалық нормалардың жиі өзгеруі, ресми түсініктемелер мен сот шешімдерінің көп жағдайда анық баяндалмай және қарама-қайшы болып жатқандықтан, оның салдарынан түрлі салық органдарының оларға әртүрлі түсінік беруіне жол беріледі. Салықтардың дұрыс есептелуіне қатысты тексерулер және зерттеулер жүргізуді ірі көлемде айыппұлдар салу және өсімпұлдар есептеу құқығына ие бірнеше реттеуші органдар айналысады. Есепті кезеңде салықтарды дұрыс есептеудің дұрыстығын келесі күнтізбелік бес жыл ішінде тексеруге болады. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда салықтық жыл одан ұзақ уақыт кезеңінде ашық болып қалуы мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

41. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР, ЖАЛҒАСЫ**Шартты салықтық міндеттемелер, жалғасы**

Аталған жағдайлар Қазақстан Республикасында басқа елдердегі ұқсас тәуекелдерден анағұрлым басым түсетін салық тәуекелдерін туындатады. Басшылықтың пікірі бойынша, салық міндеттемелері басшылықтың Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасына, нормативтік құжаттар мен сот органдары шешімдеріне ресми түсініктемелеріне түсінік беруіне қарай салық міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте толық көрсетілді. Алайда, түрлі реттеуші органдардың салық заңнамасына беретін түсінігі басшылықтың пікірінен бөлек болуы фактісін назарға ала отырып, реттеуші органдар тарапынан мәжбүрлеп ықпал ету шараларын қолданған жағдайда, олар шоғырландырылған қаржылық есептілікке айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

**42. ҚОРЛАРДЫ БАСҚАРУ, СЕНІМГЕРЛІК БАСҚАРУ
БОЙЫНША ҚЫЗМЕТТЕР ЖӘНЕ КАСТОДИАНДЫҚ ҚЫЗМЕТ****Қорларды басқару және сенімгерлік басқару бойынша қызмет**

Ұлттық Банк трастық компанияларға, зейнетақы қорларына және өзге ұйымдарға сенімгерлік басқару бойынша қызмет көрсетеді, атап айтқанда активтерді басқарады не алынған қаражатты клиенттің нұсқауларына сәйкес түрлі қаржы құралдарына инвестициялайды.

Ұлттық Банк осы көрсетілген қызметтерді көрсеткені үшін комиссиялық сыйақы алады. Сенімгерлік басқаруға алынған активтер Ұлттық Банктің активтері болып табылмайды, және тиісінше қаржылық жағдайы туралы оның шоғырландырылған қаржылық есебінде көрсетілмейді. Ұлттық Банк көрсетілген салымдарды жүзеге асыру кезінде көрсетілген инвестицияларға кепілдік бермейтіндіктен, кредиттік тәуекелге ұшырамайды.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банк тысқары ұйымдардың тапсырмасы бойынша басқарған активтердің сомасы 2,886,276,152 мың теңгені (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 2,178,872,152 мың теңгені) құрады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**42. ҚОРЛАРДЫ БАСҚАРУ, СЕНІМГЕРЛІК БАСҚАРУ
БОЙЫНША ҚЫЗМЕТТЕР ЖӘНЕ КАСТОДИАНДЫҚ ҚЫЗМЕТ,
ЖАЛҒАСЫ**

Қорларды басқару және сенімгерлік басқару бойынша қызмет, жалғасы

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық қордың Ұлттық Банк басқарған активтерінің жалпы сомасы 23,673,840,860 мың теңгені (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 20,512,113,722 мың теңгені) құрады. ҚҰБ-ның инвестициялық саясатына сәйкес аталған активтердің бір бөлігін сыртқы басқарушылар жүзеге асырады.

Кастодиандық қызмет

Ұлттық Банк 2018 және 2017 жылдары «БЖЗҚ» АҚ-қа кастодиандық қызмет көрсетті. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «БЖЗҚ» АҚ-тың Ұлттық Банкте кастодиандық қызмет алатын активтерінің жалпы сомасы 9,378,030,700 мың теңгені (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 7,774,823,078 мың теңгені) құрады.

Депоненттердің активтері

ҚҰБ 2012 жылғы 26 қарашада қаржы құралдарының және өз клиенттері ақшасының есебін жүргізетін «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – «Орталық депозитарий») акцияларын сатып алды. Орталық депозитарийдің қаржы құралдарының және клиенттері ақшасының есебі Орталық депозитарийдің өзіне тиесілі қаржы құралдары мен ақшасынан жеке баланстан тыс шоттарда жүзеге асырылады.

Орталық депозитарийде номиналды ұстауда және депоненттердің банктік шоттарында болған қаржы құралдары мен ақшаның жалпы сомасы 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 26,993,916,588 мың теңге (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 20,925,990,921 мың теңге) болды.

43. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

Директорлар кеңесінің және Басқарманың мүшелерімен операциялар

2018 жыл ішінде Ұлттық Банк Басқармасының және Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы 823,237 мың теңгені (2017 жылы: 709,932 мың теңге) құрады. Сыйақыға жалақы мен басқа да төлемдер қосылған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

43. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Басқа байланысты тараптармен операциялар

2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар және орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелер, сондай-ақ 2018 және 2017 жылдар үшін басқа байланысты тараптармен операциялар бойынша тиісті пайда немесе зиян мынадай болды:

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар			
	2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	мың теңге	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %	мың теңге	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп				
АКТИВТЕР				
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	387,611,975	11.54	98,506,962	1.86
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	1,418,200	-	-	-
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар:				
Үлестік бағалы қағаздар	750,000,000	-	-	-
Борыштық бағалы қағаздар	427,390,550	7.69	-	-
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	-	-	1,363,031,537	6.24
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	381,763,989	6.10	-	-
Өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялар	-	-	38,818,456	7.57
Ағымдағы салықтың актив	1,181,113	-	1,878,261	-
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	114,394,028	-	86,166,315	-
Басқа да активтер	6,516,730	-	6,533,489	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

43. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Басқа байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар			
	2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	мың теңге	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %	мың теңге	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	893,231,111	4.29	422,510,714	4.46
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	707,324,124	-	337,924,084	-
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	442,307,827	-	430,853,383	-
Клиенттердің шоттары	198,455,074	-	326,366,037	-
Ағымдағы салық міндеттемесі	2,236,232	-	-	-
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттеме	2,409,482	-	2,360,203	-
Басқа да міндеттемелер	1,095,771	-	640,119	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР43. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР,
ЖАЛҒАСЫ

Басқа байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар			
	2018 жылғы 31 желтоқсан		2017 жылғы 31 желтоқсан	
	мың теңге	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %	мың теңге	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %
Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есеп				
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер	30,590,199	-	44,297,425	-
Пайыздық шығыстар	(16,987,376)	-	(3,973,758)	-
Комиссиялық кірістер	15,894,655	-	26,357,716	-
Комиссиялық шығыстар	(875,070)	-	(826,367)	-
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан түсетін таза пайда	3,595,213	-	949,854	-
Басқа операциялық кірістер, нетто	1,335,503	-	2,761,258	-
Банкноттар мен монеталар шығаруға жұмсалған шығыстар	(39,995)	-	(44,085)	-
Тысқары ұйымдарды қаржыландыру	(53,257)	-	(149,432)	-
Қызметкерлерге арналған шығыстар	(1,521,972)	-	(1,617,587)	-
Басқа да жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар	(2,096,601)	-	(3,465,469)	-
Табыс салығы бойынша үнем	23,908,748	-	83,628,931	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

44. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР

Есептік жіктеулер және әділ құн

Келесі кесте 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

мың тенге	Әділ құны бойынша бағаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (борыштық) арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (үлестік) арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Аморти- зацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	-		107,951,780	107,951,780	107,951,780
Алтын *	5,530,034,976	-	-	-	5,530,034,976	5,530,034,976
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	-	-		3,429,759,878	3,429,759,878	3,429,759,878
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	233,973,568	-	-	-	233,973,568	233,973,568
«Кері репо» мәмілелері	-	-		222,653,522	222,653,522	231,752,152
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	4,232,602,433	15,244,441	-	4,247,846,874	4,247,846,874
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-		682,605,147	682,605,147	656,052,743
Басқа да қаржы активтері	-	-		934,791,076	934,791,076	934,791,076
	5,764,008,544	4,232,602,433	15,244,441	5,377,761,403	15,389,616,821	15,372,163,047
Айналыстағы ақша	-	-	-	2,619,329,677	2,619,329,677	2,619,329,677
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	-	-	5,021,893,279	5,021,893,279	5,021,893,279
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	7,709,359	-	-	-	7,709,359	7,709,359
«Репо» мәмілелері	-	-	-	135,827,043	135,827,043	134,048,963
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	707,324,124	707,324,124	707,324,124
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	442,307,827	442,307,827	442,307,827
Клиенттердің шоттары	-	-	-	199,345,184	199,345,184	199,345,184
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	4,113,400,912	4,113,400,912	4,109,840,111
Бағаланатын міндеттемелер	-	-	-	55,963,528	55,963,528	55,963,528
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	53,297,731	53,297,731	53,297,731
	7,709,359	-	-	13,348,689,305	13,356,398,664	13,351,059,783

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

44. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік жіктеулер және әділ құн, жалғасы

Келесі кесте 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

мың теңге	Әділ құны бойынша бағаланатын	Амортизация- ланған құны бойынша бағаланатын	Кредиттер мен дебиторлық берешек	Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Аморти- зацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	-	49,964,397	-	-	49,964,397	49,964,397
Алтын*	4,153,571,095	-	-	-	-	4,153,571,095	4,153,571,095
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	-	-	2,218,645,779	-	-	2,218,645,779	2,218,645,779
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	989,079,839	-	-	-	-	989,079,839	989,079,839
«Кері репо» мәмілелері	-	-	184,400,406	-	-	184,400,406	181,444,876
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	-	-	-	4,446,993,643	-	4,446,993,643	4,446,993,643
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	-	40,252,954	-	-	-	40,252,954	30,693,395
Басқа да қаржы активтері	-	-	14,071,707	-	-	14,071,707	14,071,707
	5,142,650,934	40,252,954	2,467,082,289	4,446,993,643	-	12,096,979,820	12,084,464,731
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	2,257,675,813	2,257,675,813	2,257,675,813
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	-	-	-	3,568,707,058	3,568,707,058	3,568,707,058
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	665,921	-	-	-	-	665,921	665,921
«Репо» мәмілелері	-	-	-	-	295,484,490	295,484,490	296,876,815
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	337,924,084	337,924,084	337,924,084
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	430,853,383	430,853,383	430,853,383
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	658,740,109	658,740,109	658,740,109
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	-	3,209,726,402	3,209,726,402	3,209,726,402
Бағаланатын міндеттемелер	-	-	-	-	20,517,849	20,517,849	20,517,849
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	4,950,359	4,950,359	4,950,359
	665,921	-	-	-	10,784,579,547	10,785,245,468	10,786,637,793

* Алтын бойынша Есеп саясаты 2-ескертпеде көрсетілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**44. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ
ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ****Есептік жіктеулер және әділ құн, жалғасы**

Әділ құнды бағалау активтерді сату кезінде алынатын немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасындағы қарапайым мәмілелер жағдайында міндеттемелерді беру кезінде төленген бағаны анықтауға бағытталған.

Дегенмен, белгісіздік пен пайымдаулардың субъективтілігін ескере отырып, әділ құн активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді беру аясында іске асырылатын құн ретінде қаралмауы тиіс.

Белсенді нарықта айналыстағы қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны нарықтық баға белгілеу немесе дилерлік бағаларға негізделеді. Ұлттық Банк бағалаудың әртүрлі әдістерін қолданумен Ұлттық Банктің барлық басқа қаржы құралдарының әділ құнын белгілейді.

Бағалаудың мақсаты – ол бойынша бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында активтерді сату және міндеттемелерді беру бойынша ұйымдастырылған нарықта операция жүзеге асырылатын әділ құнды айқындау болып табылады.

Бағалау әдістеріне ағымдағы сәтке келтірілген таза құнын бағалау және ақша құралдарының ағынын дисконттау, олар бойынша нарықтық баға белгілеулер белгілі болған ұқсас құралдармен салыстыру, сондай-ақ бағалаудың басқа әдістері кіреді. Пайымдаулар және бағалау үшін қолданылатын деректер тәуекелсіз және базалық пайыздық мөлшерлемелерді, кредиттік спрэдтерді және дисконттау мөлшерлемелерін бағалау, акциялар мен облигацияларға баға белгілеу, валюталық бағамды, қор индекстерін, сондай-ақ күтілетін баға құбылмалығы мен оларды салыстыруды қамтиды. Бағалау әдістері нарықтың тәуекелсіз қатысушылары белгілейтін есепті күндегі жағдай бойынша қаржы құралдарының құнын көрсететін әділ құнды бағалауға бағытталған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**44. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ
ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ****Есептік жіктеулер және әділ құн, жалғасы**

Ұлттық Банк тек жалпыға қолжетімді нарықтық деректерді пайдаланатын және пайымдаулар мен басшылықтың бағалауын қажет етпейтін пайыздық және валюталық своптар сияқты стандартты және неғұрлым қарапайым қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін кеңінен танымал үлгілерді қолданады. Үлгілер үшін бақыланып отырған баға белгілеулер және шығыс деректері, әдетте, борыштық және үлестік бағалы қағаздар нарығында айналыстағылар, биржада айналыстағы туынды құралдар, сондай-ақ пайыздық своптар сияқты қарапайым биржадан тыс туынды құралдар үшін нарықта қол жетімді болады.

2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша хедж-қорлардағы және жеке капитал қорларына инвестициялардың әділ құны тәуелсіз басқарушылар және/немесе басқарушы менеджерлер ұсынатын активтердің таза құнына негізделеді.

24-ескертпеде көрсетілгендей, сату үшін қолда бар 750,000,000 мың теңге көлеміндегі (2017 жылы: 750,000,000 мың теңге) баланстық құнымен бағасы белгіленбеген үлестік бағалы қағаздардың әділ құнын анықтау мүмкін емес.

Своп мәмілелерінің әділ құны айқындалған жоқ, өйткені олар туынды қаржы құралдары сияқты емес, «банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер» және «банктердің және өзге де қаржы институттарының шоттары мен депозиттері» сияқты (21 және 29-ескертпелер) есепке алынады және есеп негіздеріне сәйкес номиналды құны бойынша бағаланады (2-ескертпе). Своп мәмілелерінің белсенді бөлігі 2018 жылғы 31 желтоқсанда 737,323,249 мың теңгені (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 1,135,054,632 мың теңгені), своп мәмілелерінің пассив бөлігі 2018 жылғы 31 желтоқсанда 851,617,272 мың теңгені (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 1,260,018,133 мың теңгені) құрады.

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Ұлттық Банк көрсетілген бағалауды қалыптастыру кезінде қолданылатын деректердің маңыздылығын ескеретін, әділ құнды бағалаудың төмендегі иерархиясын пайдалана отырып, әділ құнды бағалайды:

- 1-деңгей: бірдей қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы баға белгілеулер (түзетілмеген);

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

44. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

- 2-деңгей: 1-деңгейге жататын баға белгілеулерден басқа, тікелей (яғни баға белгілеулер) немесе жанама (яғни баға белгілеуден туындайтын деректер) қолжетімді деректер. Бұл санатқа мыналарды пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді: бағалаудың белсенді немесе басқа әдістері ретінде қарастырылмайтын, олардың қолданылатын барлық деректері тікелей немесе жанама түрде бақыланып отырған шығыс деректерге сүйенетін ұқсас құралдарға арналған белсенді нарықтарда нарықтық баға белгілеулерді, нарықтардағы ұқсас құралдарға арналған нарықтық баға белгілеулерді;

- 3-деңгей: қолжетімді емес деректер. Бұл санатқа бақыланып отырған шығыс деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді, бұл ретте мұндай бақыланып отырған деректер құралды бағалауға маңызды әсер етеді. Бұл санатқа құралдар арасында айырманы көрсету үшін маңызды бақыланып отырған баға белгілеуді немесе пайымдауларды пайдалану талап етілетін ұқсас құралдарға арналған баға белгілеуге негізделген құралдар кіреді.

Бұдан әрі кестеде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы құралдарының әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша талдауы келтірілген. Сомалар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларға негізделеді.

2018 жылғы 31 желтоқсан мың теңге

	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Алтын	5,530,034,976	-	-	5,530,034,976
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары				
- Туынды активтер	3,857,629	3,341,113	-	7,198,742
- Үлестік инвестициялар	-	105,935,646	120,839,180	226,774,826
- Туынды міндеттемелер	(1,391,228)	(6,318,131)	-	(7,709,359)
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- Борыштық құралдар және тіркелген кірістілігі				
белгіленген басқа құралдар	3,804,523,671	428,078,762	-	4,232,602,433
- Үлестік инвестициялар	15,223,387	21,054	-	15,244,441
	9,352,248,435	531,058,444	120,839,180	10,004,146,059

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

44. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

2017 жылғы 31 желтоқсан мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей	Барлығы
Алтын	4,153,571,095	-	-	4,153,571,095
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары				
- әділ құны бойынша бағаланатын	988,415,526	-	-	988,415,526
- Туынды активтер	277,520	386,793	-	664,313
- Туынды міндеттемелер	(329,778)	(336,143)	-	(665,921)
Сату үшін қолда бар қаржы активтері				
- Борыштық құралдар және тіркелген кірістілігі белгіленген басқа құралдар	3,672,938,375	718,098,542	-	4,391,036,917
- Үлестік инвестициялар	-	79,854	55,876,872	55,956,726
	8,814,872,738	718,229,046	55,876,872	9,588,978,656

Бұдан әрі кестеде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнын бағалау иерархиясының 3-деңгейіне жататын құралдар бойынша талдауы келтіріледі.

	2018 ж. мың теңге	2017 ж. мың теңге
Кезең басындағы әділ құны	55,876,872	22,018,658
Салымдар	49,571,050	32,775,794
Төлемдер	(11,614,255)	(3,720,785)
Пайда мен зиян арқылы танылған кіріс	12,281,726	3,991,703
Шетелдік қызмет бойынша шетел валютасын қайта санау	14,723,787	811,502
Кезең соңындағы әділ құны	120,839,180	55,876,872

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

44. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша әділ құнының талдауы келтірілген.

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	Әділ құнының барлығы	Баланстық құнының барлығы
АКТИВТЕР				
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	107,951,780	107,951,780	107,951,780
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	-	3,429,759,878	3,429,759,878	3,429,759,878
«Кері репо» мәмілелері	-	231,752,152	231,752,152	222,653,522
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	299,421,386	356,631,357	656,052,743	682,605,147
Басқа қаржы активтері	-	934,791,076	934,791,076	934,791,076
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Айналыстағы ақша	-	2,619,329,677	2,619,329,677	2,619,329,677
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	5,021,893,279	5,021,893,279	5,021,893,279
«Репо» мәмілелері	-	134,048,963	134,048,963	135,827,043
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	707,324,124	707,324,124	707,324,124
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	442,307,827	442,307,827	442,307,827
Клиенттердің шоттары	-	199,345,184	199,345,184	199,345,184
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	4,109,840,111	4,109,840,111	4,113,400,912
Бағаланатын міндеттемелер	-	55,963,528	55,963,528	55,963,528
Басқа қаржы міндеттемелері	-	53,297,731	53,297,731	53,297,731

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2018 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

44. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша әділ құнының талдауы келтірілген.

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	Әділ құнының барлығы	Баланстық ұнының барлығы
АКТИВТЕР				
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	49,964,397	49,964,397	49,964,397
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	-	2,218,645,779	2,218,645,779	2,218,645,779
«Кері репо» мәмілелері	-	181,444,876	181,444,876	184,400,406
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	-	30,693,395	30,693,395	40,252,954
Басқа қаржы активтері	-	14,071,707	14,071,707	14,071,707
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Айналыстағы ақша	-	2,257,675,813	2,257,675,813	2,257,675,813
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	3,568,707,058	3,568,707,058	3,568,707,058
«Репо» мәмілелері	-	296,876,815	296,876,815	295,484,490
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	337,924,084	337,924,084	337,924,084
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	430,853,383	430,853,383	430,853,383
Клиенттердің шоттары	-	658,740,109	658,740,109	658,740,109
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	3,209,726,402	3,209,726,402	3,209,726,402
Бағаланатын міндеттемелер	-	20,517,849	20,517,849	20,517,849
Басқа қаржы міндеттемелері	-	4,950,359	4,950,359	4,950,359